PROLETARI DIN TOATE ȚĂRILE, UNIȚI-VĂ!

Scînteia

ORGAN AL COMITETULUI CENTRAL AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN

Anul XXXVII Nr. 7759 | Miercuri 10 iulie 1968 | 8 PAGINI — 40 BANI

LA ÎNCHEIEREA PRIMULUI SEMESTRU

Privire de ansamblu asupra îndeplinirii planului în industria chimică

Statistica a înregistrat rezultatele obținute în primul semestru în îndeplinirea planului economic pe acest an. Realizările bune obținute în această perioadă în creșterea producției industriale, perspectivele de depășire a planului în toate ramurile invederează rezervele mari de care dispune industria noastră socialistă pentru sporirea producției de bunuri materiale și a venitului național. Și în industria chimică, majoritatea întreprinderilor și-au îndeplinit exemplar sarcinile de plan. Rezultatele de ansamblu pozitive ale colectivelor din această ramură sînt umbrite, totuși, de neîndeplinirea prevederilor planului la anumite sortimente principale de produse, de cheltuielile ridicate de producție în unele unități industriale. În legătură cu modul în care s-a încheiat primul semestru, cu perspectiva îndeplinirii și depășirii planului pînă la sfîrșitul acestui an, am avut o convorbire cu tov. ing. Nicolae Ionescu, adjunct al ministrului industriei chimice.

Convorbire cu ing. Nicolae IONESCU
adjunct al ministrului industriei chimice

— *Care este caracteristica dominantă a realizărilor întreprinderilor industriei chimice în perioada de la începutul anului ?*

— O primă și importantă concluzie care se desprinde din analiza activității economice desfășurate în primul semestru de întreprinderile noastre este că planul a fost îndeplinit în condiții superioare, în comparație cu realizările din perioadele corespunzătoare ale primilor doi ani ai cincinalului. Astfel, planul producției globale, pe ansamblul ministerului, a fost îndeplinit în proporție de 104,4 la sută, obținîndu-se un spor de producție în valoare de peste 1,7 miliarde lei în comparație cu realizările din semestrul I 1967.

Se cuvine precizat că, cu excepția Direcției generale a industriei îngrășămintelor chimice, sarcinile de plan au fost îndeplinite și depășite pe ansamblul tuturor celorlalte 7 direcții generale productive ale ministerului. Sporurile de producție au fost realizate prin intrarea în funcțiune a unor noi capacități de producție — în acest an au început să producă zece obiective și capacități noi — precum și prin mai buna folosire a capacităților de producție ale instalațiilor și agregatelor existente.

Sînt de relevat în mod deosebit succesele colectivelor de pe marile platforme ale industriei chimice de la Piatra Neamț, orașul Gheorghe Gheorghiu-Dej, Slatina etc. Chimiștii de la Uzina de fire și fibre sintetice Săvinești, de exemplu, au reușit să o ia înaintea graficului de atingere a parametrilor proiectați la noua instalație de relon, pe această cale, ca și prin aplicarea măsurilor de organizare științifică a producției și a muncii realizînd o producție suplimentară în valoare de 27,5 milioane lei ; din aceasta o bună parte este destinată exportului. Producția peste plan a uzinei de anvelope „Danubiana" din Capitală se ridică la 28 milioane lei.

Amintind aceste succese, nu putem trece cu vederea faptul că și în această perioadă s-au menținut anumite deficiențe în activitatea productivă a unora dintre noile combinate chimice, din care cauză ele nu și-au îndeplinit integral sarcinile de plan, au însemnate restanțe în livrarea producției.

— *Prin urmare, în spatele cifrelor globale care atestă o situație bună pe ansamblul industriei chimice, se află unități cu rezultate inferioare planului. Dacă și aceste unități și-ar fi realizat integral planul, desigur că avansul general ar fi fost mai mare.*

— Da, într-adevăr ! Planul producției globale și la principalele sortimente nu a fost realizat integral, în primul semestru, la un număr de 4 întreprinderi — și anume la Combinatul de fibre artificiale Brăila, Combinatul de celuloză și hîrtie Dej, Combinatul chimic Craiova și Combinatul de îngrășăminte chimice Turnu Măgurele. Cu toate că industria celulozei și hîrtiei și-a îndeplinit sarcinile de plan, combinatul din Dej nu a realizat în acest timp 522 tone celuloză și 480 tone hîrtie. Minusurile respective provin din prima parte a anului, mai ales din cauza aprovizionării neritmice cu materie primă — lemn — de către întreprinderile forestiere. Măsurile luate în ultimul timp de comitetul de direcție al întreprinderii, cu sprijinul ministerului, au determinat un reviriment important în producție, astfel că sînt create premise ca pînă la sfîrșitul anului planul să fie îndeplinit și chiar depășit.

Perspectiva imediată a activității combinatelor chimice de la Craiova și Turnu Măgurele nu este tot atît de clară. Critica adusă ministerului nostru de conducerea partidului pentru neîndeplinirea integrală a planului de livrări de îngrășăminte chimice pentru agricultură este întemeiată ; în primul semestru, datorită întreruperilor tehnologice, mecanice, electrice etc. în funcționarea instalațiilor construite la cele două unități, industria chimică a rămas în restanță față de plan cu 9 300 tone îngrășăminte fosfatice și cu 24 800 tone îngrășăminte azotoase. Această stare de lucruri se datorește faptului că instalațiile de la Turnu Măgurele și Craiova au avut și au încă o serie de defecțiuni mecanice și tehnologice. La acestea s-a adăugat și lipsa de operativitate a conducerilor combinatelor respective pentru îmbunătățirea proceselor tehnologice, completarea și remedierea utilajelor livrate cu defecțiuni, ca și pentru asi-

(Continuare în pag. a III-a)

ÎN ZIARUL DE AZI :

● ELEMENTE DEFINITORII ÎN PORTRETUL SECRETARULUI DE ORGANIZAȚIE ● RESURSE DE IEFTINIRE ÎN CONSTRUCȚIA DE LOCUINȚE ● UN PAS IMPORTANT ÎN DOTAREA CU SPECIALIȘTI A ZOOTEHNIEI ● REALIZĂRI ȘI EXIGENȚE MAJORE ÎN ÎNVĂȚĂMÎNTUL ARTISTIC PLASTIC ● CREAȚIA PROVINCIEI NU TREBUIE SĂ AIBĂ O VALOARE „LOCALĂ"

PAG. A V-A

Omul față în față cu el însuși...

PAG. A VI-A

Ancheta internațională a „Scînteii"

MATEMATICA — instrument omniprezent al științei moderne

Plecarea delegației P. C. din Argentina

Marți la amiază a părăsit Capitala delegația Partidului Comunist din Argentina, formată din tovarășii Rodolfo Ghioldi, membru al Comitetului Executiv al C.C. al P.C. din Argentina, și Vicente Marischi, membru al Secretariatului C.C. al P.C. din Argentina, care, la invitația Comitetului Central al Partidului Comunist Român, a făcut o vizită prietenească în România.

La plecare, pe aeroportul Băneasa, delegația a fost salutată de tovarășii Paul Niculescu-Mizil, membru al Comitetului Executiv, al Prezidiului Permanent, secretar al C.C. al P.C.R., Ghizela Vass, membru al C.C. al P.C.R., Ion Teoreanu, membru supleant al C.C. al P.C.R., de activiști de partid.

(Agerpres)

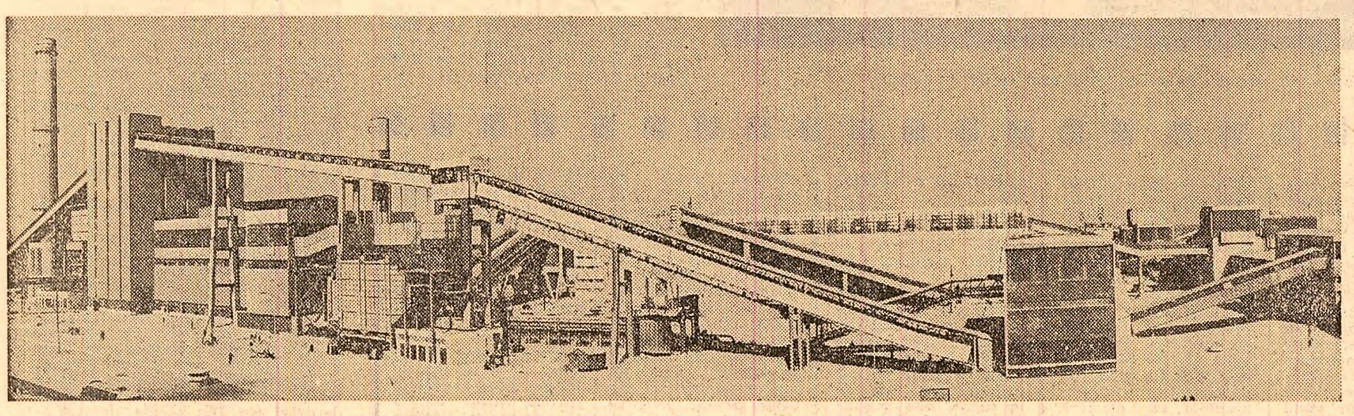

Fabrica de aglomerare a minereului de la Combinatul siderurgic din Galați — Foto : Gh. Vințilă

PERFORMANȚELE OXIGENULUI PE PLATFORMA INDUSTRIALĂ A GALAȚILOR

reportaj de Traian FILIP

Indicațiile par misterioase : „Aici nu se fumează, nu se lasă urme de ulei, nu se scapără nici un chibrit, nu se aduc materii grase, materii inflamabile". Nu sîntem într-o rafinărie, dar foarte lesne o imprudență poate duce la explozii. Dacă n-ar fi duduitul compresoarelor din hala masinilor, te-ai crede într-o clinică sau într-un laborator. Ușile poartă însemne drastice, care interzic accesul în diferite încăperi. Se aprind lămpi, ca în studiourile unde se fac înregistrări. Pașii alunecă tăcuți. Din patru în patru minute, schimbîndu-și ciclul de funcționare a regeneratoarelor, bioxidul de carbon și azotul sînt evacuați cu zgomot formidabil, sugerînd decolarea unor avioane supersonice. Într-un recipient albastru ni se aduce produsul acestei fabrici. Un lichid care fierbe la temperatura camerei și se preface cu repeziciune în vapori. Recipientul este acoperit de o pătură de cauciuc pe masă și încearcă să-l spargă cu o bucată de metal. La temperatura de minus 183 de grade, cauciucul a devenit dur și casant.

*Ne aflăm în interiorul fabricii de oxigen de pe platforma marelui combinat siderurgic de la Galați. Cele două sfere de oțel inoxidabil, orbitoare, par doi asteroizi așezați pe un soclu. Sferele tăcute au aspectul unor monumente ale industriei, par simboluri ale siderurgiei moderne și atrag de departe atenția, așa cum sînt așezate între halele imense, între turnătorie, laminorul de tablă groasă, oțelărie, centrala electrică, furnalul de cauciuc în acest lichid. După cîteva secunde îl scoate pietrificat. Așează cauciucul promoroacă. Cineva introduce un furtun

FAPTUL DIVERS

Busculadă la Dinamo

Luni, ora 20. Potcoava stadionului Dinamo. Se prezintă filmul „Duelul cel lung". S-au vîndut bilete cu duiumul, peste limita admisă. Cu puține minute înaintea începerii filmului, mulți spectatori au escaladat gardul, pătrunzînd pe pista terenului. Un om al stadionului, care stropea gazonul, a îndreptat furtunul cu apă spre ei. Oamenii au fost „împinși" astfel înapoi peste gard, spre locurile din tribună. În ajutorul omului cu furtunul au mai sărit vreo 10 „coechipieri" care se aflau pe teren, au escaladat și ei gardul, luîndu-se la harță cu spectatorii. S-a iscat o busculadă în toată legea. Din fericire, victime n-au fost. Dar puteau fi. Vinovații (gazdele și cei care au vîndut un număr foarte mare de bilete) să fie chemați la ordine cu toată severitatea!

S-a liniștit

Așa se întîmplă cînd cineva se obișnuiește să trăiască fără muncă. Ca lui Ștefan Mircea Alexandrescu din Urlați (Prahova). Deși a mai suferit 9 condamnări (între 1—4 ani) pentru înșelăciune și delapidare, zilele trecute a mai adăugat un nou delict bogatului său palmares. A intrat în magazinul „Romarta" din Ploiești, s-a recomandat drept ofițer de miliție și a cerut un costum de damă. A promis să-l plătească la miliție (!) mai tîrziu. Încercînd să dispară cu pachetul, în aglomerația din magazin și apoi în stradă, el a fost reținut de cetățenii care asistaseră la scenă, și... obligat să se țină de cuvînt. Într-adevăr, a plătit. Nu numai pentru costum (care a fost restituit magazinului), dar și pentru fapta sa care se numește furt din avutul obștesc și substituire de persoană.

Fără circumstanțe

Ieri, în jurul orei 15,30 a izbucnit un puternic incendiu la fabrica „Izolatorul" din Capitală. Fumul gros și înecăcios inundase cartierul. Au ars vagoane întregi de materiale izolante. Valoarea estimativă a pagubelor — peste 250 000 lei. Numai intervenția promptă și plină de dăruire a muncitorilor fabricii și a pompierilor militari a salvat fabrica de dezastru (să nu uităm că „Izolatorul" se află într-o zonă industrială unde se găsesc nu mai puțin de șase întreprinderi industriale!). Atrage atenția un fapt de-a dreptul scandalos: cu numai patru zile în urmă, în aceeași fabrică a mai fost un început de incendiu; cu doi ani în urmă în același loc și în aceleași condiții a mai izbucnit un incendiu de aceeași intensitate ca și cel de ieri. Știm, neglijența (care de regulă aduce pagube statului) se sancționează aspru și daunele se recuperează. Indolența în cazul relatat unde o încadrați?

Are ce face!

Sesizarea părea neverosimilă. Se afirma că între Cîmpia Turzii și comuna Viișoara s-a construit un pod pe... uscat, iar apele curg pe alături, inundînd 60 de ha cultivate cu legume, cartofi și porumb. Problema părea de domeniul fantasticului. Totuși, organele competente s-au deplasat la fața locului și fantasticul s-a dovedit a fi realitate. Ce se întîmplase? S-a construit un pod din beton alături de cel vechi, dărăpănat. Albia veche a fost umplută cu sute de tone de pietriș, devenind astfel un adevărat baraj pentru acumularea apelor reziduale, scurse de la uzina din Cîmpia Turzii. Săparea noii albii, care să îndrepte apele pe sub podul cel nou, a devenit obiectul litigiului dintre secția de drumuri și uzină. Apele pline de oxizi de fier acoperă vasta grădină de legume și zarzavaturi. Dar, în sfîrșit, se pare că problema a fost rezolvată: un cantonier (cu o singură casma) a primit dispoziție să sape noua albie! Are ce face! În 15 ani e gata. Aveți puțintică răbdare!

Cui deschideți?

Cu siguranță că fiecare părinte spune copiilor să nu deschidă ușa străinilor. Așa a procedat și Maria Niță din Iași, care locuiește în cartierul Păcurari. Totuși, copilul său, în vîrstă de 12 ani, a uitat acest sfat. El a dat crezare cetățeanului Emil Buzincu, din Hunedoara: „M-au trimis părinții tăi să-i aștept acasă". Apoi a trimis copilul să-i cumpere țigări. Rămas singur în casă, Buzincu (care se afla la al șaptelea furt în acest fel) a spart șifonierul, furînd îmbrăcăminte pe alese. Fiind sesizate, organele de miliție l-au identificat și arestat pe hoț. Morala întîmplării este evidentă pentru toți. Vezi titlul.

Rubrică redactată de:
Ștefan ZIDARITA
Gheorghe POPESCU
cu sprijinul corespondenților „Scînteii"

Elemente definitorii în portretul secretarului de organizație

În viața fiecăruia dintre noi au fost momente — și cîte la număr? — cînd gîndurile, așteptările, speranțele noastre erau îndreptate spre acel om numit, simplu și firesc, secretarul organizației de bază. Lui voiam să-i comunicăm o idee, o propunere, de la el așteptam un răspuns, lui îi ceream un sfat sau cu el voiam pur și simplu să stăm de vorbă, să ne lămurim asupra uneia sau alteia din multiplele probleme ale vieții politice interne sau externe. Către el ne-am îndreptat și ne vom îndrepta întotdeauna, în momentele deosebite. Dar cine este el? Ce calități deosebite are, sau trebuie să aibă pentru a ne cîștiga întotdeauna încrederea, a ne cuceri simpatia? Am discutat despre acestea cu mai mulți secretari ai unor organizații de partid din Capitală.

— Referindu-mă la calitățile pe care trebuie să le îndeplinească un comunist pentru a fi secretar de partid — spunea Ștefan Medregan, secretarul comitetului de partid de la M.I.A. — aș spune că în primul rînd acesta să fie un om cinstit, un om înaintat în întreaga sa activitate și comportare, plin de elan și dîrzenie în lupta pentru înfăptuirea politicii partidului. Azi, mai mult ca oricînd, i se cere o temeinică pregătire profesională și, de asemenea, o bună pregătire ideologică și politică, o îndelungată experiență în munca profesională și obștească. Secretarul organizației de partid trebuie să aibă o ținută morală ireproșabilă și să se bucure de autoritate în cadrul lucrătorilor din instituția sau întreprinderea în care muncește. Să fie receptiv la propunerile venite din rîndul oamenilor, să fie înarmat cu multă răbdare, calm, siguranță, calități care reprezintă — după mine — esențialul în munca unui secretar de organizație de bază.

— De ce ați pus pe primul plan cinstea?

— Pentru că este, după părerea mea, trăsătura de caracter cea mai importantă pentru un activist. A fi cinstit în raporturile cu oamenii, a fi drept și imparțial atunci cînd ești chemat să faci să triumfe adevărul (și de cîte ori secretarul de partid nu este pus într-o asemenea situație!), a fi înțelegător și sever, după nevoie, dar mai ales să știi să apreciezi cînd trebuie să fii într-un fel sau altul, sînt calități fără de care cîștigi greu respectul, încrederea oamenilor. Și, aș mai adăuga, acel dram de pasiune, de suflet pe care trebuie să-l pună în tot ceea ce face.

— Cunoașteți un astfel de om?

Întrebarea am adresat-o tovarășei Ileana Paul, de la Fabrica de confecții și tricotaje „București".

— Este foarte greu să vorbești despre unul singur. În secția nr. 2 unde lucrez avem patru organizații de bază și aș putea spune că fiecare secretar în parte întrunește multe din însușirile amintite. Am să vorbesc totuși de tovarășa Margareta Cneș, secretara organizației nr. 4. Și aceasta nu numai pentru priceperea cu care muncește, pentru capacitatea de a mobiliza în jurul ei atît biroul cît și colectivul larg de comuniști, ci și pentru că este mamă a doi copii, că are o casă grea de gospodărit. Și cu toate acestea nu numai că își găsește timp pentru munca de partid, dar are și acea capacitate, eu aș numi-o gospodărească, de a elimina tot ceea ce este formal sau neesențial și a se concentra asupra elementului fundamental. Lucrul pe care l-am apreciat cel mai mult la ea este faptul că a trecut foarte repede de la „să vedem", „să analizăm" la „să punem mîna și să rezolvăm treaba". Așa s-a întîmplat cu cunoașterea de către fiecare lucrătoare a noilor mașini și mînuirea lor încă din prima zi cu toată competența reușind să nu avem nici un fel de fluctuație nedorită a planului. La fel s-au petrecut lucrurile cu însușirea de către fiecare lucrătoare a unui număr mai mare de operațiuni. Inițiativa aceasta a fost comună, a organizației de partid și a conducerii secției. Au fost unele lucrătoare, care pe moment n-au înțeles de ce este nevoie. În lămurirea lor munca individuală a membrilor biroului și în mod deosebit a secretarei a avut un rol important. În sectorul nostru femeile sînt în proporție de 95 la sută; s-au ridicat o serie de probleme în legătură cu concediile de maternitate; acestor situații le-am putut face față tocmai datorită spiritului de răspundere și inițiativă al organizației de partid care a prevăzut greutățile și a pregătit oamenii.

— Este foarte adevărat — a continuat ideea tov. Valeriu Matache, de la uzina de mecanică fină. Autoritatea reală a secretarului nu o dă numai funcția, ci și celelalte calități ale omului, printre care personal aș situa la loc de frunte pe aceea de a acționa ca un om înaintat. Desigur, anumite trăsături ale omului nu ies la iveală, nu se fac cunoscute decît atunci cînd este pus într-o anume situație. Un astfel de om, ajuns la noi

viața de partid

secretarul organizației de bază nr. 6, și-a dat, cum s-ar spune, arama pe față, din primele zile. Nu asculta pe nimeni, nu se sfătuia cu nimeni, era distant și arogant față de alții. Cît a dăunat muncii de partid un om cu un asemenea caracter nu este greu de presupus.

În schimb era acolo o tovarășă, de aceeași vîrstă, cu aceeași vechime în fabrică, de aceeași meserie care prin modul de a discuta cu oamenii, prin felul de a lua cuvîntul, de a participa la rezolvarea sarcinilor de partid, a atras atenția comuniștilor și, la ultima adunare de alegeri secretarul nu a mai fost reales și a fost aleasă, aceasta tovarășă — Zamfir Cornelia.

— Eu aș mai adăuga — spunea tov. Ștefan Hrencius de la fabrica de industrializare a laptelui — ca o cerință absolut obligatorie pentru a fi un bun secretar de partid unitatea dintre vorbe și fapte, pentru că dacă una vorbești și alta faci, nu vei avea rezultate bune. Vreau să mă refer și la alt aspect — și anume că uneori munca de partid este cam „administrativă", golită de încărcătura ei umană; argumentele, efortul de convingere sînt înlocuite cu dispoziții, decizii. Am avut un astfel de secretar și comuniștii i-au retras mandatul doar la cîteva luni după ce l-au ales.

— Prin însuși caracterul obștesc al muncii secretarului, adîncit prin ultimele măsuri luate de partid, munca lui trebuie să se bazeze în cel mai înalt grad pe convingere — a intervenit din nou tovarășa Ileana Paul. Trebuie să ai o mare putere de convingere ca să poți mobiliza pe comuniști, pe ceilalți oameni ai muncii la înfăptuirea sarcinilor.

În tot ceea ce s-a spus în discuția avută despre secretarul de partid se găsesc multe elemente fundamentale pentru munca acestuia. Am atrage atenția în încheierea acestor rînduri asupra cîtorva, printre care priceperea secretarului de partid de a vorbi și priceperea lui de a asculta oamenii, de a-i înțelege, de a fi receptiv la bucuria sau durerea lor, de a nu-i repezi atunci cînd vin cu problemele lor fie personale, fie de interes general. Omul simte la un moment dat nevoia să-și spună păsul și la acest cineva vrea să găsească, dacă nu o soluție — pentru că nu-i posibil întotdeauna să o dai — cel puțin o vorbă bună. Și tu, secretarul de partid ești dator, ocupînd această funcție de răspundere în partid, să dai ceva din timpul tău omului venit să fie ascultat, pentru că asta, poate mai mult decît multe altele, înseamnă muncă de partid.

Petru ISPAS

Trenuri suplimentare pentru perioada de vară

Ministerul Căilor Ferate a dispus punerea suplimentară în circulație a circa 20 trenuri de persoane pentru perioada de vară. Această măsură are drept scop satisfacerea cerințelor traficului de călători în continuă creștere în actualul sezon, precum și asigurarea unor legături mai bune între stațiunile balneoclimaterice și alte localități din țară.

Printre noile trenuri se află acceleratele 410/811 și 812/409 de pe ruta Baia Mare—Mangalia și retur; 119/112/813 și 814/111/120 de pe ruta Timișoara—Mangalia și retur; 822/823/534/531 și 532/533/824/821 de pe ruta Mangalia—Suceava și retur. De asemenea, amintim înființarea trenurilor internaționale de sezon „Nord-Orient Express" (Varna — Chitila — Budapesta — Varșovia), „Mamaia-Expres" (Constanța — București Băneasa — Budapesta — Praga) și „Bulgaria-Expres" (Sofia — Varna — București Nord — Moscova).

Se prevede crearea unor noi trenuri suplimentare, în limita posibilităților și în funcție de traficul existent.

(Agerpres)

Resurse de ieftinire în construcția de locuințe

Printre măsurile inițiate de recenta plenară a C.C. al P.C.R. se numără și dezvoltarea într-un ritm accelerat a construcției de locuințe în viitorul apropiat, pentru a se rezolva mai repede și în condiții mai bune această problemă socială de mare însemnătate. Locuințele urmează a fi realizate într-un sortiment foarte variat, astfel încît să se obțină, după cum s-a arătat, și o diferențiere corespunzătoare de cost, în limite mergînd de la 20 000 lei la 50 000 ei pe apartament. Enunțarea acestor măsuri a provocat interes și satisfacție nu numai în rîndurile populației, care va beneficia astfel mai curînd de apartamente convenabile, ci și în rîndurile proiectanților de locuințe.

Cred că, cu prilejul trecerii la înfăptuirea unui asemenea vast și complex program de construcții, este cazul să fie analizate toate componentele sale principale, luîndu-se măsuri concrete, eficiente, atît în domeniul proiectării obiectelor propriu zise și amplasării lor pe teren, cît și în domeniul hotărîtor al execuției, producției materialelor și subansamblelor de construcții și instalații.

Dispozițiile în vigoare, după care apartamentele propriu-zise nu au voie să depășească anumite costuri — în funcție de suprafață, număr de nivele, grad de dotare etc. — au constituit un instrument valoros atît în planificare, cît și ca element disciplinator în gîndirea de proiectare. Totuși, acolo unde a fost greșit înțeleasă o anumită elasticitate a sporurilor, acolo unde preocuparea proiectării și a beneficiarilor pentru eficiența economică nu a fost suficient de susținută, au putut fi înregistrate cazuri de risipă.

Recentele indicații nu au găsit pe proiectanții de locuințe nepregătiți și este sigur că într-un termen scurt se vor elabora proiecte corespunzătoare temelor enunțate. Dar eforturile care se depun în proiectare nu sînt suficiente. Proiectantul nu dispune de alte mijloace decît creionul, hîrtia și propria sa gîndire creatoare. Deseori, datorită unei organizări după părerea mea imperfecte, proiectantul nu poate interveni mai departe, deoarece el lucrează într-un cadru de reglementări foarte rigide și necorelate, dintre care menționez în special pe cele privind prețurile de articole de deviz. Astăzi, dacă ceri unui proiectant să conceapă un apartament mai ieftin, în majoritatea cazurilor cu posibilitățile de care dispune la nivel de proiectare, acest lucru se realizează prin reducerea suprafețel, eliminarea unor finisaje, eliminarea unor elemente de confort. Desigur, există încă capitole care pot fi revizuite prin proiectare, cum ar fi unele supradimensionări la structură și instalații și exagerările risipitoare în decorațiile exterioare și în modul în care sînt calculate o serie de analize de preț. După părerea mea însă, rezervele mari se găsesc în domeniul execuției, al producției materialelor de construcție, al elementelor și subansamblurilor necesare locuințelor.

Situația nesatisfăcătoare de azi se datorește, printre altele, lipsei de seriozitate cu care a fost abordată industrializarea construcțiilor de locuințe. Menținerea timp îndelungat a unor anomalii economice a făcut ca producția de clădiri din panouri mari să fie mai scumpă decît clădirile executate cu metode tradiționale, deși la acestea din urmă s-au înregistrat și continuă să se înregistreze pierderi. S-au efectuat studii, cercetări și experimentări valoroase și originale, care nu au fost luate în considerație ori s-au abandonat în mod nejustificat, prin nevalorificarea lor pierzîndu-se avantaje economice importante.

Consider că cea mai sigură cale de acționare în direcția scăderii prețului de cost în construcția de locuințe rămîne calea industrializării, indiferent dacă acest lucru se face în unități mari, în fabrici sau pe poligoane de șantier. Esențialul este să se treacă la producție în disciplină uzinală, la producție de serie, realizată cu manoperă și consum de materiale reduse, cu ajutorul mașinilor. Desigur, această cale nu este ușoară, dar investițiile necesare se pot recupera foarte repede, pentru ca apoi să se obțină o producție cu mult mai ieftină decît în orice alt sistem neindustrializat.

La noi se obțin rezultate necorespunzătoare și datorită unor greutăți organizatorice care ar trebui eliminate. Oare nu ar fi cazul să se înlăture neconcordanța dintre fabricile producătoare de panouri mari și întreprinderile care le montează? Dacă una și aceeași unitate ar realiza prefabricatele și le-ar monta complet nu s-ar elimina multe neajunsuri? Într-o asemenea formă de organizare, interesul pentru calitatea panourilor ar crește, deoarece în caz contrar ar crește cheltuielile de finisaj. În construcția de locuințe, asemenea neajunsuri sînt foarte răspîndite datorită însuși specificului sectorului de construcții-montaj, unde se folosesc numeroase materiale de masă și elemente realizate de diferiți producători, aparținînd unor departamente extrem de variate. Astfel, dacă fiecare produs este realizat în cadrul unui anumit complex de condiții tehnico-economice și de interese departamentale, este ușor de imaginat cît de greu se poate acționa uneori în direcția reducerii costului fiecăruia, pentru ca întreaga construcție să revină mai ieftin.

Sînt dese cazurile în care, în ciuda unor evidențe, prețul de cost la unele produse este exagerat, fie ca mare a unei tendințe continue de creștere a costului produsului în sine, fie prin eliminarea unor sortimente mai ieftine. Exemplul ascensoarelor este edificator în acest sens. Se știe că, în general, construcțiile înalte — cu 9-10 niveluri — sînt mai economice în mediul urban, ocupă mai dens terenul, reduc lucrările edilitare și de drumuri etc. Dar aceste clădiri înalte nu pot fi realizate decît cu ascensoare, iar costul acestor ascensoare — datorită unor perfecționări tehnice — este în continuă creștere, fapt care duce la scumpirea peste limitele admise a clădirilor înalte. Lucrătorii din domeniul constructiilor de ascensoare au obținut rezultate lăudabile, realizînd ascensoare de tip superior, dar dacă principalul consumator, beneficiarul clădirilor de locuit, nu-și poate permite deocamdată să cumpere acest „articol de lux", credem că ar fi necesar să se construiască și ascensoare mai simple, robuste și cu o tendință hotărîtă de ieftinire. În aceeași situație se află și alte produse industriale, ca tîmplăria, materialele pentru pardoseli, parchetele, mase plastice etc.

Din aceste cîteva exemple se desprinde concluzia că, pentru a se obține rezultate cu adevărat eficiente, este necesar ca, pe lîngă eforturile din proiectare și execuție, să se treacă la o acțiune organizată de eliminare a numeroase anomalii. Poate că ar fi bine să existe un organ de îndrumare și coordonare în domeniul construcției de locuințe, care să propună și să urmărească producția materialelor și elementelor necesare, la prețuri corelate cu întregul ansamblu tehnico-economic. Practic, astăzi multe din propunerile proiectanților și ale institutelor de cercetări de specialitate nu pot fi valorificate pentru că nu are cine să urmărească ca unul sau altul dintre departamente să realizeze un produs. În această situație se găsesc elemente ca: prefabricatul tehnico-sanitar, protecțiile antisolare, tencuielile uscate, prefabricatele din mase plastice, mobilierul fix combinat de bucătărie și multe altele.

Exercitarea îndrumării în construcția de locuințe n-ar trebui să se manifeste sub forma a numeroase prescripții rigide, așa cum se întîmplă azi. Aceste prescripții și în special cele cu caracter de plafonare nu constituie un stimulent pentru toți factorii pe plan local. Astăzi plafoanele de preț, de consum de materiale și timp nu sînt considerate ca niște limite maxime, care trebuie scăzute, ci niște baremuri de la care se poate merge în sus, cerîndu-se sporuri, derogări etc. Din păcate, deseori aceste sporuri acoperă neglijențe, înapoiere tehnică, risipă. În contextul actual, consider că ar fi de mare importanță ca metodele de planificare a investițiilor în construcția de locuințe să se bazeze pe principiul gospodăririi de către forurile județene a fondurilor generale afectate anual în acest sens. În acest fel se va trece în răspunderea organelor locale sarcina de rezolvare a problemei *cazării familiilor*, iar factorii de răspundere pe plan local se vor preocupa la maximum nu atît să se încadreze în „prețul plafon", ci să obțină un număr sporit de apartamente în sortimentul specific județului, pe căi tehnice și economice și ele specifice.

Rolul de îndrumare al forului central ar consta în realizarea de exemple concrete, de prototipuri de locuințe, fie pe un teritoriu experimental în București, fie în alte orașe ale țării. S-ar putea demonstra, cu aceste prototipuri, eficacitatea tehnologiilor moderne, superioritatea unor tipuri noi de apartamente, s-ar verifica materiale și mai ales prețuri de cost, viteze de execuție și alte elemente tehnico-economice. Cu astfel de apartamente experimentale ar trebui să se ilustreze importanța acordată problemelor de funcționalitate, cum ar fi, de pildă, prevederea unui mobilier și a unor utilaje menite să ducă la creșterea standardului de viață, la ieftinirea întreținerii etc. Asemenea clădiri, realizate cu contribuția institutelor de proiectare și cercetare specializate — I.P.C.T. și I.N.C.E.R.C. — ar constitui etaloane pentru activitatea organizațiilor județene, care ar tinde să obțină rezultate superioare etalonului.

Arh. Eugen VERNESCU

O desfătare pentru ceasuri de răgaz: să privești Brașovul de la înălțime

PERFORMANȚELE OXIGENULUI

(Urmare din pag. I)

în timpul elaborării unei șarje. Cu ajutorul lăncii se insuflă oxigenul la o presiune de cincisprezece atmosfere. O singură șarjă are nevoie de șase pînă la șapte mii de metri cubi de oxigen, care întreține arderea carbonului din fontă, îi reduc astfel conținutul de carbon și transformă fonta în oțel. Cînd începe insuflarea, metalul dă în clocot, fierbe violent, stropi de zgură se rostogolesc pe partea conică a convertizorului și flăcările răbufnesc pe orificiile de evacuare. Convertizorul pare un tun cu trageri automate, pare un vulcan în erupție. În momentul în care temperatura depășește o anumită limită, lancea sare automat afară și se introduce tirometrul pentru măsurarea „febrei" din retortă.

În momentul de față, fabrica de oxigen încă n-a atins capacitatea finală. Ca și alte unități de pe marele platou industrial al Galaților, capacitatea de producție crește în etape. A apărut primul convertizor, a apărut și fabrica de oxigen în prima etapă. Se lucrează la instalarea celui de-al doilea convertizor, se lucrează la cel de-al doilea furnal, se lucrează la a doua linie de aglomerare, se lucrează și la etapa a doua a fabricii de oxigen. Vedem, deocamdată, doar primul grup în funcțiune. Montajul grupului doi e în curs de desfășurare. Fundațiile au fost turnate, spațiile rezervate așteaptă, utilajele au sosit pe platformă.

Coborîm din vastul „laborator" al oțelului pe platforma de depozitare a minereurilor. Minereurile par dealuri roșii, lungi faleze, par vopsele în cantități monumentale răspîndite de-a lungul liniilor ferate. Macaralele puternice și agregate speciale mută aceste dealuri din vagoane în transportoare. Dincolo de această dîră roșie e Valea Cătușei, vale în care au apărut viilonii viitorului viaduct, care va uni combinatul pe o linie directă cu municipiul Galați. Simultan, pe diferite arii ale platformei industriale, se produc întreceri febrile pentru ridicarea altor obiective. În timp ce furnalul de 1 700 mc funcționează și fumegă, clocotește și lansează cascade de fontă, în timp ce inima oțelăriei elaborează șarjă după șarjă, în timp ce laminoarele fasonează metalul livrînd sute de mii de tone — în primul rînd tabla necesară corpurilor de nave maritime — constructorii pregătesc intrarea în producție a fabricii de var cu o capacitate anuală de 150 000 de tone (în prima etapă), lucrează la cel de-al doilea furnal, lucrează la instalarea primului grup de 60 MW al centralei electrice și de termoficare, propunîndu-și să scurteze termenele de dare în funcțiune și să atingă noi performanțe de șantier.

Bineînțeles, unul din marile succese obținute de proiectanții și constructorii angajați în realizarea celei mai impresionante opere industriale de pe teritoriul țării noastre, îl constituie fabrica de aglomerare, vopsită în roșu, preluîna culoarea materiei prime pe care o sorteză, o dozează, o combină potrivit unor rețete menite să asigure un amestec cît mai productiv pentru furnal. Aici se folosesc minereuri mărunte și, în final, se scoate un aglomerat cu o granulație potrivită bunei funcționări a furnalului.

Ing. Cornel Doniga, pe care îl găsim în corpul principal, la tabloul sinoptic, ne spune:

— Tot ce se mișcă în fabrică este în legătură cu panoul sinoptic. Sînt cinci puncte de comandă și avem legătura cu ele prin interfon. Cei de la furnal sînt mulțumiți de noi. Cînd va intra în funcțiune al doilea furnal, și la noi va fi instalată cea de-a doua linie și vom atinge capacitatea maximă.

Fabrica de aglomerare a fost proiectată de IPROMET-Galați. În afară de dozatoare, de electrofiltre și de unele părți ale automatizării, majoritatea motoarelor, utilajelor, benzilor au fost realizate de întreprinderi românești. Fabrica de aglomerare de la Galați este cea mai perfecționată unitate de acest fel din țară. Colectivul care a contribuit la proiectarea ei a realizat și aglomeratorul de la Hunedoara. Experiența cîștigată acolo au transferat-o aici. În linii mari, fabrica de la Galați se aseamănă cu sora ei de la Hunedoara, însă este perfecționată. Faptul că în toate halele nu vezi nici un fir de praf, faptul că totul e limpede, curat și că fabrica nu este învăluită într-un ciclon de vulbere dovedește, din capul locului, grija pe care constructorii au avut-o pentru crearea unor condiții optime de muncă. Puritatea aerului este asigurată de electrofiltre enorme, ele însele adevărate uzine.

În timpul montării lor, utilajele construite la „Progresul"-Brăila au suferit o serie de modificări curente, mărunte, modificări care țin de cinematica mașinii. Aceste modificări făcute la propunerea beneficiarului și realizate de proiectant și constructor au transpus în practică experiența noilor cadre, a energeticului-șef Marin Purice, căruia îi aparțin intervențiile la instalațiile de automatizare, a unor tineri ingineri și tehnicieni care au preluat cu multă răspundere conducerea perfecționatei fabrici de aglomerare.

Peste tot vorbim despre oțel. Dar pentru a ajunge să vedem oțelul trecem printr-un lung șir de hale, de instalații, de fabrici care pregătesc treptat vastul proces al siderurgiei. Vorbim despre calitatea oțelului produs pe bază de insuflare de oxigen și sîntem mîndri că nimic nu s-a început aici sovăind, dibuind, că încă de la cota zero șarjele au fost realizate pe comenzi, în deplină cunoștință de cauză, specialiștii noștri aplicînd în mod competent cunoștințele acumulate în acest domeniu pe plan mondial. La laminoare, în fața panourilor de automatizare, la fabrica de oxigen, la furnal, la fabrica de aglomerare am găsit pretutindeni aceeași febrilă preocupare: de a intra de la început în ritmul normal, de a da numai produse de calitate, pe comenzi, de a evita defecțiunile și rebuturile. Acum, după primele recolte de oțel gălățean, ceea ce putem spune este că sunetul metalului produs aici cu cele mai perfecționate agregate este într-adevăr sunetul metalului prețios care poartă o marcă veritabilă, o marcă echivalentă cu un etalon al energiei, entuziasmului și inteligenței, echivalentă cu maturitatea industrială a unei țări în impetuos și multilateral progres.

Șoseaua Cîmpina — Comarnic

A început etapa a II-a a construcției

Au început lucrările din cea de-a doua etapă a construcției noii șosele naționale Cîmpina—Comarnic. Deocamdată se fac săpături în roci tari, se amenajează terasamente și alte lucrări speciale. Soseaua — la construcția căreia contribuie în prezent și brigadieri voluntari — va avea o lățime de 26 metri, cîte două benzi pentru fiecare sens de circulație. Ea va ocoli localitățile Cîmpina, Breaza și Gura-Beliei, inclusiv pasajele de cale ferată, scurtînd lungimea actualului traseu cu aproape 5 km. Noua arteră va permite posesorilor de autoturisme să circule pe Valea Prahovei cu viteze sporite.

(Agerpres)

pagina economică

Un pas important în dotarea cu specialiști a zootehniei

Ing. Nicolae BARBU
vicepreședinte al Consiliului Superior al Agriculturii

Unul dintre criteriile esențiale, definitorii pentru aprecierea gradului de intensivizare și modernizare a agriculturii îl reprezintă dezvoltarea zootehniei — ramură cheie, de o deosebită complexitate, care tinde să devină preponderentă în ansamblul producției agricole. În complexul de măsuri inițiate de partidul nostru pentru dezvoltarea zootehniei, asigurarea cu cadre de specialiști capabile să introducă și să folosească tehnica modernă constituie una din pîrghiile principale. Este cunoscut că industrializarea proceselor de creștere și exploatare, în marile complexe zootehnice moderne, realizarea economicității și randamentului maxim prin folosirea din ce în ce mai mult a mecanizării complexe, diversificarea tehnologiilor de creștere, organizarea pe baze științifice a procesului de ameliorare și nutriție determină necesitatea stringentă a pregătirii de cadre cu o înaltă competență tehnico-științifică și economico-organizatorică. **Acestui deziderat îi corespund măsurile adoptate de conducerea de partid și de stat privind pregătirea de cadre de specialiști agricoli între care reînființarea facultăților de zootehnie la București, Cluj, Iași și Timișoara marchează o etapă calitativ superioară.** Viitoarele promoții de ingineri zootehniști vor avea un larg cadru de activitate în întreprinderile agricole de stat și în complexele de creștere pe baze industriale a animalelor, în fermele mari ale cooperativelor agricole, în rețeaua de îndrumare și coordonare a zootehniei și în domeniul științei. Experiența practică a demonstrat cu prisosință caracterul net diferențiat al cerințelor producției în ceea ce privește profilarea specialiștilor pentru sectorul creșterii animalelor, evidențiindu-se cu pregnanță necesitatea adîncirii specializării cadrelor în concordanță cu evoluția rapidă a științei și tehnicii, pregătirea unor specialiști care să creeze și să aplice corect tehnologiile moderne și multiple ale creșterii și exploatării diferitelor specii și categorii de animale și a altora care să se ocupe de apărarea sănătății acestora. Cumularea acestor profile distincte în procesul de instruire s-a dovedit a nu fi conformă cu cerințele moderne ale producției și dăunătoare din punct de vedere economic.

Este indispensabil ca inginerul zootehnist — organizator direct și nemijlocit al producției animale în fermele întreprinderilor agricole de stat și unităților cooperatiste — să posede temeinice cunoștințe teoretice și practice, cu un fundament tehnico-economic care să permită aplicarea cuceririlor științei zootehnice.

Intensificarea continuă a producției zootehnice creează specialiștilor zootehniști un cîmp de activitate vast, cu largi posibilități de afirmare. Viitorii ingineri zootehniști vor avea înalta menire de a aplica tehnologiile de exploatare intensivă a animalelor, de a organiza producerea furajelor corespunzător unei alimentații științifice. Aceasta cu atît mai mult cu cît în condițiile în care utilizarea nutreturilor combinate, bazate pe rețete calculate și determinate cu cele mai noi mijloace tehnice și pentru care este în curs de creare o nouă ramură a industriei, va căpăta un caracter de generalitate. Un mare rol revine cadrelor de ingineri zootehniști în lărgirea și diversificarea mecanizării proceselor de muncă în ferme, sporirea economicității sistemelor de creștere și exploatare, mărirea productivității muncii și rentabilizarea zootehniei, ameliorarea raselor etc. Această enumerare sumară a unor largi atribuții relevă marea responsabilitate a acestor cadre în producția zootehnică. Dezvoltarea zootehniei necesită totodată ca cel de al doilea profil al acestei ramuri — medicul veterinar — să capete o instrucție completă în probleme medical-biologice, legate de apărarea sănătății animalelor, pentru păstrarea integrală a șeptelului țării. Diferențierea sarcinilor în producție a celor două profile de specialiști este o cerință determinată de multitudinea și complexitatea activității de producție a fiecărui specialist. Apariția aglomerărilor mari de animale în complexe industriale, artificializarea accentuată a mediilor de creștere în astfel de unități impun rezolvarea unor probleme multiple legate de apărarea sănătății animalelor. Semnificații sporite capătă, de asemenea, problemele privind igiena alimentară și controlul produselor de origine animală, prevenirea difuzării zoonozelor și parazitozelor, îmbunătățirea activității laboratoarelor veterinare de diagnostic etc.

Realizarea sarcinilor mari din domeniul creșterii animalelor subliniate în repetate rînduri prin documentele de partid, urmărind mărirea producției de carne, lapte, lînă etc, este posibilă prin folosirea conjugată a tuturor factorilor de care depinde ca zootehnia să aibă ponderea principală în ansamblul producției și veniturilor din agricultură.

În industria județului Hunedoara

Importante cantități de produse peste plan

DEVA (de la ziarul „Drumul socialismului"). Pe ansamblul industriei județului Hunedoara, în primul semestru al anului, planul producției globale a fost realizat în proporție de 102,1 la sută și respectiv cu 102,6 la sută în ce privește producția marfă vîndută și încasată. Planul de livrări la export a fost îndeplinit în proporție de 106,3 la sută. S-au realizat peste prevederi produse în valoare de 136 milioane lei. Demn de remarcat este faptul că toate aceste realizări s-au obținut pe seama creșterii productivității muncii, indicator care, în primul semestru, a fost depășit cu 2,6 la sută.

În cele șase luni din acest an s-au produs suplimentar peste sarcinile stabilite 28,8 milioane kWh de energie electrică, 18 600 tone de fontă, 8 500 tone de oțel, 6 100 tone de laminate, 20 250 tone de cărbune brut, 2 300 tone de fier în minereuri marfă, importante cantități de minereuri neferoase și complexe, cherestea, mobilă și altele. În aceeași perioadă s-au dat în folosință oamenilor muncii din județ 1 164 de apartamente.

Realizările din semestrul I reprezintă 51,2 la sută din planul anual la producția industrială globală, 54,6 la sută la producția marfă vîndută și încasată și 56,1 la sută din planul anual de export.

Retribuția suplimentară în viticultură

În vederea sporirii cointeresării materiale a țăranilor cooperatori în creșterea producției viticole, Uniunea Națională a Cooperativelor Agricole de Producție a recomandat unităților să aplice nu numai în bani, ci și în natură, sistemul de retribuție suplimentară pentru depășirea producției planificate. Retribuția se poate aplica pe brigăzi, echipe, grupe de familii sau familii cărora li se vor da în îngrijire suprafețele de vii pe o perioadă mai îndelungată, minimum 5 ani. Potrivit prevederilor statutului, cota procentuală maximă ce se va acorda drept retribuție suplimentară poate fi de pînă la 60 la sută din producția obținută peste plan. În cazuri deosebite, din aceasta, poate fi dată drept retribuție suplimentară în natură pînă la 80 la sută. Cu aprobarea uniunii județene, și acest procent poate fi depășit.

Mărimea cotelor procentuale acordate drept retribuție suplimentară, cît și proporția în natură a acesteia, se stabilește de adunarea generală a cooperativei agricole. Cantitățile de vin acordate drept retribuție suplimentară vor fi scutite de taxe, indiferent dacă cooperatorii beneficiari dețin sau nu suprafețe de vie în folosință personală.

(Agerpres)

Asimilarea unor noi utilaje

ÎN CONTRADICȚIE CU LEGILE TEHNICII MODERNE

ancheta economică

În prima parte a anchetei economice pe această temă („Scînteia" nr. 7 720), s-a relevat, între altele, că prin dezvoltarea cercetării științifice uzinale, îmbunătățirea activității de documentare tehnică și prin raționalizarea proiectării, uzinele constructoare de mașini pot scurta simțitor durata ciclurilor de asimilare în fabricație a unor produse noi. Factorii acceleratori ai acestei activități deosebit de importante pentru progresul tehnic în economia noastră națională nu se rezumă, însă, doar la cei amintiți. Cadrele tehnice cu care am discutat pe această temă au în vedere și alte căi și posibilități de reducere a ciclurilor de asimilare. Ne oprim, în rîndurile de față, asupra cîtorva dintre ele.

După cum se știe, industria noastră chimică solicită uzinele constructoare de mașini să-și sporească substanțial contribuția la înzestrarea tehnică a întreprinderilor chimice. De altă parte, dezvoltarea „explozivă" a chimiei pe plan mondial oferă condiții deosebit de favorabile livrării de utilaje și instalații complexe românești pe diferite piețe externe. Interesele economiei naționale cer, ca atare, constructorilor de utilaje chimice și pentru rafinării să satisfacă irepros abil și la termen cererile interne, să valorifice din plin conjunctura favorabilă existentă în acest domeniu pe piața internațională. De aceea, în activitatea de asimilare în fabricație a noi părți componente ale unor instalații chimice și pentru rafinării se depun, de la un timp, eforturi deosebite. Și totuși specialiști din industria chimică și a prelucrării țițeiului, printre care **ing. Sava Costache,** directorul general al Combinatului petrochimic-Pitești, ne-au relatat că unele utilaje chimice și pentru rafinării continuă să se asimileze în fabricație într-un ritm destul de lent. Cum se explică o asemenea situație?

Din investigațiile pe care le-am întreprins rezultă că — deși uzinele constructoare de utilaje chimice și pentru rafinării n-au epuizat posibilitățile pe care le au de a reduce ciclurile de asimilare — prelungirea acestora se datorește, în nu puține cazuri, ministerelor beneficiare, adică tocmai factorilor direct interesați să obțină cît mai grabnic noile utilaje. Beneficiarii se adresează uneori constructorilor în termeni vagi, aproximativi, indicînd, în vederea asimilării, doar informații sumare (denumire, tonaj, schiță de principiu) în loc să le pună la dispoziție date tehnice complete. Ei susțin că e tot ce au. Evident, în asemenea situații strădaniile cadrelor de concepție din uzinele constructoare sau din institutele de proiectări ale ministerului de resort pentru a reduce durata proiectării sînt, mai mult sau mai puțin, zădărnicite.

— Consider că pentru a putea furniza la timp toate datele tehnice definitive necesare proiectării — ne-a spus **ing. Gheorghe Petrescu,** director general în Ministerul Industriei Construcțiilor de Mașini — **beneficiarii trebuie să se informeze mai temeinic și mai din timp cu privire la caracteristicile și performanțele utilajelor ce le sînt necesare, să elaboreze studii tehnico-economice de fundamentare a asimilării la un nivel științific cît mai înalt.** O altă sursă a încetinelii în lucrările de asimilare constă, după părerea mea, în faptul că, deși trebuie să execute un volum însemnat de utilaje chimice, M.I.C.M., uzinele și institutele sale de proiectări nu dispun de cadre suficiente de tehnologi chimiști. Pe de altă parte, nici ministerele beneficiare nu au — în actuala formă organizatorică — un număr corespunzător de cadre proprii de specialiști mecanici, care să se ocupe mai ales de elaborarea temelor de proiectare și, în general, de lucrările pregătitoare, premergătoare începerii lucrărilor de asimilare propriu-zise. Sînt convins că **încadrarea corespunzătoare cu tehnologi chimiști a institutelor, uzinelor care proiectează și execută asemenea utilaje ar determina o simțitoare înviorare a ritmului de asimilare.**

Se mai ridică însă o problemă, tot atît de importantă. În această ramură a construcției de mașini se utilizează în prezent o gamă extrem de largă de materiale. Procurarea lor necesită mult mai mult timp decît în cazul unui sortiment restrîns — ca dimensiuni și calități — de materiale. Iată de ce, **pentru a reduce actualele cicluri de asimilare, proiectanții din uzina „Grivița Roșie"-București se străduiesc** — potrivit celor relatate de inginerul specialist coordonator **Dumitru Manolache — să prevadă în fiecare nou proiect cît mai puține categorii de materiale.**

— Aș vrea să accentuez — ne-a spus **ing. Rovin Bustan,** directorul general adjunct al acestei întreprinderi — că **simplificarea actualului sistem — greoi, rigid și anacronic — de aprovizionare cu materiale,** operație care durează uneori mai mult decît concepția, pregătirea tehnologică și execuția capului de serie luate la un loc, reprezintă și ea o posibilitate de scurtare simțitoare a ciclurilor de asimilare. Iată încă un motiv pentru care consider că organele economice centrale ar trebui să găsească o cît mai rezonabilă soluționare acestei controversate și mult discutate probleme.

Din discuțiile pe care le-am avut în cursul anchetei, s-a desprins și faptul că, **nu de puține ori, procurarea din țară și mai ales din import a unor cantități mici de materiale, piese și subansamble necesare confecționării prototipurilor și serilor zero durează excesiv de mult.** Este posibil să se obțină toate acestea mai operativ? Iată, în acest sens, părerea inginerului șef de concepție al Uzinei de mașini electrice-București, **Constantin Răduț:**

— Acest factor frînă în îndeplinirea sarcinilor de asimilare ar putea fi înlăturat, pe de o parte, prin **anumite modificări ale unor dispoziții financiare în vigoare.** Apare necesar, de pildă, ca pînă la organizarea unei turnătorii profilate pe execuția în serii mici sau unicate a pieselor necesare confecționării prototipurilor, execuția unor astfel de comenzi — incomode și nerentabile — să fie stimulată prin prețuri diferențiate, care să cointereseze orice turnătorie în realizarea lor cît mai grabnică. De asemenea, ar fi util ca anumite uzine să aibă dreptul de a dispune de un stoc de piese tipizate a căror valoare nu e mare, dar a căror execuție individuală necesită relativ mult timp. În sfîrșit, consider că ar fi foarte avantajos ca în depozitele întreprinderilor furnizoare de materiale să existe, în permanență, o cantitate minimă din fiecare sortiment înscris în normele interne și în nomenclatoarele lor de produse, așa încît, la nevoie, atelierele de prototipuri să-și poată procura de aici imediat materialele necesare în cantități mici.

Cît privește procurarea din import a unor cantități mici de materiale, piese și subansamble pentru executarea prototipurilor și serilor zero, a devenit oportun ca Ministerul Industriei Construcțiilor de Mașini, în colaborare cu Ministerul Comerțului Exterior **să găsească soluții practice pentru efectuarea mai promptă a importurilor respective, eventual prin reglementarea unor priorități și simplificarea formalităților uzuale.**

Aducem în discuție, în încheiere, un caz concret de încetineală flagrantă a procesului de asimilare. În 1965, la Uzina mecanică-Cugir a început asimilarea în fabricație a mașinilor de frezat danturi prin rostogolire F.D.-150. Din cauza supraaglomerării unor compartimente de concepție tehnică și sectoare de producție ale uzinei, prototipul a fost omologat în trimestrul I... 1967, iar pregătirea fabricației de serie a fost prevăzută pentru trimestrul II... 1968. Pînă la începerea fabricației de serie mai este, deci, de așteptat. Întrucît aici și alte utilaje au început — sau urmează — să fie fabricate în mod curent abia după tergiversări de ani întregi, se pune întrebarea: să fie, oare, inevitabil un ritm atît de lent de asimilare în fabricație a unor mașini-unelte tot mai insistent solicitate de secțiile de prelucrări mecanice ale multor întreprinderi? După părerea unor specialiști din această uzină și din alte întreprinderi constructoare de mașini-unelte, Direcția generală tehnică și Direcția generală mecanică fină din M.I.C.M. ar fi putut preveni această situație și — subliniem noi — pot s-o facă în viitor. Cum anume? În esență, **printr-o mai judicioasă distribuire pe uzine a sarcinilor de asimilare, prin asigurarea unor condiții propice asimilării în ritm rapid a acestor utilaje complexe.**

Desigur, sînt necesare și alte măsuri care să vizeze respectarea strictă a termenelor prevăzute în planurile tehnice și reducerea ciclurilor de asimilare. Cu cea mai mare rigurozitate trebuie urmărită, bunăoară, **respectarea graficelor întocmite de minister** cu privire la punerea în fabricație a mașinilor și utilajelor prevăzute în planul de stat pe acest an, inclusiv **îndeplinirea la termenele stabilite a fazelor prealabile de asimilare,** pentru a se evita aglomerarea exagerată a sarcinilor în ultima parte a anului.

Am punctat, bineînțeles, numai o parte dintre posibilitățile și căile de grăbire a ritmului de asimilare a noilor produse în industria constructoare de mașini. Fructificarea lor, dinamizarea tuturor factorilor de care depinde accelerarea procesului de asimilare vor permite ca noile mașini și utilaje să fie însușite în fabricație într-un timp mai scurt și, pe această bază, să se obțină sporuri de producție în diferite ramuri ale economiei mai devreme decît este prevăzut. Este un argument care pledează convingător pentru intensificarea tuturor eforturilor în acest sens.

Ing. Adrian PRODAN

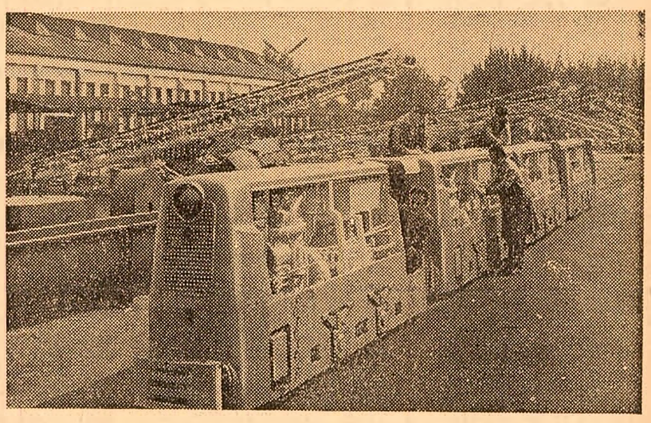

Uzina „Unio" Satu Mare: Un nou lot de locomotive de mină în stadiu de montaj (Foto: Agerpres)

„Odiseea" unei invenții

Faptele sînt clare și incontestabile. Totuși, păstrează o doză de incredibil. De aproape doi ani, doi tehnicieni, **Cornel Vâtcă** și **Gheorghe Mureșan,** de la Întreprinderea comunală Turda, se adresează, fără succes, la diferite organe centrale și locale pentru a afla un răspuns concret în legătură cu o invenție: „Semnalizator acustic și optic pentru depistarea emanațiilor de gaz metan în încăperi". Titlul lucrării îndemna și îndeamnă la interes, știut fiind că un asemenea aparat poate preveni multe accidente... Ajunși se pare la capătul răbdării, cei doi tehnicieni au adresat, zilele trecute, o scrisoare redacției noastre, în care se relatează, cu lux de amănunte, întreaga „odisee" a acestei propuneri de invenție.

...La 11 mai 1966 s-a înregistrat la Oficiul de Stat pentru Invenții propunerea respectivă. După numai două săptămîni, cei de aici au hotărît trimiterea propunerii „spre soluționare" la secția energetică a fostului sfat popular al orașului București. Pînă aici, nimic de obiectat. Totul s-a rezolvat cu maximum de operativitate. Numai că nu s-a dat verdictul final: este sau nu o invenție, poate fi sau nu omologată? Și, cum cei doi tehnicieni nu doreau să afle altceva decît un astfel de răspuns, lucru cît se poate de firesc, de altfel, au plecat pe urmele propunerii lor, urmărind-o pas cu pas la fiecare destinație nouă. Întrucît, în continuare, „dosarul" a parcurs un... slalom uriaș, de zile, săptămîni și luni.

Prin iunie 1966, dosarul se găsea din nou la Oficiul de Stat pentru Invenții. După o lună de... gestație, respectivul dosar s-a expediat la secția gospodărie comunală a fostului sfat popular regional Cluj. Au trecut trei luni și — nici un răspuns. „În octombrie 1966 — spun autorii scrisorii — ne-am adresat secției de gospodărie comunală Cluj, cu rugămintea de a ne comunica stadiul rezolvării propunerii noastre". Ca urmare, au apărut și primele semne firave de respect față de cei doi autori ai invenției. Secția de gospodărie comunală a îndrumat pe cei doi tehnicieni să depună o comandă, pentru executarea prototipului, la întreprinderea „Armătura" din Cluj. Unitatea respectivă a refuzat comanda, justificînd: „nu sîntem profilați pentru asemenea lucrări".

După ce execuția prototipului a fost refuzată și de întreprinderea „Electrometal" din Cluj, cei doi tehnicieni s-au adresat, din nou, la 4 aprilie 1967, la Oficiul de Stat pentru Invenții, solicitînd un sprijin concret în vederea depășirii impasului și soluționării propunerii lor.

Tehnicienii au reînnoit cererea lor către O.S.I., la 20 mai 1967... Se pare totuși că, în urma acestor insistențe, Oficiul de Stat pentru Invenții a fost înduplecat iar prin intermediul aceleiași secții de gospodărie comunală s-a dispus execuția prototipului la întreprinderea „Turdeana". Deci, după mai bine de un an de tergiversare, prototipul a fost realizat. În trei exemplare, din care unul a fost expediat, la sfîrșitul lunii noiembrie 1967, secției de gospodărie comunală, iar altul Institutului politehnic Cluj, pentru a fi „experimentat și avizat".

Acum se părea că totul este rezolvat. Numai că tărăgănarea nu a cedat. Din luna noiembrie 1967 și pînă în prezent, prototipul se găsește la Institutul politehnic din Cluj, fără nici o soluționare, cu toate insistențele autorilor. „La 8 februarie 1968 — se arată în încheierea scrisorii — ne-am adresat O.S.I. pentru a arăta din nou impasul în care a ajuns propunerea noastră. În loc de răspuns, după mai bine de două luni, s-a prezentat un tovarăș inginer de la O.S.I. care, probabil, urma să pună capăt acestor tergiversări. Rezolvarea a rămas, însă, tot în faza ei incipientă de intenție și promisiune".

Încheiem aici relatarea noastră. Nu însă înainte de a solicita cîteva răspunsuri la unele întrebări adresate organelor implicate în tergiversarea propunerii de invenție. Există o hotărîre de partid și de stat care obligă toate întreprinderile, instituțiile și organizațiile obștești să rezolve prompt asemenea probleme. De ce Oficiul de Stat pentru Invenții ignorează această hotărîre? De ce nu intervine o dată hotărît și eficace pentru a da un răspuns calificat celor doi tehnicieni? Întrebarea vizează și consiliul popular Cluj chiar dacă prezentele reglementări absolvă consiliile populare provizorii de problema invențiilor, întrucît dosarul lucrării celor doi tehnicieni pur și simplu s-a pierdut. Cît privește Institutul politehnic din Cluj, n-am vrea să credem că operația cerută ar depăși competența specialiștilor de aici...

Viorel SĂLĂGEAN

(Urmare din pag. I)

gurarea unor cadre calificate și stabile de muncitori și tehnicieni.

— *Sînt conturate măsuri pentru ca producția să se ridice și în aceste unități, într-un timp cît mai scurt posibil, la nivelul realizărilor din celelalte întreprinderi ale industriei chimice?*

— Conducerea ministerului, cadrele din combinatele chimice de la Craiova și Turnu Măgurele au examinat cu atenție situația care s-a creat și au stabilit ce trebuie făcut în viitor. Pentru fiecare obiectiv nou construit și pus în funcțiune în cele două combinate colective de specialiști au alcătuit planuri de măsuri menite să contribuie la eliminarea deficiențelor de concepție, din proiectare, a celor provocate de construcția propriu-zisă a utilajelor și agregatelor, ca și a celor organizatorice. La Combinatul de îngrășăminte chimice din Turnu Măgurele, de exemplu, se vor aduce, treptat, modificări constructive turborecirculatoarelor de la fabrica de amoniac — utilaje cheie care provoacă azi multe greutăți în exploatare. La fabrica de acid fosforic de la același combinat, care a funcționat pînă acum cu multe întreruperi, se înlocuiesc în prezent unele utilaje și materiale cu altele rezistente la coroziune și se execută un volum mare de lucrări anticorozive, care vor fi încheiate la sfîrșitul anului.

În afara aplicării soluțiilor tehnice și tehnologice de genul celor amintite, ministerul a luat, totodată, măsuri pentru întărirea conducerilor tehnico-administrative ale întreprinderilor respective. Ele au fost îndrumate să acționeze operativ, cu inițiativă, pentru organizarea temeinică a lucrului în fiecare sector de activitate, pentru îmbunătățirea asistenței tehnice în toate secțiile și schimburile, pentru perfecționarea calificării muncitorilor, maiștrilor și tehnicienilor. Credem că prin aplicarea măsurilor judicioase elaborate pînă acum, unitățile amintite vor reuși să se ridice la același nivel de înaltă productivitate și eficiență economică la care se situează majoritatea întreprinderilor noastre.

— *În lumina sarcinilor stabilite de plenara din iunie a C.C. al P.C.R. privind fructificarea mai accentuată a rezervelor din industrie, pentru a contracara efectele economice ale secetei și a asigura îndeplinirea întocmai a prevederilor fundamentale ale planului de stat pe acest an, s-au evaluat în întreprinderile din ramura dv. posibilitățile de depășire a nivelului producției pe semestrul II la sortimentele cu desfacerea asigurată?*

Comitetele de direcție, cu sprijinul specialiștilor din minister, examinează cu atenție în prezent posibilitățile și rezervele interne și, pe această bază, preconizează măsuri eficace pentru depășirea sarcinilor de producție, atît la sortimentele destinate consumului intern, cît și la cele pentru export, bineînțeles care au desfacerea asigurată. O evaluare a acestor posibilități și rezerve a dus la concluzia că planul producției globale pe acest an poate fi depășit, pe ansamblul Ministerului Industriei Chimice, cu 700 milioane lei. La principalele sortimente se estimează a se fabrica în plus, față de plan, 1 731 tone cauciuc sintetic, 40 000 bucăți anvelope, 6 027 tone sodă calcinată, 7 100 tone carbid, 5 223 tone mentanol și alte produse.

Menționez că pentru toate aceste cantități de produse, prevăzute a se realiza suplimentar față de plan, există asigurată baza de materii prime. În ce privește producția petrochimică, planul va fi depășit prin utilizarea mai eficientă a instalațiilor existente și a materiilor prime de care dispune economia noastră. În sectorul produselor sodice, materia primă — sarea — este, de asemenea, asigurată. Colectivele întreprinderilor din aceste sectoare au luat măsuri ca instalațiile să funcționeze cît mai bine, cu maximum de randament, pentru a ridica cît mai mult nivelul producției, în condiții de economicitate și calitate ireproșabile. În sectorul industriei celulozei și hîrtiei, ministerul nostru a revăzut distribuirea sorturilor de hîrtie pe uzine și mașini, în vederea obținerii randamentelor optime și satisfacerii cererilor mari de pe piața internă și la export.

O bună parte din sporul de producție pe semestrul doi al anului va trebui realizată pe seama noilor capacități de producție ce urmează să intre în funcțiune în această perioadă. Din examinarea situației pe șantiere s-a desprins că la anumite obiective de pe platformele de la Craiova, Rm. Vîlcea și Turnu Măgurele stadiile actuale de montaj prezintă unele întîrzieri. De aceea, se impune ca toți factorii care au răspunderi în realizarea investițiilor să acționeze acum cu toată hotărîrea. Cu deosebire furnizorii de utilaje și organizațiile de comerț exterior vor trebui să-și concentreze eforturile pentru asigurarea utilajelor necesare, iar pe șantiere să se urgenteze montarea lor, în vederea punerii în funcțiune a noilor capacități de producție la termenele stabilite în grafice.

— *Care sînt, după părerea dv., posibilitățile ca întreprinderile industriei chimice să-și sporească contribuția la creșterea acumulărilor bănești, a venitului național?*

— Depășirea planului de producție pe ansamblul ministerului, ampla acțiune de organizare științifică a producției și a muncii și de creștere a eficienței activității economice au atras după sine, cum era și firesc, îmbunătățirea simțitoare a situației economice și financiare a întreprinderilor noastre. Semnificative în acest sens sînt realizările de pînă acum. În primele cinci luni, cheltuielile întreprinderilor au fost reduse, în medie, cu 12 lei la 1 000 lei producție marfă, reducere care se reflectă în beneficiul realizat peste plan în valoare de 248 milioane lei.

Cu toate acestea, în industria chimică se mențin azi 10 întreprinderi care lucrează cu dotație de stat, iar un număr de sortimente sînt nerentabile. În lumina sarcinilor trasate de recenta plenară a C.C. al P.C.R., ministerul și conducerile întreprinderilor impulsionează în prezent aplicarea programului de măsuri stabilit pentru rentabilizarea tuturor produselor și întreprinderilor. O atenție deosebită se acordă fructificării mai accentuate a posibilităților de diminuare a cheltuielilor materiale de producție, domeniu în care se desfășoară azi, din inițiativa conducerii partidului, o vastă acțiune organizatorică.

Recent, colegiul ministerului a analizat factorii generatori de stocuri supranormative, care, cu toate că au scăzut în primele șase luni ale anului, se mențin totuși la un nivel ridicat. În urma analizei amintite s-au stabilit măsuri energice care să ducă la micșorarea stocurilor existente și la evitarea formării altora noi. Conducerea ministerului nu va mai tolera sub nici un motiv actele de risipă, de irosire a valorilor materiale care se mai fac simțite pe alocuri, va căuta ca în fiecare întreprindere să se asigure o conducere și o organizare superioară a activității economice, o gospodărire responsabilă a valorilor materiale și bănești pe care le deține din avuția națională.

Convorbire realizată de
Ing. Nicolae PANTILIE

Îndeplinirea planului în industria chimică

cinema

● **Aventurierii** : PATRIA — 9; 11,30; 14; 16,30; 19; 21,30, BUCUREȘTI — 14; 16,30; 19; 21,15, CAPITOL — 8,30; 10,45; 13, CIRCUL DE STAT — 10; 13; 18; 20,30.
● **Duelul lung** : REPUBLICA — 9; 11,30; 14; 16,15; 18,45; 21,15, STADIONUL DINAMO — 20,30.
● **Alegere de asasini** : — LUCEAFĂRUL — 9; 11,15; 13,30; 16,15; 18,30; 20,45, FESTIVAL — 9; 11,15; 13,30; 16; 18,30; 21; la grădină — 20,30, FEROVIAR — 8,30—15,15 în continuare ; 17,45; 20, EXCELSIOR — 9,45; 12; 14,15; 16,30; 18,45; 21, MODERN — 9,30; 11,45; 14; 16,30; 18,45; 21,15, GRĂDINA DOINA — 20,30, ARENELE LIBERTĂȚII — 20,30.
● **Studiu despre femei** : SALA PALATULUI (seria de bilete 2488 — orele 19,30), CAPITOL — 16,15; 19; la grădină — 20,30.
● **Jenia, Jenicika și Katiușa** : VICTORIA — 8,45; 11; 13,15; 15,45; 18,15; 20,45.
● **Pentru cîțiva dolari în plus** : LUMINA — 8,15—15,45 în continuare ; 18,30; 21.
● **Hiroșima, dragostea mea** : CENTRAL — 9; 11,15; 13,30; 16; 18,30; la 20,45 **Climate**.
● **Blestemul rubinului negru** : UNION — 15,30; 18; 20,30.
● **Tom și Jerry — Vizita — Cîine rău — Orice naș își are nașul** : TIMPURI NOI — 9—21 în continuare.
● **Inimă nebună... nebună de legat** : DOINA — 11,30; 13,45; 16; 18,15; 20,30, RAHOVA — 15,30; 18, la grădină — 20,30.
● **Program pentru copii** : DOINA — 9; 10.
● **Domnișoarele din Rochefort** : GRIVIȚA — 9,30; 12; 15; 17,45; 20,30, MIORIȚA — 9; 11,30; 14,30; 17,30; 20,30.
● **Zoltan Karpathy** : ÎNFRĂȚIREA — 10; 15,30; 17,45; 20, DRUMUL SĂRII — 16; 18; 20.
● **Obsesia** : BUZEȘTI — 15,30; 18; la grădină — 20,30.
● **Oscar** : DACIA — 8,15—16,30 în continuare.
● **Un dolar găurit** : BUCEGI — 9; 11,15; 13,30; 16,15; 18,30; 21, la grădină — 20,30, ARTA — 9,15—16 în continuare ; 18,15, la grădină — 20,30, GRĂDINA EXPOZIȚIA — 20,30.
● **Ce noapte, băieți !** : UNIREA — 15,30; 18; la grădină — 20,30.
● **Sfîrșitul agentului W 4 C** : LIRA — 15,30; 18, la grădină — 20,30.
● **Faraonul** (ambele serii) : FERENTARI — 15; 19.
● **Prin Kurdistanul sălbatic** : GIULEȘTI — 10; 15,30; 18; 20,30, MELODIA — 8,45; 11; 13,30; 16; 18,30; 21, TOMIS — 9—15,45 în continuare ; 18,15, la grădină — 20,30.
● **Răzbunarea haiducilor** : COTROCENI — 15,30; 18; 20,30.
● **Cei șapte samurai** : PACEA — 16; 19,15.
● **Dirijabilul furat** : CRINGAȘI — 15,30; 18; 20,15.
● **Vicontele plătește polița** : FLOREASCA — 9,30; 12; 15; 18; 20,30. GLORIA — 9; 11,15; 13,30; 16; 18,15; 20,30, FLAMURA — 9—16 în continuare ; 18,15; 20,30.
● **Nebunul din laboratorul nr. 4** : VOLGA — 9—13 în continuare ; 16,15; 18,30; 20,45, AURORA — 9; 11; 13; 15,15; 17,30; 20, la grădină — 20,30.
● **Ea va ride** : VIITORUL — 15,30; 18; 20,30.
● **Nuntă la Malinovka** : MOȘILOR — 15; 17,30; 20.
● **Marele restaurant** : GRĂDINA MOȘILOR — 20,30.
● **Singur pe lume** : POPULAR — 15,30; 18; 20,30.
● **Bomba de la ora 10,10** : MUNCA — 16; 18; 20.
● **Pasărea cu pene minunat colorate** : COSMOS — 15,30; 18; 20,30.
● **Sînt și eu numai o femeie** : FLACĂRA — 15,30; 18; 20,30.
● **Freddy, lovește tu întîi !** : VITAN — 15,30; 18; 20,15, la grădină — 20,30.

teatre

● Teatrul de Comedie (la Teatrul de vară „N. Bălcescu") : **Opinia publică** — 20.
● Teatrul „C. I. Nottara" (la Teatrul de vară „Herăstrău") : **Călătorie cu scandal** — 20.
● Teatrul „C. Tănase" (la grădina Boema) : **„Comici vestiți ai revistei** — 20.
● Ansamblul „Perinița" (în sala Savoy a Teatrului „C. Tănase") : **Varietăți folclorice** — 19.

Realizări și exigențe majore în învățămîntul artistic plastic

Vizita conducătorilor de partid și de stat la Expoziția studenților Institutului de arte plastice „Nicolae Grigorescu" a constituit un eveniment însemnat, dovedind grija față de viitorul artei noastre, reprezentînd și un îndemn, un îmbold spre noi realizări. Așa cum s-a arătat în ziare, „apreciind munca rodnică ce se desfășoară în acest institut de artă, tovarășul Nicolae Ceaușescu a adresat felicitări conducerii institutului și profesorilor, urînd în același timp studenților noi succese în străduania lor de a-și însuși cunoștințe artistice cît mai temeinice, pentru a deveni artiști valoroși, folositori poporului, operei de construire a socialismului în patria noastră".

Aprecierile și îndemnul vin după ce s-au dezbătut problemele învățămîntului, ridicîndu-se o seamă de probleme menite să ridice calitatea învățămîntului, randamentul lui în diferitele ramuri ale culturii și științei noastre. În unele organizații obștești, mai ales la Conferința pe țară a Uniunii Artiștilor Plastici, s-au adus de către unii artiști și critici obiecții față de calitatea învățămîntului artistic, față de metodele de predare și orientare a tineretului.

Date fiind, pe de o parte, cerințele culturii și spiritualității noastre, iar, pe de alta, marele rezervor de talente, mereu cu capacitate sporită, exigențele au devenit și ele mai mari și mai diferențiate. Învățămîntul artistic — în vădită dezvoltare — își are anumite probleme de ordin general și altele specifice. Problema selecționării studenților, problema însușirii unor cunoștințe artistice și a unei culturi generale și de specialitate, fără de care creația nu se poate împlini, specializarea în diferite arte și îndeletniciri, apoi însăși plasarea absolvenților în domeniile pentru care au fost pregătiți și au dovedit vocație sînt printre cele mai importante.

Într-adevăr, se muncește serios și rodnic la institutele noastre de artă, iar tineretul nostru dovedește frămîntări creatoare, o efervescență în căutări, experimente, soluții, cu totul remarcabile.

Îi cunoaștem o bună parte din manifestări, fie cele de la Expoziția deschisă în sălile institutului bucureștean — cu 400 lucrări din diferite arte — fie cele din grădina sălii Kalinderu sau din curtea anexei de pe Calea Griviței. De asemenea, am văzut la Dalles lucrările studenților și absolvenților de la București și Cluj și o seamă de expoziții la sala Kalinderu, unde treptat s-au prezentat opere ale tinerilor absolvenți ori ale unor artiști debutanți din diferite orașe ale țării.

Impresia de bogăție, varietate, diferențiere se asociază în memoria noastră cu aceea de inventivitate și înnoire, de descoperire a unor forme insuficient cunoscute ale comorilor de artă populară, ingenios transfigurate. Și datorită profesorilor de la cele opt secții ale institutului bucureștean — pictură, sculptură, grafică, artă monumentală, ceramică, textile, scenografie și cursurile de istoria și teoria artei, la care se adaugă estetica industrială — precum și inițiativei studenților, se constată mari și bogate cîștiguri în crearea de forme noi, în folosirea unor materiale fie noi, fie vechi, mai înainte neglijate, în varietatea de procedee. Cei 300 de studenți ai institutului bucureștean (la care se adaugă cei 100 ce urmează pregătirea pentru a deveni critici, muzeografi etc.) ne-au impus prin varietatea căutărilor și unii prin notabile, chiar precoce, realizări.

Am văzut la unele clase sau ani — ne referim la operele prezentate la Expoziția studenților din incinta institutului bucureștean — că nu lipsesc preocupările pentru asigurarea unor cunoștințe de bază — studiile anatomice, desenul după natură, studiul mai concret al formelor umane sau al obiectelor, necesare compozițiilor cu personaje și naturilor moarte. La clasa condusă de Al. Ciucurencu (anul I) am constatat asemenea preocupări de însemnătate pedagogică, fără de care nu se poate trece mai tîrziu la sinteze, transfigurări, metafore. Educația vizuală, exercițiile în desen și culoare, am găsit-o și la alte clase, la cea a profesorului Corneliu Baba (anul IV) sau la clasa anului III — grafică — unde predă și tînărul desenator Octav Grigorescu. De la clasa de sculptură a profesorului Ion Irimescu (anul V) am văzut cîteva remarcabile lucrări, cum și la unii elevi ai lui Boris Caragea și Ion Lucian Murnu. Și de la alte clase de pictură, grafică, sculptură am văzut lucrări meritoase, dar mai multe încă la artele monumental-decorative.

Înainte de a menționa reușitele din domeniile artelor monumentale și decorative, am aduce o observație critică și anume :

Petru COMARNESCU

puncte de vedere

insuficiența preocupării pentru expresia psihologică, pentru studierea fizionomiei umane, a variantelor tipologice. Pictorii, graficienii și sculptorii noștri se pricep încă de tineri să construiască forme, să compună, să stilizeze, să creeze unele forme fabuloase, inspirîndu-se din folclor, din stilistica artei populare sau împrumutînd și asimilînd influențe din arta mondială veche (neo-primitivă) și mai ales din cea de ultimă oră. Dar puține lucrări ale studenților și absolvenților aduc expresii umane adîncite, diferențiază tipurile umane, au preocupări de psihologie relevantă. În privința anatomiei artistice, ei au un priceput îndrumător în prof. dr. Gh. Ghițescu. Le-ar trebui și un profesor de expresie psihologică.

Dacă se cuvine să semnalăm cîștigurile, la fel se cuvine să ne gîndim la ceea ce se pierde. Într-o recentă sedință a Secției de Critică a Uniunii Artiștilor Plastici, un vorbitor a atras atenția că ni trebui să studiem nu numai ce se cîștigă, dar și ceea ce se pierde în arta contemporană. Într-adevăr, un asemenea studiu ar fi extrem de relevant și ar putea ajuta la înlăturarea multor lipsuri. Odinioară, mai ales înainte de primul război mondial, învățămîntul artistic avea multe deficiențe, nu se cultivau la sculptură monumentalitatea și stilizarea, nici tratarea lirică a peisajului, dar se făcea ceva bun cînd era vorba de portretistică, anume acele capete de expresie, de pe urma cărora studenții deprindeau tainele expresiei psihologice, a definirii fizice și morale a omului.

În această direcție, învățămîntul artistic de azi, fie de la București, fie din alte centre, este deficitar. Așa se explică de ce avem prea puțini portretiști și autori de compoziții cu oameni în acțiune, în care personajele să fie individualizate, diferențiate, iar, cînd se stilizează, se ajunge adesea la chipuri stereotipe, cînd nu se produce acea schimonosire a figurilor în numele unui fals expresionism. Chiar în pictura, sculptura și grafica metaforică, în arta murală expresia umană trebuie de obicei diferențiată și adîncită, spre a cîștiga în adevăr și vitalitate. Din lipsa unor cunoștințe ale expresivității umane se cade în șablonizare, manierism, schematism, convențional, iar aceasta o constatăm și la numeroși artiști maturi, nu numai la cei tineri. Însiși unii profesori sînt deficienți în această privință.

Nu vom putea avea o puternică artă narativă — mitologică, istorică, socială — și nici sinteze metaforice, figuri și scene stilizate, transfigurări poetice fără cunoașterea expresivității umane. Ca să transfigurezi și să stilizezi relevant e nevoie să ai în tine conștiința vieții și trăsăturilor fizice și morale ale personajelor pe care le interpretezi. Înseși formele abstracte presupun o vitalitate expresivă, cînd e vorba de a sugera forme umane sau din natură. Unii stîlpi totemici, unele troițe sau cruci ale meșteșugarilor din popor sugerează forme umane și aceasta au înțeles-o Brâncuși sau Țuculescu ori Henry Moore, cînd reînsuflețesc, prin unele forme verticale în spațiu, dolmenii sau menhirii străvechi.

Ne-a bucurat văzînd în curtea clădirii-anexe a școlii de artă de pe Calea Griviței că unii absolvenți în arta sculpturii s-au prezentat și cu lucrări mai concrete, dar nu naturaliste, precum și cu altele mai curînd abstractizate pe linia tradiției, cioplite în piatră sau lemn. Învățămîntul are îndatorirea de a pregăti plural pe studenți, urmînd ca ei să-și statornicească mai tîrziu calea pe care o vor socoti prielnică temperamentului, culturii, viziunii lor despre lume. Unii o pot face mai timpuriu, alții după studii îndelungate, ce le întreprind și după absolvirea școlii. La cîte debuturi făgăduitoare nu am asistat, la cîte manifestări precoce, pentru a constata mai tîrziu că promisiunile nu s-au concretizat printr-o dezvoltare organică și personală ? Școala — credem — are menirea de a oferi mijloacele cele mai complexe și mai variate, din care viitorul artist va folosi cele prielnice lui și menirii ce o are în societate. Institutul de artă bucureștean asigură în parte asemenea mijloace sau cunoștințe, precum lasă studenților și libertatea inițiativei, posibilitatea de a-și arăta preferințele într-o anumită direcție, de obicei influențată de curentele artistice mai noi. Credem necesară o corelare mai mlădioasă între învățămintele de bază, indispensabile oricărui artist, chiar dacă mai curînd sau mai tîrziu renunță la ele, spre a-și găsi stilul propriu, pe de o parte, și încurajarea inițiativelor proprii, a libertății de imaginație și expresie, pe de altă parte.

Dar cu aceasta atingem o altă problemă importantă a învățămîntului artistic și anume preocuparea sau datoria profesorilor de a stărui ca studenții să-și formeze atît o cultură de specialitate cît și o cultură generală, în care să intre cunoștințele istorice, sociologice, estetice, noțiuni de filozofia culturii și a artei — lucru care nu se prea face în învățămîntul artistic, lăsîndu-se mai mult pe inițiativa studenților, dintre care unii citesc mai mult, alții mai puțin. Aceasta se repercutează mai tîrziu în sărăcia tematică și chiar în monotonia unor viziuni și procedee. Lecturile substanțiale și meditația asupra lor ar trebui încurajate sau chiar exercitate în cursul orelor de învățăminte tehnice, nu numai la cursurile de istoria artelor. Unii profesori ar pute-o face.

Învățămîntul artistic ar trebui să încurajeze nu numai talentele, ci mai ales talentele capabile de gîndire înaltă, cu bogată viață interioară și pasiune pentru valorile reale ale existenței. De aici, necesitatea ca la selecționare, la examenele de admitere să se cerceteze nu numai îndemînarea tehnică, ci și fondul sufletesc și spiritual al candidatului, pregătirea-i intelectuală, capacitatea de a gîndi, motivarea interioară a chemării sau vocației pe care el socoate că o are. Iar pe parcursul studiilor, talentul trebuie mereu îmbogățit nu numai tehnic, ci și spiritual, înlesnindu-i-se o cultură temeinică și stimulatoare.

Cum avem numeroase talente, am zice că talentul este doar o bază de pornire, într-adevăr indispensabilă, dar care nu garantează creații mari, dacă nu se dezvoltă prin gîndire și cultivare, prin participarea la valorile patriei și ale omenirii. Apoi, încă din școală ar trebui văzut în ce artă sau îndeletnicire studentul are mai multe posibilități de realizare. Nu totdeauna specializarea aleasă la început se confirmă și există cazuri de fericite reprofilări dintr-o artă într-alta.

S-a discutat la unele întruniri ale Uniunii Artiștilor Plastici necesitatea ca unii studenți și artiști să-și canalizeze activitatea în domenii mai puțin solicitate și unde se simte nevoia de forțe noi și pricepute. Asemenea activități care așteaptă și cer noi forțe creatoare sînt : Estetica industrială (Industrial Design, cu ramuri complexe), Decorația interioară (în colaborare cu arhitecții); contribuțiile la estetizarea urbanistică, la aranjarea vitrinelor, la realizarea reclamelor luminoase sau tipărite, la confecționarea ambalajelor, la crearea timbrelor (uneori, atît de urîte, cu desen infantil și nedeslușit), colaborarea cu fabricile și atelierele de mobilier în stil popular sau cult, sau de obiecte decorative, îndrumarea artizanatului — încă nesatisfăcător față de ceea ce au creat și creează autenticii meșteri din popor. Editurile, de asemenea, apelează prea puțin la artiștii de valoare, ca ilustratori de carte, machetatori, urmăritori de reproduceri în culori ale diferitelor tipărituri. Avem prea puține restauratori de tablouri, fresce, decorații arhitecturale. De asemenea, și în învățămîntul școlilor medii sau liceelor este nevoie de forțe noi, talentate și cultivate, ca și de instructori pentru cenaclurile și cercurile de amatori.

În vizitele pe care le-am făcut la numeroase universități cu institute de artă, mai ales în S.U.A., am constatat că majoritatea artiștilor — cînd nu devin maeștri (și aceasta după ani de muncă)) — devin în mod curent cîte o ocupație sau serviciu, de obicei fiind profesori în specialitatea lor, îndrumători ai altora mai tineri decît ei sau se îndeletnicesc cu decorația interioară, estetica industrială etc. Așa trăiesc și se realizează imensa majoritate a artiștilor americani, francezi, italieni, olandezi, lăsîndu-și timp liber și pentru creație.

Există și unele dificultăți pe care instituțele noastre de artă și absolvenții înșiși le întîmpină cînd e vorba de plasarea la locurile unde noii creatori — anual cîte 4—5 din fiecare specialitate la respectivele institute — și-ar putea da randamentul maxim. Rectorul institutului bucureștean, Costin Ioanid, ne-a semnalat asemenea dificultăți, cu sorți de remediere în viitor.

Ne-a bucurat în vizitele la diferitele locuri, unde sînt expuse lucrările studenților și absolvenților, să vedem ce înflorire capătă ceramica, artă în care ei își au un valoros îndrumător în sculptorul Mac Constantinescu (a se vedea figurile monumentale în ceramică din grădina sălii Kalinderu) sau tapiseriile și, în genere, textilele. La aceste reușite se adaugă acum și panourile de sticlă, încîntînd cît vitraliile (profesor Zoe Băicoianu), panouri expuse în curtea de pe Calea Griviței, unde vedem și studii pentru restaurarea frescelor, conduse de pictorul C. Crăciun. O lacună pe care o înlăturăm acum institutul este tocmai pregătirea studenților pentru restaurarea frescelor, tablourilor, sculpturilor, domeniu în care avem prea puțini specialiști. În diapozitive, am văzut lucrările de diplomă ale unor absolvenți care au realizat la Piatra-Neamț și la București (căminele Institutului de agronomie) valoroase decorații murale. Arta monumentală este însuflețită la institutul bucureștean în special de către Costin Ioanid și Simona Vasiliu-Chintilă (clasa ei a realizat unele imagini murale de la Piatra-Neamț). În arta frescei, Ghiță Popescu este maestrul cel mai priceput. Lucrări remarcabile am văzut și la clasele de scenografie, profesori A. Brătășanu, Paul Bortnovski, Vasile Celmare și alții. Sculptura în metal are noi talente, ca și cea cioplită în piatră și lemn.

Tocmai pentru că am constatat atîta muncă și devotament din partea multor profesori și atîta elan creator din partea studenților, ne-am exprimat observațiile și sugestiile ca aceste minunate străduinți să se înscrie într-o atmosferă spirituală și într-o metodică mai complexă, mai sistematică, mai pe măsura pluralelor cerințe ale vieții noastre de azi.

CREAȚIA PROVINCIEI NU TREBUIE SĂ AIBĂ O VALOARE „LOCALĂ"

Știm ce reprezintă Iașul în istoria culturii românești și mai ales în istoria literaturii și artei. Ar fi deajuns să amintim doar numele unor mari scriitori și artiști, numele unor prestigioase reviste cu un rol capital în dezvoltarea spirituală a țării, ca să punem în evidență semnificația, de altfel unanim recunoscută, a acestui important centru în evoluția spiritualității noastre naționale. Dar dacă această afirmație este o axiomă care evocă un anume parfum unic nu numai pentru noi ieșenii, tot atît de adevărat este și faptul că de aproape treizeci de ani prezența Iașului pe frontul literar și artistic nu s-a mai înscris la aceleași înalte cote. Cauzele ? Sînt multiple. S-ar putea vorbi de „migrația" din epoca interbelică a personalităților și revistelor ieșene în Capitală, deci tocmai a acelor factori care ar fi putut asigura și continua climatul de efervescență, s-ar putea aminti faptul că ulterior uniunile de creație sau alte foruri răspunzătoare au neglijat adeseori Iașul. S-ar putea găsi numeroase alte cauze, dar factorul determinant mi se pare a fi ceea ce au făcut în acest timp ieșenii, efortul lor, concretizat în tot ceea ce s-a petrecut aici.

În vara anului 1965, la întîlnirea cu intelectualii ieșeni, tovarășul Nicolae Ceaușescu remarca pe drept cuvînt rămînerea în urmă a acestui oraș tocmai în acele domenii în care a strălucit în trecut. O analiză de bună credință, și mai ales sinceră, nu poate să ocolească o asemenea realitate.

În perioada destul de lungă la care ne referim și îndeosebi în anii imediat următori războiului, Iașul a însemnat pe plan artistic o filială a Uniunii scriitorilor cu 6—7 membri, alte două filiale — a Uniunii artiștilor plastici și a Uniunii compozitorilor — care au avut o eficiență destul de redusă, a însemnat o singură revistă — și aceea lunară — un teatru și o filarmonică cu un ecou restrîns în țară și care n-au putut susține nici un turneu internațional, o operă insuficient sprijinită la început, fapt care i-a asigurat doar nivelul de plutire ; a însemnat lipsa îndelungată a Conservatorului de muzică, ceea ce a avut repercusiuni asupra conținutului artei muzicale etc. Într-un cuvînt, se statornicise o inerție, am putea spune o exclusivă contemplare a trecutului, adică o trăire a tradițiilor pentru tradiții.

Poate mi se va reproșa o oarecare exagerare, dar faptele, așa cum au fost, nu pot fi ignorate. Cărțile autorilor ieșeni se numărau pe degete, multe dintre ele dovedindu-se nerezistente la trecerea anilor ; cenaclurile, cîte existau, aveau adeseori un caracter formal, fără finalitate, iar filialele uniunilor de creație aproape că le-au exclus din preocupările lor ; în expozițiile de artă plastică, naționale sau internaționale, prezența ieșenilor era nesemnificativă ; și exemplele pot continua.

Nu intenționăm să facem o statistică asupra a ceea ce s-a realizat sau nu s-a realizat ; credem însă că sărăcia de lucrări, de spectacole cu larg ecou, lipsa acelui climat necesar ca aerul pentru artist au ținut de o anumită mentalitate care ignora faptul că trecutul nu trăiește pentru trecut, că prezentul la rîndul lui va deveni — și trebuie să devină — o tradiție pentru urmași O mentalitate comodă și suficientă frizează întotdeauna spiritul deschis, receptiv, dispus la considerații intelectual-artistice. Astăzi însă, în orașul lui Eminescu și Creangă, al lui Tonitza și Enescu se regrupează și se trezesc potențe artistice care vor putea însemna ceva în viitor.

opinii

Peisajul literar-artistic al Iașului a prezentat o anumită importanță întotdeauna, chiar și atunci cînd era vorba numai de amintiri... Acum însă este altceva. În ultimii ani, dorința sinceră și competentă, efervescența creatoare sînt atributele unei realități evidente. Literatura și arta Iașului încep să nu mai trăiască doar din amintiri.

De la ședințele de cenacluri și cele de la Clubul artelor — recent înființat — și pînă la spectacole și publicații, efortul este vizibil. Ședințele plictisitoare ale cenaclurilor s-au transformat în dezbateri vii, adeseori pasionante și de bună calitate, numărul cărților semnate de scriitori ieșeni și — după opinia criticii — nivelul lor literar și artistic sînt promițătoare, într-un cuvînt, climatul de creație la Iași începe să aibă finalitate.

Se scrie și la Iași poezie și proză modernă, în sensul bun, există deja cîțiva dramaturgi afirmați, arta plastică se impune tot mai mult. Aceste rezultate nu înseamnă numai promisiuni, ci și certitudini.

Baza materială pe care se sprijină viața spirituală a Iașului este astăzi incomparabil superioară. Toate domeniile artei și literaturii beneficiază de un larg cadru material de afirmare. M-aș referi, între altele, la existența unei reviste săptămînale de cultură cu largi posibilități de publicare, de afirmare a creației valoroase.

Mi se pare însă că efortul acesta nu atrage suficient atenția uniunilor de creație care, prin filialele lor, l-ar putea sprijini mai mult. Contactele între filiale și centru sînt încă sporadice și trec ani fără ca reprezentanții conducerilor uniunilor de creație să vină și la Iași. Prin cîteva ședințe la București nu cred că se rezolvă mare lucru și, nu de puține ori, inițiativele locale nu au nici un ecou. Dacă în toate domeniile vieții sociale sînt necesare stimularea inițiativelor locale și înlăturarea barierelor excesivei centralizări, cu atît mai mult acest principiu trebuie să funcționeze și în domeniul organizării vieții literare și artistice. Și dacă există inițiative, este cazul ca ele să fie încurajate, sprijinite, să li se urmărească finalitatea atît de la Iași cît și din Capitală.

Responsabilitatea morală față de ceea ce trebuie să însemne Iașul — și va însemna — din punct de vedere literar-artistic ne revine tuturor celor ce trăim și lucrăm aici. N-am împărtășit niciodată ideea că între generații, între tineri și virstrici s-ar crea distanțe ireductibile. În domeniul creației nu există vîrstă. Capodopera se poate naște cînd autorul ei este de douăzeci de ani, după cum el poate avea și saizeci de ani. Se impune însă participarea noastră entuziastă la efortul general, iar aceasta presupune nu numai lucrul pe manuscrisul tău, ci și încadrarea în toate manifestările ce exprimă climatul și efervescența creatoare specifice epocii noastre.

În sfîrșit, un lucru care mi se pare înțeles greșit uneori de noi cei ce lucrăm în acest oraș este raportul Capitală-provincie. Acest raport trebuie exclus atunci cînd vorbim de climat a tistic, de creație artistică. A gîndi că în provincie trebuie să scriem o anumită literatură (sau ar trebui să se scrie), că un spectacol trebuie să corespundă doar necesităților locale, că o publicație trebuie să fie de nivel „local" mi se pare, mai ales în prezent, o absurditate. Literatura și arta sînt aceleași, oriunde s-ar crea, iar publicațiile, expozițiile, spectacolele etc. nu trebuie să rămînă la nivelul unor realizări de interes „local", „provincial".

Cred că Iașul poate redeveni — și sînt sigur că va fi așa — un emițător de literatură și artă de bună calitate. Acest lucru depinde însă în primul rînd de scriitorii și de artiștii lui, de măsura în care aceștia vor reuși să valorifice din plin cadrul material și organizatoric care le stă la dispoziție.

Corneliu ȘTEFANACHE

tv

10,00 — Curs de limba franceză (lecțiile 17 și 18).
11,00 — Curs de limba rusă (lecțiile 17 și 18).
12,00 — T.V. pentru specialiști din industrie. Ciclul „Automatizarea" : Conducerea și exploatarea instalațiilor.
12,30 — Închiderea emisiunii de dimineață.
17,30 — Pentru școlari : „Ex-terra'68".
18,00 — Telecronica economică : Valoarea unei secunde.
18,30 — Curs de limba germană (lecția a 21-a).
19,00 — Club XX — emisiune pentru tineret. Din prefața jurnalelor de bord.
19,30 — Telejurnalul de seară.
19,50 — Buletinul meteorologic. — Publicitate.
20,00 — „Ia mai zii, măi, din vioară" — muzică populară românească, cu Georgeta Anghel, Ștefania Stere-Polovenco, Maria Schipor, Pușa Poenaru, Ion Dolănescu, acompaniați de formația condusă de Nicu Stănescu.
20,30 — Transfocator : „La munte".
21,00 — Avanpremiera.
21,15 — Document : Judecată pripită (I).
22,15 — Divertisment muzical cu orchestra Paul Ghentzer și soliștii Luminița Dobrescu și Dorin Anastasiu.
22,45 — Telejurnalul de noapte.
23,00 — Închiderea emisiunii.

Schimburi internaționale de carte

Biblioteca Centrală Universitară — principalul for al schimbului internațional de carte didactică și științifică din țară — întreține relații de schimb cu peste 1 000 de mari biblioteci și instituții de învățămînt și cercetare științifică, din 71 de țări ale lumii. Foruri de faimă mondială, ca Biblioteca Congresului din Washington, Biblioteca Națională din Paris, Universitatea din Londra și British Museum, Biblioteca Lenin din Moscova, Biblioteca Națională din Belgrad, bibliotecile universităților din Berlin, Stockholm, Cambridge, Los Angeles solicită tipărituri românești în domeniul științelor exacte, aplicațiilor tehnice ale științelor, filologiei și lingvisticii, istoriei și geografiei. Multe dintre ele, cum sînt cele aparținînd academicienilor Octav Onicescu, Al. Rosetti, G. Vrănceanu, G. Cartianu, E. Carafoli, A. Kreindler, Caius Iacob, Th. Burghele sînt traduse în limbi de largă circulație de către cunoscute case de editură din străinătate în colaborare cu editurile românești.

Un moment remarcabil în stagiunea muzicii de cameră

Violonistul Mihai Constantinescu a prezentat la Ateneul Român — cu concursul organistului Iosef Gerstenengst, interpret de o frumoasă pregătire și ținută instrumentală — un recital de sonate de J. S. Bach pentru vioară și orgă. Recitalul face parte din acele manifestări care, prin natura lor de vibrație artistică, se impun atenției noastre și, implicit, se memorează.

Spun acest lucru, deoarece momentul nostru muzical-artistic este configurat astfel, încît iubitorul de muzică este obligat — dacă privește arta cu respect — să joace rolul criticului, foarte puțini dintre interpreții noștri și de foarte puține ori reușind să imprime ascultătorilor acea detașare, acea abandonare spirituală în zonele unei înalte expresivități. Posibilitățile unora sînt limitate ; sîntem cuprinși de mirare ascultînd un Paganini sau Wieniawski — dar devenim profesorali ascultînd, cu același artist, un Mozart sau un Brahms. Alții, deși posibilitățile lor sînt remarcabile, își reduc repertoriul, de ani de zile, la 2—3 concerte (pentru pian, să spunem, la cîteva sonate și alte cîteva piese de caracter). O a treia categorie tratează cu o curioasă politețe repertoriul românesc, încredințîndu-l, de multe ori, interpreților de mîna a doua.

Se vede cum, fie și din această sumară trecere în revistă, spectatorul care — uneori și din pasiune fanatică — nu încetează să frecventeze sălile de concert, devine și critic. Mai precis, nefiind — după cum am mai spus — copleșit, așa cum se întîmpla odinioară în cazul unui Enescu sau Lipatti, el se află în situația de a-și explica cu multă deferență insuccesele pe care este chemat să le urmărească. Ecuația, după cum se vede, este simplă.

Dar seara de sonate de la Ateneu pe care o consemnăm a fost un succes — și nu un succes accidental. Recitalul de sonate pe care violonistul Mihai Constantinescu ni l-a oferit a putut să ne demonstreze încă o dată cum **seriozitatea în muzică**, acest comandament pe care mulți dintre interpreții noștri par să-l fi uitat, acest amestec de străduință, inefabil și finețe intelectuală (în proporții pe care numai temperamentul interpretului și formația sa de cultură pot să le decidă) rămîne singura certitudine fermă asupra valorii prezente și viitoare pe care orice artist și oricare dintre ascultători o dorește însoțită de aprecieri pozitive. Or, Mihai Constantinescu este un artist, și subliniind factura sa completă ne amintim de activitatea concertistică pe care violonistul a dedicat-o în ultimul timp publicului nostru meloman (și aici putem vedea cum muzica depășește virtuți strict personale, devenind un act de interes general) : interpretarea integrală a Sonatelor pentru vioară și clavecin de Bach și a Sonatelor pentru vioară și orgă de Händel ; interpretarea, în 5 concerte, a ciclului integral de Sonate de Mozart (cele 19 din ediția Flesch-Schnabel), cele 3 Sonate de Brahms, recitalurile sale de muzică franceză, de muzică românească, de muzică preclasică (recitaluri susținute în compania fraților Valentin și Ștefan Gheorghiu, precum și a excelenților interpreți care sînt pianista Maria Cardaș și organistul Helmut Plattner).

Mihai Constantinescu n-a apărut însă numai în recitaluri, ci și în concerte simfonice (repertoriul său cuprinde lucrări concertante de la Bach pînă la Alban Berg), și tot sub arcușul lui am ascultat și primele audiții absolute — în condiții sensibile de artă — ale Concertelor de Dumitru Capoianu și Wilhelm Berger. Datorind — asemenea lui Ion Voicu și Ștefan Gheorghiu — maestrului Vasile Filip o școală de autentică filiație enesciană, ascultîndu-l pe Mihai Constantinescu înțelegem că arta, reușita artistică nu pot fi decît consecința firească a unei evoluții pe care, în cazul lui Mihai Constantinescu, publicul românesc a urmărit-o de-a lungul tuturor momentelor sale.

Timbrul cald al viorii, logica intimă a accentelor, ușurința arcușului în cele mai dificile și fine atacuri, vigoarea discursului sonor, sensul înalt, muzical, de sensibilă evocare a lumilor spirituale cuprinse în partitură au fost, rînd pe rînd, chezașele unor momente de artă cum nu putem — prin firea intimă a lucrurilor — să întîlnim în orice împrejurare. Celebrul **Andante** din Sonata 1 (în si minor), și nu mai puțin celebrul **Adagio ma non tanto** din Sonata 3 (în Mi major) și, mai ales, toate cele 4 părți ale Sonatei 5 (în fa minor) au fost interpretate, în acest fel, cu o linie revelatorie.

Stagiunea de muzică de cameră de la Filarmonică s-a încheiat cu un succes, un succes dintre acele manifestări care, prin natura lor de netăgăduită vibrație artistică, se impun atenției noastre și, implicit, se memorează.

Mircea M. ȘTEFANESCU

OMUL FAȚĂ ÎN FAȚĂ CU EL ÎNSUȘI...

Lăcomia de bani alterează însăși esența umană

Un domn prezentabil, cu părul grizonat, traversează liniștit strada și trece prin dreptul unei mașini. În acel moment portiera se deschide și domnul doctor e invitat să urce. Fără pic de mirare, cu un calm olimpian, doctorul se așază pe bancheta mașinii și-și pune pe genunchi plasa verde în care se află un pachet voluminos, învelit într-un ziar. Nerăbdător, bărbatul de la volan scoate pachetul din plasă și îl desface... Apoi întoarce cheia de contact și demarează spre sediul Miliției județene-Brașov.

Din această clipă începe ancheta propriu-zisă în cazul denumit cu un umor trist: cazul „Plasa verde". Pachetul conținea corpul delict, adică ustensilele necesare întreruperii de sarcină.

CAP. I

În care un doctor în științe medicale întâlnește un potcovar

Maiorul Emilian Pantel scoate dintr-un seif un teanc de dosare și corpul delict, o cutie mare, nichelată. În momentul în care deschide trusa, pe masă se revarsă cîteva zeci de bancnote de o sută și un libret de C.E.C. Imaginea e cum nu se poate mai simbolică: de o parte — instrumentele, de alta — banii, cîștigul murdar al unei afaceri desfășurate în stil mare.

— După aprecierile noastre, ne spune maiorul, au fost zile, zile record", desigur, în care doctorul și colaboratorii săi ajungeau la cîștiguri de 15 000 lei.

15 000 de lei într-o singură zi! Suma pare incredibilă dar, în fond, întreaga poveste a acestui caz e, de asemenea, incredibilă, amintind de intriga romanelor de 15 lei. (Fapt pentru care ne îngăduim să folosim trei subtitluri în stilul genului).

Dar să relatăm, pe scurt, faptele.

Nicolae Constantinescu, doctor în științe medicale (!), medic de circumscripție în Poiana Mărului, sat din apropierea Brașovului, începe, după cît se pare, chiar de la sfîrșitul anului 1966 să efectueze întreruperi ilegale de sarcină. În februarie 1967 îl cunoaște pe **Ion Dorin Căpriță**, cantaragiu la Centrofarm-Brașov, de profesie... potcovar. Bineînțeles că nu hazardul a provocat această întîlnire; ci „operația" necesară soției potcovarului.

„Am plătit doctorului Constantinescu 1 480 de lei, relatează Căpriță — și totodată i-am oferit un mic ajutor: să mă ocup de nichelarea instrumentelor, că erau cam ruginite". Tîrgul e încheiat dar întîmplarea are consecințe neașteptate: **din client potcovarul devine... colaborator al doctorului.** Fire întreprinzătoare, Căpriță reușește să devină util doctorului, descoperind cît de bănoasă poate fi o asemenea afacere. Mai întîi, o convinge pe sora sa, Suruparu Minerva, să le pună casa la dispoziție. Apoi:

CAP. II

În care potcovarul devine... doctor

Colaborarea dintre cei doi devine din ce în ce mai strînsă. Din mijlocitor și misit, **Căpriță se transformă în asistent al doctorului și, se pare, cu voia acestuia, îi fură meseria!** De necrezut dar acest individ lipsit de scrupule, însetat de bani, absolvent a patru clase primare, începe să se recomande „doctor Dorin" și să „lucreze" pe cont propriu, secondat de gazdele ocazionale, niște femei irresponsabile, ahtiate după cîștiguri ușoare. „Doctorul Dorin" dă dovadă de o voracitate ieșită din comun și de o inconștiență criminală. Ajunge pînă acolo încît convinge o femeie cu 6 copii, care avea dreptul la întrerupere legală de sarcină, în maternitate, să facă această operație în mod ilegal, contra unei sume de 2 000 lei! Tot datorită acestui individ, Iulia T. este la un pas de a-și pierde viața, fiind salvată cu greu, printr-un tratament îndelungat. În aceeași situație s-a aflat și Eufrosina A., dusă cu salvarea la spital cu o puternică hemoragie. (În momentul în care Iulia T. vrea să-l denunțe pe Căpriță, acesta o amenință cu moartea).

Punem punct, lăsînd de o parte zeci de amănunte, acestei istorii penibile și rușincase. Dar dacă renunțăm la relatarea altor fapte, nu putem renunța însă la dezbaterea acestui caz care a indignat întreaga opinie publică a orașului Brașov. Cum de a fost posibilă desfășurarea unei atari activități împotriva legilor statului pe o perioadă de un an și mai bine? Dar nu mai puțin reprobabil mi se pare faptul că în acest caz s-au găsit femei care s-au sustras nu numai unei legi, ci și unei responsabilități umane, care au refuzat unul din sentimentele fundamentale, definitorii, ale firii omenești — **sentimentul matern.** A refuza să naști și să crești copii înseamnă a respinge unul din comandamentele etice esențiale ale familiei, comandament păstrat cu sfințenie în codul nescris al înțelepciunii poporului, care vede în apariția copiilor într-o familie prilej de bucurie, de echilibru, de încredere în viitor.

CAP. III

În care se face o confruntare

Ne aflăm în biroul de anchetă. Un proces de dezumanizare a alterat chipul acestor indivizi, chiar dacă Nicolae Constantinescu arborează un calm imperturbabil.

Reporter: — Ați practicat, într-o perioadă, și medicina judiciară. Ați cunoscut, deci, foarte bine consecințele unei asemenea activități potrivnice legii.

N. Constantinescu: — Am știut, evident, că voi ajunge aici.

Rep.: — Și atunci, de ce ați comis această infracțiune?

N.C. (cu seninătate): — Pentru un prieten care avea o presantă nevoie de bani...

Rep.: — Admițînd ideea că „debutul" a fost cauzat de o slăbiciune de moment, de ce ați continuat cu Căpriță?

N. C.: — Pentru că mă avea la mînă.

Rep.: — În aceeași măsură în care îl aveai și d-ta pe el.

N. C.: — Aflasem că potcovarul a început să opereze singur și speram să-l pot opri, dat fiind pericolul pe care-l reprezentau intervențiile lui...

Rep.: Erați deci, un „salvator" al victimelor lui Căpriță?

N. C.: (zîmbind) — Oarecum.

Întrerupem acest dialog care, sub aparența unui ton civilizat ascunde mobilul real al infracțiunii: **banul.** Banul care îi permitea lui **N. Constantinescu** să întreprindă costisitoare excursii în străinătate și să ducă o viață de huzur. Gustul banului l-a împins la tîrgul murdar cu un potcovar. „Doctorul în științe", intelectualul cunoscător a mai multor limbi străine, și-a ales colaboratorul fără să țină seamă de titlu, ci de contribuția acestuia la afacere. În decăderea sa morală **nu titlurile contau, ci beneficiile!**

În această odioasă combinație, I. D. Căpriță a fost cel ce asigura „longevitatea" activității infracționale, prin recrutarea de noi gazde ori de cîte ori cele vechi simțeau că vizitele prea dese dau de bănuit vecinilor. Astfel, după ce „lucrează" la Suruparu Minerva, Căpriță descoperă o nouă gazdă în persoana Marianei Bucșa, fiica fostului său patron potcovar. Dînd de bani, aceasta începe să facă chefuri zgomotoase acasă și cei doi își mută „sediul" în altă parte, din casă în casă, implicînd în afacerea lor 9 femei, colaboratoare, tăinuitoare etc.

Chiar și acum, în biroul de anchetă, Căpriță afișează o mină impertinentă și nu-și poate ascunde mîndria pentru „performanțele" sale. (Ajunsese pînă acolo încît, ceea ce nu risca deloc, ne-a mărturisit că a refuzat o sumă importantă de bani pentru a-și lăsa soția să opereze în continuare). Dacă am ales cazul lui Virgil Dura (caz „limită") e numai pentru că el ilustrează cu ascuțime ce rezultate nocive poate să aibă lipsa de concordanță a factorilor educativi; deși — la prima vedere — s-ar părea că totul e în regulă, de vreme ce grupul școlar comercial „N. Cretulescu" comunică: „Vă facem cunoscut că, în baza hotărîrii consiliului pedagogic al școlii din 9 aprilie 1968 (adresa e din 23 aprilie a. c.), Ministerul Comerțului Interior, Direcția învățămînt... a aprobat exmatricularea din școală, pînă la sfîrșitul anului școlar, cu drept de reînscriere ca repetent în anul școlar următor, a fiului dv. **Dura Virgil Valeriu Vasile,** elev în anul II K, meseria lăcătuș mecanic frigotehnist, pentru abateri grave de la disciplina școlară..."

Care este fapta comisă de Virgil Dura? Iată cum o descrie procesul verbal al ședinței consiliului pedagogic: „...în ziua de 11 martie a.c. a furat paltonul elevului Mircea Huțu, din anul I C. Din ancheta întreprinsă de tov. diriginte al clasei se constată că furtul a fost comis și că elevul și-a recunoscut fapta. Paltonul a fost vîndut pe stradă de elevul Dura V. contra 100 lei, el motivînd că a avut nevoie de 150 lei, **bani pe care i-ar fi primit de la tatăl său împotriva voinței mamei sale...**"

Potrivit regulamentului, după aplicarea sancțiunii, conducerea școlii a trimis dosarul întocmit forului căruia școala îi este subordonată, pentru aprobare.

Sîntem la Direcția învățămînt a Ministerului Comerțului Interior. De aici pleca, la șapte zile după primirea dosarului Dura, **aprobarea.** Ne îngăduim să-l întrebăm pe inspectorul principal metodist Coman Oțetea, autorul rezoluției pe care o vom cita mai jos, în ce constă „aprobarea" forului tutelar (într-un supliment de investigație, în asigurarea că măsura luată nu va lovi doar în făptaș, ci îl va ajuta să se „recupereze"?). Aflăm, cu surprindere, că s-a verificat doar exactitatea încadrării în instrucțiuni (timp de șapte zile, deși găsirea paragrafului i-a luat reporterului doar 5 minute).

REP: Dar cu bălatul s-a stat de vorbă?

C. O.: Cum o să stăm de vorbă cu toți?! Altceva nu mai avem de făcut?

REP: Ce înțelegeți prin „toți"? Cîți asemenea exmatriculați aveți într-un an școlar?

C. O.: Aproximativ 12—15 exmatriculați.

REP: Circa unul pe lună, aproape doi. Nu considerați că ar merita să cheltuiți ceva timp pentru situațiile acestea extreme? Un furt e totuși un furt, o exmatriculare — o exmatriculare!...

C. O.: (în loc de răspuns, își citește propria rezoluție) „17. IV. 1968. Referat. Hotărîrea din 9. IV 68 e motivată și legală. Propun aprobarea".

Așadar, o **aprobare** care nu se întemeiază pe nici o analiză de fond a cazului **particular, a situației reale** în care se află adolescentul, a felului în care fac jonctiune — în ceea ce-l privește pe Virgil Dura — multipli factori educativi care răspund, în ultimă instanță, de integrarea socială a viitorului adult; o aprobare pe temeiul consultării **din birou** a referatelor, proceselor verbale, a unei prea intense circulații a hîrtiilor, deși e vorba, în fond, de destinul **viu,** palpabil, al unui tînăr aflat în impas (și se va vedea, mai încolo, că nu numai din vina lui).

Dar să analizăm mai îndeaproape fapta comisă de Virgil Dura: „Făptașul justifică că a avut nevoie de 150 lei pentru a-i restitui tatălui său, bani pe care i-a primit împotriva voinței mamei sale" (din referatul prof. diriginte ing. Alex. Mema); „În ziua de 11 martie 1968, dimineața, l-am sustras din căminul „Th. Ștefănescu" și am plecat cu el în oraș. La colțul străzii 1848 cu lactate „Miorița" am văzut un cetățean stînd pe trotuar și l-am întrebat dacă-l cumpără și mi-a spus că-l cumpără. I-am cerut 150 lei, căci **de atîta aveam nevoie,** dar mi-a spus că mai mult de 100 nu-mi dă pe el... Am recunoscut că l-am luat eu din motiv că trebuia să înapoiez **fostului meu tată** (subl. ns.) banii pe care mi i-a trimis. Trebuiau înapoiați deoarece mi i-a trimis el, iar maică-mea mi-a spus să nu primesc nimic de la el. La început credeam că sînt bani de-acasă, dar cînd mi-a scris mama (bălatul ceruse bani pentru o pereche de pantofi — n.n.) că nu poate să-mi trimită, mi-am dat seama că sînt de la el, dar era prea tîrziu. Căutînd să-i înapoiez banii, am făcut acea faptă, luînd paltonul unui coleg, ca să pot face rost de bani. Nu am avut curajul să cer împrumut, deoarece știam că nu-mi dă nimeni, iar în al doilea rînd, nu voiam să se afle relațiile și toate chestiunile familiale... Poate pe mai tîrziu să pot plăti paltonul băiatului, sau, în cel mai rău caz, să-i dau paltonul meu, iar eu, pînă la iarnă, o să strîng bani și o să-mi cumpăr altul. **Aceste cuvinte vi le scriu deoarece mă simt prea vinovat ca să vă pot vorbi deschis"** (din declarația vinovatului, aflată în dosarul respectiv).

Dirigintele, în referatul său, spune: „justifică că a avut nevoie de 150 lei pentru a-i restitui tatălui" (de ce insinuarea că e doar o justificare, de vreme ce n-a existat o verificare de fond, fie și la fața locului, a afirmației?) și mai departe: „Din declarațiile elevului inculpat reiese că relațiile familiale ale părinților sînt cu totul anormale — părinții fiind despărțiți. De altfel, fratele elevului acuzat se află la o școală de corecție pentru fapte similare (de ce numai **pentru fapte similare și nu și din motive similare?**).

Desigur că, dacă ar fi investigat cazul Dura pînă-n ultima sa fibră, simplele afirmații ar fi fost înlocuite de argumente temeinice și de soluții valabile pentru recuperarea **sigură a exmatriculatului.** Pentru că, într-adevăr, părinții lui Virgil Dura sînt despărțiți (de peste un an, fără forme legale); tatăl său a părăsit, într-o bună zi casa (trei copii: o fată de 14 ani, un băiat de 15 ani — cel din colonie, un băiat de 16 ani — Virgil) pentru o altă femeie tînără (mama copiilor are 36 de ani). Ea povestește, cu lacrimi în ochi, cît îi este de greu, nu numai din punct de vedere material, să se descurce cu educația copiilor ei (toți trei adolescenți), că **tocmai acum** în lipsa mamei, și fără nici o discuție încarcă televizorul și frigiderul, ca să-l aducă noii săi iubite (fetița — Marcela — a lesinat).

Virgil Dura și toți copiii ca el învață la școală și pretutindeni în societate că nu-i drept să furi, că nu-i drept să minți, că trebuie să fii corect în orice împrejurare etc., etc. — dar iată că viața servește uneori asemenea condamnabile exemple (nimeni însă nu-l condamnă pe adultul care greșește, fundamental, nesocotind violent responsabilitățile pe care singur și le-a asumat, aducînd pe lume trei copii). Ajunge — pentru un părinte — să-și pună pălăria pe-o parte și să-și schimbe domiciliul (cu viza de flotant doar), pentru ca totul să fie în regulă? **Ajunge — pentru o școală — să-l excludă din colectivul ei pe un elev care a comis o faptă gravă, fără a se preocupa, mai departe de traiectoria pe care — vrînd, nevrînd — prin hotărîrea consiliului pedagogic, i-a imprimat-o tînărului exmatriculat?** Firește, se poate afirma că la grupul școlar „N. Cretulescu" domnește acum liniștea. Dar cu prețul cărui risc? **Ce s-a făcut, de fapt, pentru** Virgil Dura și ce **împotriva** lui? Căci nesocotindu-se afirmațiile băiatului, neverificîndu-le în nici un fel, neasigurîndu-se influența viitoare ce se va exercita asupra lui (în familie, la locul de muncă), pedepsa în sine nu poate oferi schimbări miraculoase. De aici pînă la ruptura intervenită și între factorii educativi e un singur pas: copilul se vede azvîrlit (fie și „vinovat") de la unul la altul, asupra lui se abat sancțiunile, dar — în cazul de față — practic nimeni n-a stat încă de vorbă, de la suflet la suflet, în aceste două luni de chin interior, cu Virgil Dura.

— Mie mi-e și greu acum să discut cum trebuie cu el toate chestiunile astea — recunoaște mama, Ana Dura. Băiatul avea nevoie, exact la vîrsta lui, de autoritatea tatălui. Și pe urmă, chiar așa, c-o simplă adresă, cei de la școală cred c-au rezolvat totul... Și apoi, sincer să fiu, după ce a făcut stînd singur în București, nu mă mai lasă inima să-l trimit, navetist, într-alt oraș ca să se încadreze ca muncitor necalificat — cum se recomandă în hîrtia primită din partea școlii. Și-așa nu ne putem lăuda noi, părinții lui, că-l supraveghem suficient, că-l ajutăm destul prin priceperea noastră, prin tot. Să-l mai trimit iarăși în străini? E bine așa? Cu cine să mă sfătuiesc?

Dialogul acesta — mult mai dezvoltat — ar fi trebuit să fie dus, neapărat, în cancelaria grupului școlar „N. Cretulescu" între părinți (măcar unul din ei) și oamenii de strictă specialitate, **educatorii de profesie.** Din nefericire, lucrurile nu s-au petrecut așa. Trebuie să remarcăm că, uneori, atunci chiar se izbesc de asemenea cazuri, conducerile școlilor, consiliile pedagogice preferă să acționeze „radical" (dar radical nu în virtutea recuperării, prin mijloace educative diferențiate, potrivite fiecărui caz și fiecărei psihologii în parte, ci a „liniștii depline" care e de dorit să domnească pe teritoriul școlar). Un astfel de punct de vedere — fie și abil drapat în aliniate și puncte — e de natură să nemulțumească profund, căci există pericolul, în situații de acest gen, ca o deprindere proastă să se învechească (fără a i se trata cauzele adînci, reale, prin colaborarea tuturor factorilor interesați în integrarea socială a tinerelor), și, înrădăcinîndu-se definitiv, să supraviețuiască, de multe ori, înseși cauzele care au provocat-o.

Discordanțele educative lasă copilul sau adolescentul să plutească în derivă, la voia valurilor și a întîmplării. Nesupus unui „foc concentric" educativ, el sare de colo-colo, ca în fabula cu broasca, racul și peștele (copilul fiind sacul, ceilalți — factorii educativi care trag, fiecare, în direcția în care apucă). Trecerea de la o situație dificilă la alta mai bună este infinit ușurată dacă profesorii, neapărat împreună cu părinții și colectivitatea din care face parte vinovatul, nu încearcă doar să sancționeze un defect, ci se străduiesc să-l și înțeleagă (a nu se confunda cu acceptarea defectului) și să-l îndrepte.

Absența jonctiunii — obligatorii — a factorilor educativi dă naștere unor elemente de anarhie în mintea celui educat, căci **tînărul se vede în situația de a nu mai ști după cine să se ia.** Să se ia după tată? Greu... Să se ia după mamă? Ea poate fi uneori prea slabă ca să furnizeze, la adolescență mai ales, o educație ideală.

Prea adeseori se uită că elementul cel mai pozitiv al întregii formații morale este, pentru un copil, imaginea despre oameni pe care el și-o face și pe care o admiră, pe parcursul creșterii, și cărela ar dori să-i semene neapărat. Din nefericire, profesorii, părinții și atîția alții nu țin întotdeauna seama de faptul că educația presupune — într-un anumit sens — și arta de a străbate zidul defectelor, pentru a atinge pajiștile însorite ale calităților.

De ce este necesară, obligatorie — în ultimă instanță — colaborarea tuturor factorilor educativi? Pentru că **numai așa dispunem de soluții și mijloace educative eficiente, sprijinite pe cunoașterea individualității celui educat.** Or, nici unul din factori — luat izolat — nu poate aduna suma impresiilor, a observațiilor etc. pe care întreaga constelație educativă este în stare s-o furnizeze. Pe temeiul acestei colaborări permanente — bineînțeles, nu numai în cazul „copiilor-problemă" — se poate asigura importantul obiectiv comun: integrarea socială a generațiilor tinere pe măsura condițiilor și exigențelor orînduirii noastre.

Mihai STOIAN

Între invidie și ambiție creatoare

de Gheorghe LEAHU

„Va veni o vreme cînd obișnuita noastră credință în poezie va stîrni invidia" (Cesare Pavese — „Meseria de a trăi"). Citind aceste păreri, mă străduiam să descifrez sensul invidiei acelui semen al nostru de mîine, pe care Pavese îl vede înstrăinat prin practica vieții lui de atunci, de fericirea credinței în poezie, această minunată aureolă a omului de totdeauna. Mă întrebam dacă nu cumva este vorba de o permanentă antinomie între poezie și invidie.

Cu alte cuvinte, dacă printre alte atribute ce-i lipsesc invidiosului nu se numără și capacitatea de a avea sensul poetic al vieții. Mă întrebam, așadar, dacă nu e vorba de o infirmitate. Sau poate că unii invidioși ajung, prin forța și coloristica infirmității lor, la rangul de poezie? Minciuna, prin Goldoni, gelozia, prin Shakespeare, avariția, prin Molière, demagogia, prin Caragiale, au primit strălucite piedestale poetice. Dar asta-i altceva. Să nu poți iubi în celălalt decît insuccesele lui, să nu poți iubi decît subordonarea ființei de lîngă tine, pentru că, altminteri, te doare, te macină plusul, fărîma de superioritate, din care, de fapt, indirect și de multe ori chiar și direct, de atîtea ori te folosești, și-ți folosește?! Să nu poți accepta că celălalt îți este superior în inteligență, în entuziasm, în talent, în dăruire, în noblețe și competență într-o latură sau alta — cîtă tragedie și urîțenie umană s-a instituit în mintea și în sufletul tău, formal umane!

Filozoful american Emerson spunea că, indiferent cu ce om ar sta de vorbă, are de învățat ceva de la el, simte că acesta îi este superior pe o anume latură. Fără a admite superioritatea altuia măcar într-un aspect lateral, ești pîndit de complexe și infirmitate, ești lipsit de o bază pentru propria ta afirmare și perfecționare umană.

Invidia și invidiosul au fost teme generoase ale literaturii și artelor din toate timpurile. Mi-aș îngădui să afirm că această stare cuprinde modificări specifice după contextul său istoric-social. Reluarea în zilele și în societatea noastră a temei analizei caracterelor (fie chiar și-n forma propusă de La Bruyère) ar ajuta, cred, la descifrarea mai adecvată a mimetismului pe care și l-au procurat caracterele, comportamentele, atît cele ce ne deranjează cît și acelea care onorează societatea noastră contemporană.

Nu voi putea epuiza (n-am nici pregătirea profesională adecvată pentru aceasta) gama de categorii, de nuanțe sub care se înfățișează invidia în zilele noastre și gama consecințelor nocive provocate de invidie și invidioși. Un medic, cărula mă plîngeam, mi-a răspuns: „La voi, actorii, e jucărie chestia asta cu invidia. Să vedeți ce subtil te lucrează la noi!". (Deci, observați cum invidia este articulată direct cu „lucrătura"). Am zice invidia „lucrativă". În lumea teatrală, invidia pentru un rol ia, din păcate, forme teatrale și dramatice, cu criză de nervi, leșinuri și... (mă opresc aici din autostimă profesională).

Deci, iată invidia, să-i zicem, agresivă (seamănă cu aceea a școlarilor și copiilor; cine a spus că arta e joc sau că arta e copilăria umanității — deși nu s-a referit la asta — se pare că a intuit exact cîte ceva). Există forme ale invidiei din bloc, care se manifestă de la modul de a arunca gunoiul în spațiul vecinului „drag", pînă la nevinovatul praf al scuturării covoarelor în orele prevăzute de regulament, exact sub geamul „nesuferitului", sau veselia în orele de noapte cu tropot „a cavallo" pînă dimineața, forme ale invidiei locative. Există invidia față de cei inteligenți și competenți, invidia față de acei frumoși, invidia de vară — față de acei care locuiesc pe malul mării sau în creștetul munților, invidia celor cu chelie față de cei cu păr, a scunzilor și preaînalților față de viceversa lor.

În toate aceste specii și forme de invidie transpare o anume neputință spirituală, o nerealizare, o sterilitate psihică, o incapacitate egoistă de a înțelege faptul că fiecare are limitele și calitățile lui, a accepta existența bucuriei și meritului peste ființa ta atotstăpînitoare, un soi de cancer care se întinde de la neputință pînă la ură, de la prostie pînă la intrigă. Acestor oameni nu le sînt cunoscute meditația, poezia, tandrețea. Sînt secătuiți și secătuiesc. Fie că este invidios pe frumusețea soției altuia sau pe talentul sau capacitatea acestuia, pe obiectul material sau pe frumusețea morală a semenului, aceleași tulburi izvoare l-au dus într-acolo: proasta educație (în școli, familie, mediul în care muncește), faptul că a încetat să spere în propria sa perfecționare, în propriul drum ales; ori sfînta prostie, ori nepedepsirea la timp și radical a incompetenților, a birfitorilor, a intriganților. Dacă invidioșii ar crește numeric, imaginați-vă cum ar arăta o astfel de societate, „ce relații" curioase s-ar institui și cum ar trebui să fie unele regulamente de conviețuire!

Veninul invidiei este, pentru mulți oameni corecți și muncitori, demobilizant și anchilozant. Invidia a căpătat forță prin solidaritatea celor pasivi, solidaritate care acționează tăios și deseori periculos pentru un organism social sănătos.

Cerințele vieții sociale, atît pe plan economic cît și cultural, impun formarea, sprijinirea din ce în ce mai accentuată a competenței, a caracterelor ce știu să se dăruiască, a spiritelor lucide și de înaltă intelectualitate și responsabilitate. Viermii invidiei nu se împacă cu această — pentru ei — răsturnare de valori. În mediul nostru ei se simt înghesuiți, amenințați. Cerințele vieții determină obligatoriu necesitatea depistării tuturor spiritelor încovoiate și nevolnice, roase de tot soiul de invidii care, în ultimă instanță, știrbesc prestigiul social, atentează la rosturile și rezultatele pe care colectivitatea are dreptul și datoria si să le pretindă, și să le obțină. De aici, însemnătatea tuturor formelor de educație, precum și a tuturor pîrghiilor care sprijină inteligența și meritele reale.

Invidia nu poate fi stîrpită prin simplă reprimare: rădăcinile ei sînt foarte adînci sub pămînt, uneori scapă de sub bisturiu. Invidia e stinsă, omorîtă, cînd nu mai are sol: cînd îi dăm omului țeluri, o spiritualitate, un scop înalt, un mod de a putea obține satisfacții și de a ști că este de folos semenilor. Să cultivăm deci noblețea „invidiei" creatoare pentru zborul în universul gîndirii și faptelor înalte și valoroase, să cultivăm ambiția sănătoasă, asociată cu admirație și dor legitim de mai bine și de mai frumos. Ambiția care naște fapte, creație. Aceasta și nu alta.

Destinul unui adolescent expediat într-o... adresă

ancheta socială

Matematica : una dintre cele mai vechi ştiinţe, constituită ca disciplină ştiinţifică încă din antichitate — o disciplină însă mereu tînără, care a însoţit permanent şi favorizat dezvoltarea civilizaţiei umane, avînd astăzi un rol fundamental în desfăşurarea revoluţiei tehnico-ştiinţifice.

ancheta internaţională a „Scînteii"

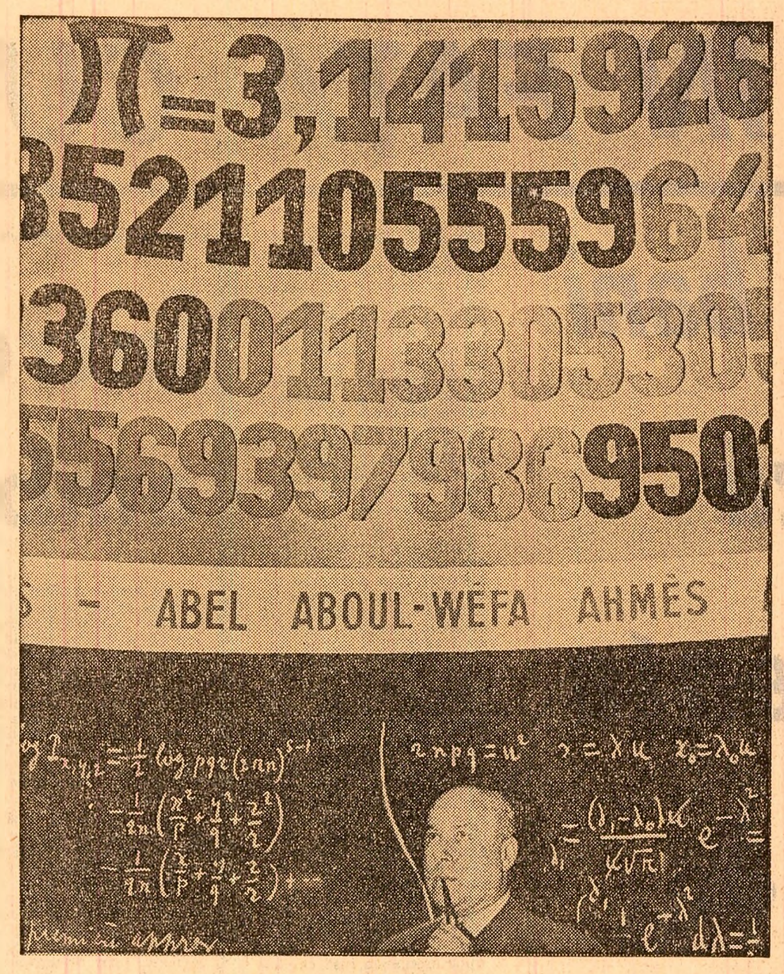

MATEMATICA — instrument omniprezent al ştiinţei moderne

Aplicaţia matematică şi-a lărgit aria nelimitat

acad. Hajos GYÖRGY
(R. P. Ungară)
membru corespondent al Academiei Republicii Socialiste România

Toate ştiinţele se extind şi se emancipează, iar dezvoltarea lor aduce cu sine învechirea multor rezultate anterioare. Prin specificul lor, cuceririle importante ale matematicii nu au devenit însă niciodată absolut anacronice ; teorema lui Pitagora este şi astăzi perfect valabilă şi uzuală. Cel mult, unele adevăruri ale matematicii sînt puse într-o lumină nouă. Multe ştiinţe au trecut la capitolul „istorie" stadiul lor de acum un veac, dar matematica este obligată să acorde o înaltă apreciere chiar şi rezultatelor obţinute cu două mii de ani în urmă, integrîndu-le printre factorii activi ai vieţii ştiinţifice contemporane.

Creşterea imensă a volumului cunoştinţelor matematice este determinată nu numai de acumularea cunoştinţelor nealterabile, realizată în decursul mileniilor, dar şi de faptul că multe alte ştiinţe sînt constrînse să apeleze la ajutorul matematicii. Matematica, la rîndul ei, profită din ce în ce mai mult de pe urma contactului cît mai intim cu celelalte ştiinţe, deoarece acestea îi pun probleme dintre cele mai interesante şi îi „sugerează" introducerea unor noţiuni matematice noi, unele dintre ele dovedindu-se deosebit de fecunde. Există ramuri ale matematicii moderne care şi-au găsit astfel punctul de plecare în alte ştiinţe decît matematica.

Matematica este omniprezentă nu numai în domeniile care folosesc în mod tradiţional cifrele, dar şi în ştiinţele naturii, ca să nu mai vorbim de ştiinţele tehnice şi de cercetarea spaţiului cosmic. Prin intermediul maşinilor de calculat, ea capătă utilizări **în toate domeniile administraţiei de stat,** în întregi sectoare ale **vieţii economice,** în **toate ştiinţele care au tangenţe cu statistica** (meteorologie, biologie, medicină, planificare şi ţinerea evidenţei etc.). Să amintim că programarea corespunzătoare a calculatoarelor, elaborarea prealabilă a limbajelor om-maşină revin matematicii. În acelaşi timp, modelarea matematică este singura posibilitate de a introduce metode deductive perfecţionate în ştiinţe al căror obiect este, prin natura sa, refractar acestor metode.

Astfel, şi pe această cale, maşinile matematice au pătruns şi în cercul ştiinţelor umaniste. Problema traducerii mecanice a dat naştere lingvisticii matematice ; scrierile moştenite de la civilizaţii şi culturi de mult apuse sînt descifrate cu ajutorul calculatoarelor electronice, tot acestea fiind folosite la analize ale operelor scriitorilor, melodiilor compozitorilor şi cîntecelor populare.

Un accent deosebit se pune în ultima vreme pe **capitolele noi ale matematicii,** cum sînt cele care au prins viaţă tocmai din necesitatea de a fi aplicate în practică : teoria informaţiei şi cercetarea operaţională. Toate capitolele matematicii îşi găsesc astăzi aplicaţii, chiar şi acelea care au evoluat pe o linie pur teoretică, avînd doar tangenţe întîmplătoare cu practica. Astfel, teoria grupurilor a izvorît din întrebarea : care din ecuaţiile algebrice pot fi soluţionate cu ajutorul extragerii rădăcinii ? La un secol după formularea ei, această teorie a devenit un instrument important al fizicii moderne, un stimulent al ei. De asemenea, „teoria grafurilor" îndeplineşte astăzi o însemnată funcţie practică, fiind folosită în multe analize tehnice ; ea contribuie la „deşteptăciunea" creierelor electronice, deşi la originile ei a fost doar un joc, un capitol al matematicii distractive. Logica matematică era, pînă nu de mult, un domeniu pur teoretic al cercetării matematice, dar astăzi — prin mijlocirea maşinilor matematice — ea a devenit „pîinea" ciberneticienilor. Sînt doar cîteva exemple care demonstrează forţa creatoare a matematicii în sfere din cele mai diverse.

Formula matematică — diriguitor în producţie

acad. Remus RĂDULEŢ

Dimensiunile, complexitatea şi dezvoltarea furtunoasă a vieţii industriale contemporane au pus tot mai des organele grupurilor de întreprinderi, ale întreprinderilor sau ale subunităţilor lor în situaţia de a alege, prin decizie, una dintre alternativele care nu sînt univoc determinate prin condiţiile existente. Atunci cînd s-a constatat că soluţiile de alegere a alternativelor optime din anumite puncte de vedere, în condiţiile date, numeroase, complexe şi schimbătoare, nu sînt banale — cu alte cuvinte, faptul că ele nu pot să fie determinate pe baza simplei intuiţii, prin metode empirice — au fost elaborate metode ştiinţifice de optimizare. Acestea priveau fie operaţii din producţie, pentru organizarea acesteia şi a muncii, fie înseşi procesele tehnologice sau probleme de desfacere, comercializare. Optimizările nu se pot efectua însă decît cu ajutorul matematicii. Ca urmare, producţia a intrat în contact direct cu această ştiinţă — şi nu indirect, prin intermediul tehnicii sau al studiului ştiinţelor naturii, legate de unele procese de producţie.

În condiţiile actuale, numărul de variabile de control ce pot fi influenţate prin decizia din producţie — cum ar fi sortimentele produselor, numărul de parametri ce limitează alegerile posibile — cum este cazul cu fondurile disponibile care limitează cheltuielile, sînt foarte mari. Din această cauză, de cele mai multe ori, metodele de analiză şi tratare a acestor probleme folosesc calculul probabilităţilor, iar calculele de optimizare respective nu pot fi efectuate decît cu ajutorul auxiliarelor moderne de calcul, pe care le constituie calculatoarele electronice rapide — fie numerice, fie analogice.

Ca urmare, în cel de-al cincilea deceniu al secolului nostru a început să se constituie o nouă disciplină a operaţiilor : cercetarea operaţională izvorîtă direct din nevoile producţiei şi folosind larg matematica. Caracteristica acesteia este că priveşte operaţii bine definite, avînd un singur scop, iar pentru tratarea matematică a problemei utilizează modele „deterministe", „probabiliste" sau „strategice", care reprezintă schematic sistemul studiat.

Cercetarea operaţională a redus problemele ce i se pot pune la **clase tipice,** care sînt cunoscute sub nume ca **„teoria firelor de aşteptare"** sau a **„gîtuirilor", „studiul stocurilor", „teoria problemelor de transport şi trafic", „teoria afectaţiei de material şi personal pentru lucrări", „problema înnoirii echipamentului supus uzării"**, sau **„teoria deciziilor strategice".** Cercetătorii au dezvoltat metode eficiente de rezolvare a diferitelor ei probleme puse în cadrul acestor teorii şi aplicarea lor a permis, de pildă, să se reducă de la un sfert pînă la peste o treime timpul reparaţiilor într-o mare uzină, ca şi pentru construcţia unei uzine noi, aducînd, în fiecare dintre aceste cazuri, economii considerabile.

Matematicienii au dezvoltat un limbaj şi un formalism nou, potrivit exprimării precise şi concise a enunţurilor matematice, ale căror elemente trebuie să fie cunoscute de toţi cei dornici să se detaşeze de elementele subiective şi să judece obiectiv situaţiile. Bineînţeles, aceasta nu înseamnă că, de astăzi înainte, factorii de conducere din întreprinderi să mînuiască, ei înşişi, discipline matematice ca teoria ecuaţiilor şi inecuaţiilor cu multe necunoscute, teoria mulţimilor şi topologia, calculul diferenţial şi integral, sau calculul probabilităţilor şi statistica matematică. Va trebui însă ca ei să aibă o mai bună înţelegere pe de o parte a metodelor matematice de atacare a problemelor, pe de alta a posibilităţilor acestor metode.

Apoi, nu trebuie să se uite că deşi metodele matematice ale cercetării operaţionale furnizează elemente obiective de valoare, necesare în luarea deciziilor, ele nu constituie un panaceu care să dispenseze factorul responsabil de a avea — pe lîngă pregătirea sa profesională în tehnică sau în economie — şi o accentuată **capacitate de a administra datele obiective privind diferitele soluţii posibile pe care i le furnizează această cercetare.** Cu alte cuvinte, el nu este deloc dispensat de nevoia de a lua totuşi, pe răspundere proprie, o decizie — pe baza sintetizării acestor soluţii.

Parte integrantă a cercetării în biologie

prof. M. LEGAY
Facultatea de ştiinţe din Lyon (Franţa)

Metodele, obiectele ştiinţelor biologice şi matematice erau cîndva foarte îndepărtate unele de celelalte. Dar chiar în studiile simple de biologie au apărut timpuriu eforturi de cuantificare : de exemplu, numărătorile. S-a încercat să se numere celulele sanguine la om pentru obţinerea unor coordonate precise în determinarea stării de sănătate sau maladie a sîngelui. Apoi, întrucît măsurătorile efectuate sînt variabile în funcţie de feluriţi factori, s-au luat curînd în consideraţie reprezentări grafice. Deci, fenomenul biologic a împrumutat treptat, într-o formă cu totul elementară la început, simbolistica şi limbajul matematicienilor, ceea ce a permis descrierea creşterii unei colonii bacteriene, stabilirea raporturilor între frecvenţa bătăilor inimii şi starea sistemului circulator, afecţiuni ale glandelor endocrine etc. Astfel de reprezentări vor profita de toate modalităţile, de toate perfecţionările limbajului matematic. Ele sînt elaborate fără idei preconcepute, fiind esenţialmente descriptive. Consider că acesta este primul nivel de intervenţie a matematicilor : **nivelul descriptiv.**

Chiar şi această simplă descriere este întotdeauna foarte utilă, uneori decisivă : de exemplu, evoluţia temperaturii unui bolnav, în funcţie de timp, poate fi uneori un simptom suficient pentru a indica boala de care suferă pacientul. Acest nivel descriptiv poate deveni eventual mai complicat ; înregistrarea grafică este o perfecţionare care implică un utilaj complex şi constituie un mijloc puternic de investigaţie, îndeosebi dacă îl putem automatiza.

Într-o a doua etapă, se merge mai departe, se emite o **ipoteză.** Se poate spune că fenomenul pe care l-am descris urmează o anumită lege, de exemplu o **lege liniară.** În acel moment, nu ne mai mulţumim să descriem, ci emitem o ipoteză care îndeplineşte o funcţie explicativă. Se admite că există o suprapunere satisfăcătoare între punctele experimentale, figurative ale fenomenului studiat şi reprezentarea unei funcţii liniare. Se întreprind verificările de rigoare, de fapt se încearcă stabilirea unei relaţii între un fenomen observat şi o referinţă (sau între două fenomene observate). Această formă de a proceda a luat o foarte mare dezvoltare. A spune că o populaţie se dezvoltă în funcţie de timp după un model exponenţial este un lucru curent : este obişnuit să se spună că radioactivitatea scade, de asemenea, în mod exponenţial etc....

Din acest punct, matematicile şi-au sporit influenţa, prin noţiunile şi prin rezultatele lor, asupra ştiinţelor biologice, propunînd modele de care sînt legate ipoteze explicative. A spune că o populaţie urmează o lege exponenţială, înseamnă, de fapt, a admite că populaţia urmează în dezvoltarea sa o progresie geometrică ; presupunem o reproducţie care **se va dubla, de exemplu** la fiecare generaţie etc. Admitem astfel un mecanism inteligibil şi a cărei „funcţionare" devine previzibilă graţie matematicii. Formal, aceste modele pot fi foarte simple. De exemplu, modelul poate fi o funcţie liniară, aşa cum am văzut. Alteori este ceva mai complicat : o ecuaţie diferenţială, un sistem de ecuaţii integro-diferenţiale etc. Din punct de vedere material, aceste modele pot fi de asemenea foarte simple : pendulul este imaginea mişcării periodice ; dar, uneori, aceste modele sînt maşini mult mai complicate. Insist asupra acestei chestiuni, deoarece folosirea metodelor a influenţat mult metoda de cercetare în laborator, metoda de investigaţie.

În loc să se folosească metoda zisă cartezianã, care constă în a diviza dificultatea în atîtea părţi cît va fi necesar pentru a simplifica problema, există actualmente tendinţa de a se urma **calea inversă** şi a considera problema în mod global, a construi un model pentru acest fenomen global, urmînd apoi să se compare acest model global cu realitatea şi — în raport cu rezultatele — să se tragă concluzii care urmează să fie verificate.

Aşa, de pildă, pentru a studia o problemă de comportare privitoare la un animal se va construi un animal cu piese mecanice, electronice etc. Se va plasa acest animal-model — aţi auzit cu siguranţă vorbindu-se de broaştele testoase electronice ! — într-un mediu în care se vor urmări reacţiile sale. Dacă reacţiile modelului sînt de acelaşi gen cu reacţiile animalului real, se va obţine verificarea ipotezelor emise, care au guvernat elaborarea mecanismelor din „animalul" constituit. Cu alte cuvinte, ceea ce s-a căutat prin intermediul modelului sînt ipotezele de lucru. Acesta este unul din aspectele importante ale ciberneticii. Căci într-o problemă mai complexă, ipoteza de lucru nu este ceva evident, ceva ce vine imediat în minte.

Ipotezele pot însă furniza şi rezultate colaterale interesate. De pildă, încercare de construire a unui model pentru reflexele condiţionate a întîmpinat dificultăţi neprevăzute. Dar luarea în considerare a acestor dificultăţi a dus la obţinerea unor progrese considerabile în domeniul fiziologiei nervoase ; s-a descoperit că unele dintre problemele abordate cu acest prilej nu mai fuseseră puse niciodată, pînă acum, în mod corect. Am definit astfel un al doilea nivel de intervenţie a matematicii în biologie, **nivelul explicativ.**

Al treilea nivel de intervenţie : matematicile intervin în mod şi mai direct în desfăşurarea experienţelor şi în pregătirea acestora. O intervenţie, de mult tipică, este aceea a experimentatorului — fizician, chimist sau biolog — care a acumulat un anumit număr de rezultate, de date numerice şi care are tendinţa de „a merge la matematician" şi a-l întreba : „Ce poate oare să însemne aceasta ?" Matematicianul răspunde însă adeseori : „Nu ştiu, dar dacă experienţa ar fi fost făcută altfel, atunci s-ar fi putut, poate, ajunge la unele concluzii". În aceste condiţii, este de dorit ca relaţiile între experimentator şi matematician să fie stabilite nu abia **după** experienţă, ci **înaintea** acesteia, în scopul pregătirii unui **plan experimental** acceptabil şi care va duce la rezultate interpretabile. Ca urmare, „discuţia" — respectiv colaborarea — va fi din ce în ce mai aprofundată. Relaţiile se stabilesc astfel la un nivel din ce în ce mai intim şi nu într-un mod superficial, aşa cum se întîmplă atunci cînd biologul se mulţumeşte să împrumute de la matematică **doar limbajul.**

În această ultimă fază, matematica poate deci căpăta un **rol organizator.** Ar trebui adăugat că apariţia acestei ultime etape în istoria relaţiilor biologie-matematică nu elimină deloc cele două nivele precedente, ci dimpotrivă le presupune.

Principalul suport al informaticii

acad. Aurel AVRAMESCU

Este cunoscut că una din caracteristicile esenţiale ale actualei revoluţii tehnico-ştiinţifice o constituie aşa-numita „explozie informaţională". Creşterea imensă a datelor, problema „stocării", transmiterii şi comunicării lor, ca o necesitate a cooperării ştiinţifice şi dezvoltării cercetării au determinat recurgerea la marea forţă de cuprindere şi concizie a limbajului matematic. Circa 90 la sută din cuvintele utilizate în textele comunicărilor cercetătorilor — se arăta într-un studiu francez — pot fi eliminate prin concentrarea şi codificarea lor cifrică, numerică. Reiese cu claritate marea însemnătate pe care o comportă în prezent matematica pentru centralizarea, prelucrarea şi utilizarea raţională şi rapidă a datelor ştiinţei — adică pentru progresul furtunos al informaticii.

De altfel se poate spune, în general, că ne aflăm într-o adevărată fază de început a unei a doua mari revoluţii tehnico-ştiinţifice, ce se distinge, prin *predominarea conceptului de informaţie* şi se manifestă prin *acţiunea de înlocuire* a unor facultăţi logice, schematizabile, ale omului. Aceste facultăţi (operaţii) pot fi preluate de către ordinatoare.

Iată pentru ce extinderea calculatoarelor electronice în ţara noastră trebuie conjugată cu eforturi susţinute pentru *crearea unui aparat matematic corespunzător.* De altfel, introducerea ordinatoarelor nu numai în procesele de producţie industrială ci şi în planificare, în operaţiile financiare, contabile etc., depinde şi de gradul de schematizare şi de organizare a proceselor respective, şi mai ales de posibilitatea ca prin matematizarea lor să se asigure un circuit informaţional complet şi operativ între toate nivelele şi verigile.

Sub acest aspect, orice proces care, prin complexitatea lui, va cere contribuţia calculatoarelor electronice, va trebui organizat, schematizat, matematizat. În acest scop, vor trebui elaborate metode şi programe mult înainte de a cunoaste dispozitivul concret de calcul. O asemenea recomandare se poate face pentru oricare disciplină ştiinţifică, deoarece complexitatea şi întrepătrunderea ştiinţelor este astăzi un fenomen bine cunoscut. De fapt, singura problemă care se pune azi, în orice disciplină, nu este *dacă trebuie sau nu* să fie aplicate metodele matematice, ci exclusiv *cît de repede se poate asigura introducerea şi aplicarea metodelor matematice.*

Simpla examinare a disciplinelor nou constituite ale automaticii şi ciberneticii — respectiv a „informaticii" în curs de constituire — duce la constatarea surprinzătoare că fiecare dintre aceste discipline cooptează anumite capitole ale matematicii, capitole între care, uneori, înainte nu se vedea nici o legătură mai strînsă. Astfel, automatica teoretică se serveşte — în afară de ecuaţiile diferenţiale ordinare şi parţiale — de transformaţia funcţională Laplace, de calculul matricial şi variaţional, de calculul probabilităţilor şi al metodelor stochastice etc. La rîndul său, „informatica" este pe cale să cooptez teoria matematică a informaţiei, bazată pe concepte probabilistice şi pe noţiuni cunoscute din termodinamică, împreună cu algebra logică, teoria laticelor şi matricelor, teoria clasificării sau taxonomia şi lingvistica matematică.

Se aşteaptă în prezent ca cerinţele manifestate în informatică să fructifice şi să extindă şi mai mult teoria matematică a informaţiei.

De la „abstracţia pură" la intervenţia nemijlocită în practică

acad. Nicolae TEODORESCU

Graba cu care numeroşi specialişti şi cercetători din diverse discipline, altădată fără cotingenţe cu matematica, se înarmează cu cunoştinţe şi instrumente matematice dintre cele mai moderne vorbeşte mai mult decît orice pledoarie despre esenţialitatea acestei ştiinţe **în mersul înainte al întregului front al cunoaşterii ştiinţifice.** Mai surprinzătoare pentru cei, din ce în ce mai puţini la număr, reticenţi sau chiar refractari faţă de revărsarea metodelor, instrumentelor şi gîndirii matematice asupra ştiinţei, tehnicii, economiei şi culturii actuale, este **eficienţa creaţiilor abstracte ale disciplinelor matematice în aplicaţiile practice.** Fenomenul este explicabil prin aceea că modelele matematice sînt modele ale realităţii şi că generalitatea lor este calitatea majoră care le face adaptabile deodată mai multor concretizări.

Introducerea servomecanismelor, dispozitive care dirijează procesele tehnice în locul omului, a necesitat analizarea modurilor lor de funcţionare cu mijloace teoretice — şi aceste mijloace au fost de natură matematică. Ele s-au constituit în **teoria reglării automate,** iar în prezent automatica teoretică este un capitol prodigios al matematicilor aplicate, instrument de bază al revoluţiei tehnico-ştiinţifice. **Generalizarea teoriei servomecanismelor a condus la crearea ciberneticii.** Aceasta arată că **între funcţionarea servomecanismelor, a calculatoarelor electronice şi cea a sistemului nervos central al organismelor vii există o analogie care constă în capacitatea de autoreglare.** Cibernetica a primit numeroase definiţii, datorită faptului că are un cîmp enorm de investigaţie, acoperind domenii concrete şi abstracte. Considerată ca ştiinţă a funcţionării şi reglării sistemelor complexe interunităţi, ea are numeroase aplicaţii prin folosirea aparatului matematic în economie, ca şi în biologie sau în tehnică.

Biomatematica, disciplină de graniţă născută dintr-un proces de simbioză între biologie şi matematică, îşi propune, cu un succes crescînd, studiul modelelor matematice ale fenomenelor biologice. În acest scop, ea foloseşte nu numai ecuaţii diferenţiale, dar şi teoria probabilităţilor, cibernetica, teoria informaţiilor, topologia şi chiar lingvistica matematică.

Accelerarea procesului de matematizare a ştiinţelor nu a fost primită în acelaşi mod de către toţi cercetătorii. Semnificaţia acestui proces a fost uneori denaturată, prin atitudini care merg de la neîncrederea totală pînă la fetişizarea oricărei formule matematice. Procesul de matematizare a fost uneori interpretat ca o tendinţă a matematicii de a „înghiţi" celelalte ştiinţe sau, cel puţin, de a le anexa. Realitatea este însă alta. În orice ştiinţă sînt detectate necontenit atît aspecte formalizabile, cît şi aspecte care ţin de specificul fenomenului studiat. Ceea ce constituie, spre exemplu, raţiunea de a fi a fenomenelor biologice sau economice nu se poate aşadar „dizolva" în matematică.

Totodată, revoluţia ştiinţifică contemporană a adus la ordinea zilei problema **modernizării învăţămîntului** şi, în special, a celui matematic, deoarece în nici o altă ştiinţă discrepanţa dintre conţinutul activităţii specialiştilor şi ceea ce se predă în şcoală nu este atît de mare ca în matematică. Tocmai în vederea micşorării acestui decalaj se depun actualmente eforturi considerabile, prin modificarea programei analitice şcolare, prin elaborarea unor manuale moderne, prin informarea ştiinţifică a profesorilor, printr-o largă campanie de popularizare a celor mai noi cuceriri ale matematicii şi a celor mai spectaculoase aplicaţii ale ei. Tînăra generaţie a dovedit o deosebită capacitate de a se apropia de înţelegerea celor mai abstracte domenii ale matematicii. Şi nu există îndoială că, pe măsură ce procesul de învăţămînt se va ameliora, rezultatele vor fi din ce în ce mai bune.

A înţelege rolul de pionier al cunoaşterii şi de liant al disciplinelor ştiinţifice pe care îl joacă matematica modernă, vehicul care conduce de la teorie la practică, este o necesitate pentru oricine vrea atît să ştie ce se petrece în prezent în ştiinţă, cît şi să se pregătească pentru a face faţă cerinţelor practicii, născute de reflectarea ştiinţei în viaţa de toate zilele.

Anchetă realizată de
prof. univ. S. MARCUS,
lector ing. D. TODERICIU
şi L. SACHELARIE

SOSIREA PREȘEDINTELUI REPUBLICII TUNISIENE

(Urmare din pag. I)

Socialiste România se trag, în semn de salut, 21 de salve de artilerie.

Împreună cu președintele Consiliului de Stat, Nicolae Ceaușescu, președintele Republicii Tunisiene, Habib Bourguiba, trece în revistă garda de onoare, aliniată pe aeroport.

Oaspetelui îi sînt prezentați apoi șefii misiunilor diplomatice și persoanele oficiale române venite în întîmpinare.

Cei doi președinți se îndreaptă spre mulțimea de cetățeni ai Capitalei aflată pe aeroport, care salută cu căldură, fluturînd steguțe cu culorile celor două țări.

Un grup de pionieri oferă președintelui Bourguiba și persoanelor oficiale care îl însoțesc buchete de flori.

Cei doi conducători de state au luat loc într-o mașină deschisă, escortată de motocicliști, îndreptîndu-se spre reședința oficială rezervată oaspeților.

De-a lungul traseului, pavoazat cu drapelele Republicii Socialiste România și Republicii Tunisiene, mii de bucureșteni fac o primire caldă, prietenească, președintelui Republicii Tunisiene, aducîndu-i urarea de „Bun sosit" în Capitala patriei noastre.

(Agerpres)

Toastul președintelui Nicolae Ceaușescu

(Urmare din pag. I)

ciale, de dezvoltarea democrației socialiste, văzînd în aceasta garanția fructificării depline a energiei creatoare a poporului, a marilor avantaje ale noii orînduiri pe care o construim.

Constatăm cu satisfacție că relațiile de prietenie dintre Republica Socialistă România și Republica Tunisiană cunosc o evoluție ascendentă în toate domeniile, dînd astfel expresie năzuințelor pe care le-au nutrit din vechime popoarele noastre spre o bună înțelegere și colaborare. Contactele româno-tunisiene din ultimii ani, acordurile care au fost încheiate au făcut posibilă o mai largă cunoaștere a preocupărilor și realizărilor celor două popoare și au creat condiții prielnice pentru dezvoltarea continuă a colaborării bilaterale reciproc avantajoase.

Doresc să remarc că țările noastre dispun de posibilități sporite pentru realizarea unei rodnice cooperări economice și tehnice, pentru lărgirea schimburilor pe tărîm cultural și în alte domenii de interes comun și sînt convins că, în cursul convorbirilor, vom cădea de acord asupra căilor și metodelor de fructificare a acestor posibilități. Intensificarea colaborării dintre Republica Socialistă România și Republica Tunisiană corespunde pe deplin, după părerea noastră, intereselor ambelor țări, constituind totodată un aport pozitiv la cauza păcii și înțelegerii între popoare.

Consacrîndu-și eforturile și întreaga sa pricepere operei de edificare a țării pe baze moderne, poporul român este vital interesat în soluționarea problemelor internaționale în spiritul păcii și securității, în extinderea cooperării între popoarele lumii. România dezvoltă activ relațiile cu statele socialiste și, în același timp, militează pentru lărgirea legăturilor cu toate țările indiferent de orînduirea lor socială și politică.

Acordăm o deosebită atenție relațiilor de prietenie cu popoarele din Africa, Asia și America Latină, sprijinim eforturile acestora pentru apărarea și consolidarea independenței lor naționale. Afirmarea noilor state independente, rolul crescînd pe arena mondială al statelor mici și mijlocii constituie una din trăsăturile caracteristice ale epocii contemporane, un factor de mare importanță al progresului social, al promovării ideilor păcii și colaborării internaționale.

Manifestarea tot mai puternică a tendinței popoarelor recent eliberate pentru dezvoltare de sine stătătoare, preocuparea lor de a realiza adînci prefaceri în economie, cultură și în viața socială, de a utiliza în mod eficient resursele naționale constituie chezășia progresului lor în toate domeniile, a lichidării stării de subdezvoltare în care au fost ținute vreme îndelungată. Se impune, de asemenea, ca o necesitate stringentă a progresului omenirii, să fie înlăturate barierele artificiale și practicile discriminatorii care persistă în relațiile economice internaționale, să se acorde țărilor în curs de dezvoltare un larg sprijin material, tehnic și științific de către statele avansate din punct de vedere economic.

Ne pronunțăm cu hotărîre împotriva tuturor formelor de asuprire colonială, de dominație a unui stat asupra altuia, de spoliere a bogățiilor naționale și rodului muncii altor popoare. România condamnă politica de apartheid dusă de regimurile din Republica Sud-Africană și Rhodesia, militează consecvent pentru respectarea drepturilor fundamentale ale tuturor popoarelor.

Asigurarea dreptului fiecărui popor de a-și hotărî singur soarta, respectarea riguroasă a normelor de justiție și echitate în raporturile dintre state și așezarea acestor raporturi pe temelia trainică a principiilor independenței și suveranității naționale, neamestecului în treburile interne, avantajului reciproc, reprezintă — după cum însăși viața a arătat — condiția primordială pentru instaurarea unui climat de destindere, pace și colaborare internațională.

Înfăptuirea aspirațiilor legitime ale popoarelor spre conviețuire pașnică și dezvoltare liberă întîmpină însă împotrivirea cercurilor imperialiste, colonialiste și neocolonialiste, care duc o politică de amestec brutal în treburile interne ale statelor, de comploturi și atentate contra independenței și suveranității popoarelor, politică ce se dovedește principala sursă de încordare pe plan internațional, de grave primejdii la adresa păcii mondiale.

În această ordine de idei, considerăm imperios necesar să se pună capăt agresiunii împotriva poporului vietnamez, să fie încetate complet și necondiționat bombardamentele asupra Republicii Democrate Vietnam, respectîndu-se dreptul sacru al poporului vietnamez de a decide singur asupra destinelor sale, fără nici un amestec din afară.

O influență favorabilă asupra vieții internaționale ar avea, de asemenea, normalizarea situației din Orientul Apropiat. În această direcție, o premisă esențială este în prezent retragerea trupelor israeliene de pe teritoriile ocupate, asigurarea condițiilor pentru existența liberă și dezvoltarea nestingherită a fiecărui stat din această parte a lumii, rezolvarea problemei refugiaților arabi din Palestina, aplicarea neîntîrziată a rezoluției Consiliului de Securitate din 22 noiembrie 1967.

Acționînd perseverent pentru eliminarea surselor de încordare internațională, România se preocupă în mod activ de însănătoșirea climatului în Europa, de îmbunătățirea relațiilor dintre țările de pe acest continent și înfăptuirea securității europene, pornindu-se de la realitățile existente după cel de-al doilea război mondial. Soluționarea problemelor europene în spiritul păcii și bunei înțelegeri are, după cum se știe, o importanță majoră pentru întreaga evoluție a situației în lume.

Profund atașată cauzei păcii, Republica Socialistă România militează neabătut pentru încetarea cursei înarmărilor, pentru adoptarea neîntîrziată a unor măsuri eficiente îndreptate spre înfăptuirea dezarmării generale și în primul rînd a celei nucleare — deziderat fundamental al omenirii.

Succesul luptei împotriva politicii agresive a imperialismului și colonialismului, pentru progres social, securitate și cooperare internațională depinde în mod hotărîtor, în zilele noastre, de acțiunea comună a statelor iubitoare de pace, a partidelor și organizațiilor democratice, fără deosebire de concepții ideologice și filozofice, a tuturor forțelor antiimperialiste. În acest spirit, partidul nostru dezvoltă contactele și legăturile de colaborare cu partidele, organizațiile și mișcările progresiste care militează pentru emanciparea socială și națională a popoarelor, pentru consolidarea păcii.

Relevînd cu această ocazie evoluția pozitivă a relațiilor dintre Partidul Comunist Român și Partidul Socialist Desturian, aș vrea să exprim dorința noastră de a le intensifica, de a contribui și pe această cale la întărirea legăturilor prietenești și de colaborare dintre popoarele noastre.

Avem convingerea, domnule președinte, că vizita dumneavoastră în România, atmosfera de bună înțelegere sub auspiciile căreia au început întîlnirile și discuțiile noastre vor marca un moment important în dezvoltarea relațiilor dintre Republica Socialistă România și Republica Tunisiană.

Vă rog să-mi permiteți să ridic paharul în onoarea domnului Habib Bourguiba, președintele Republicii Tunisiene, a celorlalți distinși oaspeți tunisieni, pentru prietenia dintre popoarele noastre, pentru pace în lume!

Toastul președintelui Habib Bourguiba

(Urmare din pag. I)

din profundele și tradiționalele dumneavoastră prietenii.

Legăturile de prietenie și simpatie care se dezvoltă atît de fericit între România și Tunisia exprimă voința noastră comună de a baza relațiile internaționale pe respectarea suveranității naționale, neamestecul în treburile interne ale altor țări și egalitatea între națiuni.

Domnule președinte,

Tunisia care a dus o lungă luptă pentru cucerirea independenței sale, este convinsă că nu este posibil ca un popor să renunțe, în numele ideologiei, al rasei, al culturii, la exercitarea deplinei sale suveranități naționale și la dreptul său sacru de a alege liber prietenii și partenerii săi, precum și propria sa cale de dezvoltare și progres.

Politica de nealiniere, care este politica noastră, înseamnă pentru noi refuzul oricărui amestec în treburile interne ale noastre, indiferent de motivele acestuia și a oricărei hegemonii, indiferent de unde ar veni.

Ea exprimă, de asemenea, voința noastră de a acționa în orice situație, în funcție de morala internațională și de interesele majore ale poporului nostru și exprimă, în același timp, dorința noastră de a promova raporturi de încredere cu celelalte națiuni, indiferent de regimul lor politic și social. Încă din momentul obținerii independenței sale, Tunisia și-a mobilizat toată energia în lupta pentru dezvoltare. Ea a ales pentru aceasta calea socialismului desturian, care este expresia condițiilor specifice ale țării noastre și a identității proprii a poporului nostru; el urmărește dezvoltarea socială, economică și culturală a omului într-o societate justă și armonioasă. Pentru a atinge un astfel de obiectiv, am întreprins acțiunea de transformare a mentalităților moștenite de la secolele de decadență și resemnare.

Dar în această vastă operă de dezvoltare și reînnoire națională, Tunisia, bazîndu-se, în principal, pe propriile sale resurse, se îndreaptă în mod hotărît spre țările prietene pentru a stabili și dezvolta cu acestea cea mai largă cooperare. În special cu vecinii săi din Maghreb, Tunisia depune eforturi de mai mulți ani pentru căutarea tuturor posibilităților de coordonare în domeniile economic, comercial și cultural. Acțiunea noastră, impusă de interesele popoarelor maghrebiene, va sfîrși, sînt sigur de aceasta, prin a da roade.

Cooperarea dintre Tunisia și România poate fi citată ca exemplu, relațiile noastre extinzîndu-se la numeroase domenii. Volumul schimburilor comerciale tunisiano-române crește în mod regulat, acorduri de colaborare culturală, tehnică și științifică au fost încheiate între țările noastre. Importante acorduri de cooperare economică sînt în curs de negociere și vor lărgi în curînd cadrul colaborării noastre în interesul ambelor noastre state.

În domeniul cultural îndeosebi există între popoarele noastre afinități care înlesnesc cu atît mai mult contactele între români și tunisieni și care se datoresc legăturilor ce-i unesc, deși în măsură diferită, de cultura și civilizația latină.

Pe scena internațională, Tunisia și România s-au găsit adesea alături în apărarea unor poziții foarte apropiate, străduindu-se să contribuie la rezolvarea gravelor probleme care continuă, din nefericire, să frămînte lumea și care constituie pentru un mare număr de națiuni o sursă de preocupare, chiar de neliniște.

Orientul Mijlociu este, de mai bine de 20 de ani, teatrul unei crize permanente agravată în mod periculos de agresiunea israeliană, declanșată la 5 iunie 1967, împotriva țărilor vecine. Este vorba într-adevăr, după cum noi am afirmat în mai multe rînduri, de o problemă de tip colonial pe care noi am cunoscut-o în Africa de Nord și în alte părți.

Astăzi, un element fundamental a apărut în fața noastră. Este acela al asumării de către poporul palestinian a responsabilității luptei pentru recîștigarea dreptului său la demnitate și autodeterminare. Cum am avut recent ocazia s-o spun, de „aptitudinea poporului palestinian la sacrificiu, de simțul său de organizare, de tenacitatea și în special de maturitatea sa va depinde rezultatul acestei lupte politico-militare pe care celelalte țări arabe nu sînt calificate s-o conducă, dar pe care trebuie s-o sprijine", pe măsura mijloacelor lor, fiindcă este vorba de o cauză dreaptă.

Convins fiind că actuala criză din Orientul Mijlociu poate fi depășită și că o cale pașnică poate fi deschisă, am propus în luna mai, în fața Adunării Generale a O.N.U., un program în 3 puncte tinzînd să asigurăm aplicarea rezoluției adoptate de Consiliul de Securitate la 22 noiembrie 1967 și care este oficial acceptată de către toate țările angajate direct în conflict. Dar pentru aceasta trebuie ca guvernul israelian să renunțe la anumite condiții prealabile care nu au drept scop decît umilirea adversarilor săi sau, în caz de refuz din partea acestora din urmă, de a se menține la nesfîrșit pe liniile actuale ale încetării focului și astfel, favorizat de un provizorat pe care înțelege să-l prelungească cît mai mult posibil, să-și realizeze toate ambițiile sale expansioniste.

De ani îndelungați noi nu am încetat să deplorăm războiul care se desfășoară în Vietnam. Totuși, negocierile care au început recent la Paris au redat speranța tuturor oamenilor de bună credință. Sarcina negociatorilor este grea desigur, dar cum am afirmat-o de multe ori, imposibilitatea unei victorii militare sau chiar diplomatice face inevitabilă recurgerea la calea pașnică și la un compromis onorabil. Că pacea în această regiune a lumii poate fi obținută la acest preț este ceea ce încep să înțeleagă beligeranții și chiar sprijinitorii lor din lume.

Domnule președinte,

Aceste două probleme arzătoare nu trebuie să ne facă să uităm că există în alte părți ale lumii grave nedreptăți pentru eliminarea cărora noi trebuie să desfășurăm în comun cele mai mari eforturi.

Națiunile, preocupate de a face să triumfe dreptul și justiția, condiții sine qua non pentru o pace trainică, trebuie să-și mobilizeze mijloacele spre a pune capăt dominației coloniale și discriminării rasiale de care încă mai suferă popoare întregi pe continentul african.

Atașamentul nostru comun la principiile și obiectivele Cartei Națiunilor Unite ne obligă, de asemenea, să favorizăm destinderea în relațiile internaționale pentru ca între toate națiunile să se instaureze o cooperare fructuoasă și pentru ca solidaritatea umană să poată să se manifeste fără obstacole pentru a apropia nivelurile de viață ale popoarelor și a suprima noi surse de conflict.

Domnule președinte,

N-aș vrea să închei fără a vă arăta bucuria pe care o simt de a mă găsi în România și a vă exprima întreaga gratitudine, a mea și a celor ce mă însoțesc, pentru primirea călduroasă care ne-a fost rezervată în frumoasa dumneavoastră țară.

Ridic paharul meu în sănătatea domnului președinte Nicolae Ceaușescu, pentru fericirea și prosperitatea poporului român, pentru prietenia și cooperarea tunisiano-română.

Întoarcerea tovarășului Iosif Banc din R. S. F. Iugoslavia

Marți seara, tovarășul Iosif Banc, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri, s-a înapoiat din R.S.F. Iugoslavia, unde a făcut o vizită la invitația Vecei Executive Federative.

La sosire, pe aeroportul Băneasa, erau prezenți membri ai guvernului, reprezentanți ai unor instituții centrale, precum și Iakșa Petrici, ambasadorul R.S.F. Iugoslavia la București.

Tovarășul Iosif Banc, împreună cu un grup de specialiști în domeniul agriculturii, a fost luni oaspetele Republicii Socialiste Slovenia, unde a vizitat secțiile de la Zalog și Ihan ale combinatului agricol „Emona". Oaspeții români au fost primiți de dr. Franțe Hocevar, vicepreședinte al Vecei Executive a Sloveniei, care i-a reținut apoi la dejun.

(Agerpres)

Cronica zilei

Marți seara, a sosit în Capitală o delegație de specialiști iranieni condusă de ministrul resurselor naturale, Nasser Golesorkhi, care la invitația ministrului economiei forestiere al Republicii Socialiste România, Mihai Suder, va face o vizită în țara noastră. Membrii delegației vor vizita exploatări forestiere, unități de industrializare a lemnului, de cercetare și proiectare și vor purta discuții privind dezvoltarea colaborării și cooperării economice și tehnice româno-iraniene în domeniul economiei forestiere. La sosire, pe aeroport, printre persoanele oficiale se aflau Mihai Suder și Soltan H. V. Sanandaji, ambasadorul Iranului la București.

★

Luni și marți, delegația parlamentară chiliană, condusă de Luis Fernando Luengo, vicepreședinte al Senatului Republicii Chile, a vizitat Delta Dunării. În timpul vizitei, oaspeții au fost însoțiți de C. Paraschivescu-Bălăceanu, deputat în M.A.N., precum și de Rolando Stein, însărcinatul cu afaceri ad-interim al Republicii Chile la București. În municipiul Tulcea, oaspeții au fost primiți de Teodor Coman, președintele consiliului popular județean, și de alți reprezentanți ai autorităților locale. În cinstea delegației parlamentare a Republicii Chile, președintele consiliului popular al județului a oferit marți un dineu în saloanele Hotelului „Delta" din Tulcea.

★

La București, a sosit marți la amiază o delegație a Ministerului Transporturilor din R. D. Germană. Delegația va avea convorbiri la Ministerul Transporturilor Auto, Navale și Aeriene în vederea încheierii unui acord rutier între Republica Socialistă România și Republica Democrată Germană.

(Agerpres)

Numirea noului ambasador al Republicii Socialiste România în Elveția

Prin Decret al Consiliului de stat, tovarășul Ion Georgescu a fost numit în calitate de ambasador extraordinar și plenipotențiar al Republicii Socialiste România în Elveția, în locul tovarășului Vasile Dumitrescu, care a fost rechemat în centrala Ministerului Afacerilor Externe.

(Agerpres)

vremea

Ieri în țară: Vremea s-a menținut frumoasă și excesiv de călduroasă. Cerul a fost mai mult senin, exceptînd Moldova și nordul Transilvaniei, unde s-au produs înnorări pariale și au căzut averse izolate însoțite de descărcări electrice. Vîntul a suflat slab pînă la potrivit, cu unele intensificări în nord-estul țării. Temperatura aerului la ora 14 era cuprinsă între 22 de grade la Sighet și 40 de grade la București. **În București:** Vremea a fost frumoasă și excesiv de călduroasă. Cerul a fost mai mult senin. Vîntul a suflat slab. Temperatura maximă a fost de 40 de grade.

Timpul probabil pentru zilele de 11, 12 și 13 iulie. În țară: Vremea se va răci la începutul intervalului, mai ales în nordul țării. Cerul va fi variabil, mai mult senin noaptea și dimineața. Vor cădea averse izolate de ploaie, însoțite de descărcări electrice. Vîntul va prezenta intensificări trecătoare. Temperaturile minime vor fi cuprinse între 8 și 18 grade, iar maximele între 22 și 32 de grade, izolat mai ridicate în sudul țării. **În București:** Vremea se va răci ușor la începutul intervalului. Cerul va fi variabil. Vînt potrivit. Temperatura ușor variabilă.

SPORT

Competiția ciclistă „Cupa Voința"

CIȘTIGĂTORUL ETAPEI A DOUA: DINAMOVISTUL TUDOR VASILE

ODORHEI (prin telefon). — Prima etapă a competiției cicliste internaționale pentru „Cupa Voința", desfășurată luni pe distanța București—Brașov a revenit dinamovistului Emil Rusu. Marți, în etapa a doua, caravana ciclistă a parcurs traseul Brașov—Miercurea Ciuc—Odorhei (148 km). Au luat startul 71 de alergători. Cursa s-a desfășurat pe o căldură toridă; la ora 13, cînd s-a dat startul, la Brașov termometrul arăta în jur de 35 grade. Poate e o explicație și pentru media orară destul de modestă: circa 32 km.

Etapa a avut ca erou pe bucureșteanul Petre Ivănescu, un tînăr de 19 ani, de la Școala sportivă nr. 2, pregătit de antrenorul M. Mihăilescu. În cursă Ivănescu apără însă culorile echipei „Voința" Cluj. După ce plutonul masiv s-a „potolit" în urma sprintului din orașul Sf. Gheorghe — sprint cîștigat de dinamovistul Tudor Vasile — Ivănescu s-a strecurat neobservat pe marginea șoselei și și-a luat un avans substanțial. Evadarea îi reușește. După aproximativ 20 km el avea un minut avans. La Miercurea Ciuc, Ivănescu cîștigă sprintul cu un avans de aproape 5 minute. Începe însă urcușul către Harghita; în 10 km șoseaua se ridică de la 650 m, la 830 m. Fugarul nu se dovedește însă un cățărător de clasă. Pe această porțiune pierde tot avansul și este în curînd încorporat de pluton. Pe străzile orașului Odorhei sprintul final dă cîștig de cauză lui Tudor Vasile, urmat la o jumătate de roată de Constantin Grigore, apoi de N. Ciumeti (toți trei de la Dinamo). În plutonul fruntaș s-au aflat, printre alții, purtătorul tricoului galben, precum și vedeta etapei — Petre Ivănescu.

Înaintea etapei de astăzi — Odorhei—Tg. Mureș, 105 km — clasamentul general are același lider: Emil Rusu, secondat de Tudor Vasile la 2 min. 11 sec.

Ion DUMITRIU

DOUĂ VICTORII ROMÂNEȘTI ÎN „TURNEUL SPERANȚELOR OLIMPICE" LA BASCHET

În competiția masculină de baschet „Turneul speranțelor olimpice", ce se dispută la Minsk, echipa României a obținut două victorii 64—56 (22—27), cu echipa secundă a U.R.S.S. și 91—79 (39—33) cu formația Cehoslovaciei.

Cooperarea europeană în cadrul UNESCO

Convorbire cu dl. René MAHEU
director general al UNESCO

De mai bine de 20 de ani, dl. René Maheu își desfășoară activitatea în cadrul Organizației Națiunilor Unite pentru educație, știință și cultură (UNESCO). Din 1962 domnia sa a fost ales director general al organizației, funcție pe care o deține și în prezent. Venit pentru a treia oară în țara noastră, de această dată ca participant la lucrările reuniunii mixte a O.N.U., dl. Maheu a răspuns cu amabilitate întrebărilor noastre.

— Care este după părerea dumneavoastră, d-le director general, contribuția pe care poate s-o aducă UNESCO la îmbunătățirea climatului de destindere în Europa, la intensificarea colaborării intereuropene?

— Europa, știm cu toții, a fost după război regiunea cea mai divizată a lumii. La începutul activității sale, UNESCO a cunoscut consecințele și efectele acestei divizări. În 1946 organizația nu îngloba mai mult de jumătate din totalul țărilor europene. Meritul UNESCO, după părerea mea, constă în faptul că, după ce a suferit efectele acestei divizări, s-a mobilizat și a reușit ca, în domeniile intrînd sub competența sa, să reînvie legăturile, să ridice la lumină tradițiile de colaborare caracteristice pentru Europa. Am considerat că tot ce se poate face pentru a atenua sau depăși divizarea Europei este foarte important nu numai pentru pacea continentului nostru, ci a întregii lumi. În pofida diferențelor politice, sociale și ideologice care există în Europa, pe teritoriul ei s-a statornicit, îndeosebi în ultimii ani, o largă solidaritate culturală.

Bazîndu-se pe aceasta, UNESCO s-a străduit să organizeze, încetul cu încetul, o largă colaborare europeană. S-ar putea spune că totul a început de la nivelul comisiilor naționale ale organizației. Pentru prima dată, în 1954, Comisia națională franceză a luat inițiativa de a convoca o conferință a comisiilor naționale europene, care s-a ținut la Aix-en-Provence. Ulterior, au avut loc reuniuni de acest gen periodic, consacrate cu precădere cooperării intereuropene, ultima dintre ele fiind cea de la Monaco, ce s-a încheiat cu cîteva zile în urmă. De pe planul comisiilor naționale, colaborarea s-a extins apoi la nivel guvernamental. Am ajuns, astfel, la conferința miniștrilor de învățămînt din țările europene, ținută la Viena, în noiembrie 1967. Pentru a aprecia la adevărata sa valoare această reuniune, trebuie arătat că a fost pentru prima dată din 1914 încoace cînd, în jurul unei mese rotunde, s-au reunit miniștri dintr-un anumit domeniu de activitate (în cazul de față cel al educației) de pe întreg cuprinsul Europei. Aceasta a fost un mare succes. Desigur, în toate aceste acțiuni am beneficiat de evoluția pozitivă a climatului politic, care, în multe privințe, nu mai era cel al războiului rece. Dar putem spune nu numai că am beneficiat de acest climat, dar că am și contribuit prin întreaga noastră activitate la îmbunătățirea lui, la întărirea prieteniei și colaborării popoarelor de pe atît de încercatul continent pe care trăim.

— V-ați putea referi la formele concrete pe care le îmbracă cooperarea europeană în cadrul UNESCO?

— Desigur, este dificil de a da un răspuns exhaustiv la această întrebare. De aceea, mă voi referi la cooperarea științifică, care mi se pare mai caracteristică în momentul de față. Aș aminti astfel, în primul rînd, că nu mai departe decît anul acesta, în aprilie, la București, s-au desfășurat lucrările comitetului pregătitor în vederea Conferinței internaționale din 1970 a miniștrilor din țările europene însărcinate cu cercetarea științifică. Scopul principal al acestei importante reuniuni este de a studia diversele forme de organizare a cercetării științifice și de a compara prioritățile în politica de cercetare științifică a diferitelor țări din Europa. Cred că, la fel ca și Conferința de la Viena a miniștrilor învățămîntului, această reuniune consacrată problemelor științei va releva puncte comune, contingențe, interese identice sau asemănătoare între responsabilii cu dezvoltarea științei și tehnicii din țările Europei. Constatarea unei asemenea solidarități profunde a statelor europene în soluționarea unor probleme importante va avea, sper, consecințe dintre cele mai favorabile asupra îmbunătățirii climatului european.

Conferința va fi invitată, de asemenea, să examineze dacă, în anumite sectoare ale științei, nu s-ar putea realiza programe comune de cercetări științifice, care să fie efectuate de diverse țări ale Europei sau de ansamblul țărilor de pe continent. Totodată, nu este exclusă posibilitatea elaborării unor recomandări identificînd domenii care cer nu numai programe comune, dar chiar și instituții comune de realizare a acestor programe. În prezent există asemenea instituții multinaționale, dar sînt limitate la unele țări din nordul și vestul Europei (aș cita laboratorul nuclear internațional de la Geneva: CERN)

Dacă aceasta este perspectiva, trebuie spus că în domeniul cooperării științifice s-au făcut deja cîțiva pași, încă de acum cîțiva ani. Deși încă modești, acești pași sînt plini de semnificație. La Viena, de aproape cinci ani, se află un centru european de coordonare a programelor de cercetări în domeniul științelor sociale. Nu este un institut de cercetări propriu-zis, în sensul că nu dispune de mijloace, de personal care să se consacre unei activități de cercetare, ci un organism care coordonează executarea programelor pe teme comune. În sfîrșit, un alt exemplu și cel mai proaspăt. Cu o săptămînă înainte de a veni la București a fost semnat un acord între UNESCO și Cehoslovacia menit să faciliteze constituirea la Praga a unui centru științific de studii cu privire la organizarea și utilizarea rațională a timpului liber. Acestui centru, deși cehoslovac, i s-a conferit o vocație europeană, adică va antrena un cerc larg de cercetători și conferențiari din diferite țări.

— Ce ne puteți spune despre activitatea României în cadrul organizației, despre aportul său la promovarea colaborării și înțelegerii între popoarele continentului nostru?

— Doresc mai întîi să aduc un omagiu guvernului țării dumneavoastră, Comisiei naționale și delegaților români prezenți la diferite conferințe generale care, aș putea spune, au devenit pionierii, campionii acestei idei de cooperare europeană, pe care o promovează cu multă tenacitate, inteligență și abilitate. Numeroasele inițiative și acțiuni întreprinse de țara dumneavoastră, de cînd este membră a organizației, au fost subordonate tocmai acestui scop. M-aș rezuma doar la un singur exemplu. La recenta Conferință de la Monaco, documentul de lucru pregătit și prezentat de Comisia națională română cu privire la cooperarea europeană în domeniul educației, științei și culturii a întrunit o largă apreciere din partea tuturor participanților. Conferința a adoptat în unanimitate, la propunerea delegației române, recomandarea care definește importanța și rolul activității comisiilor naționale din Europa pentru dezvoltarea și promovarea programului de cooperare europeană în cadrul UNESCO.

Radu BOGDAN
Viorel POPESCU

Recepție oferită de președintele Consiliului de Stat, Nicolae Ceaușescu

Seara, președintele Consiliului de Stat, Nicolae Ceaușescu, a oferit în saloanele Consiliului de Stat o recepție în onoarea președintelui Republicii Tunisiene, Habib Bourguiba.

Au participat Ion Gheorghe Maurer, Gheorghe Apostol, Emil Bodnaraș, Chivu Stoica, Paul Niculescu-Mizil, Virgil Trofin, Ilie Verdeț, vicepreședinți ai Consiliului de Stat și ai guvernului, miniștri, conducători de instituții centrale și organizații obștești, academicieni și alți oameni de știință, artă și cultură, generali și ofițeri superiori, ziariști.

Au luat parte persoanele oficiale care îl însoțesc pe președintele Republicii Tunisiene în vizita sa în România.

Au fost prezenți șefi de misiuni diplomatice și alți membri ai corpului diplomatic acreditați la București.

Au fost intonate imnurile de stat ale celor două țări. Recepția s-a desfășurat într-o atmosferă de cordialitate.

(Agerpres)

Depunerea unei coroane

Marți după-amiază, președintele Republicii Tunisiene, Habib Bourguiba, însoțit de persoanele oficiale tunisiene, a depus o coroană de flori la Monumentul Eroilor Luptei pentru Libertatea Poporului și a Patriei, pentru Socialism.

La solemnitate au participat Constantin Stătescu, secretarul Consiliului de Stat, general colonel Ion Ioniță, ministrul forțelor armate, Dumitru Popa, primar general al municipiului București, Petru Burlacu, adjunct al ministrului afacerilor externe, Nicolae Șipoș, ambasadorul României în Republica Tunisiană, generali și ofițeri superiori.

Fanfara militară a intonat imnurile de stat ale celor două țări.

După depunerea coroanei, cei prezenți au păstrat un moment de reculegere, apoi au primit defilarea gărzii de onoare.

Vizitarea Capitalei

În aceeași zi, președintele Republicii Tunisiene, Habib Bourguiba, împreună cu suita sa, însoțit de Constantin Stătescu, secretarul Consiliului de Stat, Ion Cosma, prim-vicepreședinte al Comitetului Executiv al Consiliului popular al municipiului București, și de alte persoane oficiale, a făcut o vizită prin Capitală.

Înaltul oaspete s-a oprit mai întîi la Sala Palatului Republicii Socialiste România.

În continuare a fost vizitat complexul studențesc de la Grozăvești, unde președintele Republicii Tunisiene a vizitat mai multe camere dintr-unul din pavilioanele complexului și s-a întreținut cu viitorii studenți.

Coloana de mașini s-a îndreptat apoi spre cartierul Drumul Taberei, unde au fost vizitate noile construcții de locuințe.

Pe întregul traseu numeroși cetățeni au salutat călduros pe oaspeții tunisieni.

(Agerpres)

viața internațională

JAPONIA

SEMNIFICAȚIA REZULTATELOR ALEGERILOR PARȚIALE

Rezultatele definitive ale alegerilor de duminică pentru reînnoirea a 126 de locuri din totalul de 250 ale Camerei consilierilor Dietei japoneze — anunțate marți dimineața — au risipit temerile conservatorilor că vor pierde majoritatea, dar și aprecierile că partidul socialist va putea prelua puterea în viitorul apropiat. În același timp s-au îndeplinit așteptările comuniștilor, socialiștilor democrați și partidului Komei de a-și întări pozițiile în parlament.

Partidul liberal-democrat (P.L.D.), de guvernămînt, a pierdut două locuri; dar prin cele 137 de locuri care le deține continuă să dispună de o majoritate confortabilă. Se apreciază că el a pierdut voturi, mai ales la orașe, întrucît argumentele sale în problema alianței militare cu S.U.A. și menținerii bazelor militare americane pe teritoriul țării nu satisfac pe alegători. La sate și-a menținut

CORESPONDENȚA DIN TOKIO DE LA FL. ȚUIU

pozițiile și în unele și le-a îmbunătățit, ca efect al politicii guvernului de stabilire a prețului orezului în favoarea fermierilor, dar în dauna masei consumatorilor.

Surpriza acestor alegeri constă în slăbirea poziției în Camera consilierilor a *Partidului socialist* (P.S.I.), care va dispune de 61 de mandate față de 73 pînă acum — un rezultat pe care pînă simbătă seara nici observatorii, nici sondajele oficiale nu-l prevăzuseră, deși acestea indicau o oarecare pierdere atît pentru socialiști, cît și pentru liberal-democrați.

Partidul Comunist din Japonia a cîștigat încă patru locuri, pe baza unui mare număr de voturi — 3 577 179. Aceasta constituie — după cum a declarat la o conferință de presă K. Miyamoto, secretarul general al P.C. din Japonia — o mare victorie.

Partidul *Komei*, al cărui program răspunde în unele puncte ale sale doleanțelor anumitor pături ale populației, continuă să cîștige popularitate. El a obținut cu patru locuri mai mult, dispunînd acum în total de 24. *Partidul socialist democrat* și-a sporit, de asemenea, numărul locurilor de la șase la nouă.

Cercurile oficiale se consideră „satisfăcute" de rezultatele obținute de Partidul liberal-democrat, considerîndu-le ca un mandat de încredere pentru actualul premier Eisaku Sato. Se presupune că el se va simți încurajat de a candida din nou la convenția din toamnă a partidului spre a fi desemnat pentru postul de președinte. În același timp, membrii anumitor fracțiuni din interiorul P.L.D., care se așteptau la o înfrîngere în alegeri a politicii actualei conduceri și care intenționează ca la convenția partidului să promoveze alte persoane, apreciază că rezultatul obținut de P.L.D. (cu 0,66 la sută mai multe voturi decît în alegerile precedente) nu înseamnă în mod necesar că premierul însuși a cîștigat încrederea opiniei publice. P.L.D. a reușit să-și mențină majoritatea — spun ei — pentru că P.S.J., al doilea mare partid politic din Japonia, s-a dovedit slab în aceste alegeri.

Socialiștii au suferit, după cum se exprimă toate sursele, inclusiv ale P.S.J., cea mai grea înfrîngere din ultimii ani. Socialiștii, declară K. Miyamoto, au omis în practică să atace cu argumente plauzibile forțele politice de dreapta. În loc să facă acest lucru, ei au criticat partidul comunist și de aceea au fost înfrînți. Aceasta arată că partidul nu se mai poate sprijini în alegeri doar pe S.O.H.Y.O. (Confederația generală a sindicatelor japoneze) — cea mai largă organizație sindicală din țară, care sprijină mai ales pe socialiști. De altfel, secretarul general al S.O.H.Y.O., Akira Iwai, a declarat ieri seară că partidul trebuie să renunțe la ideea de a prelua puterea în viitorul apropiat și, în schimb, să tragă concluzii din rezultatele alegerilor.

O caracteristică a rezultatelor alegerilor constă în aceea că, spre deosebire de alegerile precedente, de astă dată disputa între partide s-a dat nu atît în jurul programelor politice pe care partidele le-ar propune pentru guvernarea țării, cît în jurul problemei tratatului de securitate japono-american care ar urma să fie revizuit în 1970, al problemei Okinawei și într-o oarecare măsură al problemei creșterii prețurilor. Numai că în cele două probleme de politică externă P.L.D. și P.S.J. nu au prezentat opțiuni clare.

În concluzie se poate considera că alegerile de duminică nu vor atrage schimbări în orientarea politicii oficiale japoneze.

O recentă demonstrație desfășurată în fața centrului de recrutare White Hall din New-York, sub lozinca „Fiii noștri să nu mai moară în Vietnam!"

LUCRĂRILE CONFERINȚEI MONDIALE A JURIȘTILOR PENTRU VIETNAM

GRENOBLE 9 (Agerpres). — Conferința mondială a juriștilor pentru Vietnam, care-și desfășoară lucrările la Grenoble, „are ca scop să faciliteze înțelegerea" între cele două părți aflate în conflict, a declarat luni, în cadrul unei conferințe de presă, Henri Rolin, ministru de stat belgian. Joseph Crown, secretar al Comitetului juriștilor pentru politica americană în Vietnam, a declarat la rîndul său că este fericit că și colegii săi americani au luat poziție împotriva politicii cercurilor conducătoare din S.U.A. în problema vietnameză. El a subliniat că este inadmisibil ca S.U.A. să poată pretinde reciprocitate din partea R.D. Vietnam în schimbul unei „așa-zise dezescaladări".

În cuvîntul său, Richard Falk, profesor la Universitatea din Princeton, și-a exprimat speranța că Conferința mondială a juriștilor va influența considerabil opinia publică din Statele Unite. El a condamnat totodată intervenția agresivă a țării sale, cerînd încetarea neîntîrziată de către S.U.A. a violării dreptului internațional și încetarea bombardamentelor asupra Republicii Democrate Vietnam. În cadrul reuniunii au mai luat cuvîntul șeful delegației R.D. Vietnam, Tran Con Tuong, și Le Quang Chang, delegat din partea Frontului Național de Eliberare, care au subliniat, printre altele, necesitatea mobilizării opiniei publice mondiale împotriva agresiunii americane pe pămîntul vietnamez.

Incident egipteano-israelian

CAIRO 9 (Agerpres). — Agenția Reuter anunță că într-un sector din zona Canalului de Suez, la nord de portul Tewfik, a avut loc luni un schimb de focuri între forțele israeliene și egiptene, care a durat, cu scurte întreruperi, mai mult de trei ore. Agenția citată apreciază că a fost cel mai important incident de acest fel din ultimele patru luni.

Un purtător de cuvînt militar al R.A.U. a declarat că incidentul a fost declanșat de partea israeliană care a deschis foc de artilerie asupra unui district populat al orașului Suez. Purtătorul de cuvînt a declarat că un soldat egiptean a fost rănit, 43 de civili au fost uciși și 25 de case distruse. Potrivit aceleiași surse, forțele R.A.U., ripostînd, au ucis sau rănit mai mulți soldați israelieni, au distrus cinci tancuri inamice, mai multe posturi de observație și un depozit de muniții.

★

TEL AVIV 9 (Agerpres). — Agenția France Presse relatează că un purtător de cuvînt israelian a comunicat că forțele egiptene au deschis foc de arme automate și de artilerie la nord de portul Tewfik asupra forțelor israeliene. Un soldat israelian a fost ucis. Forțele militare israeliene au ripostat. Purtătorul de cuvînt a menționat că observatorii Națiunilor Unite au intervenit pentru a obține încetarea focului.

CAMPANIA ELECTORALĂ DIN S.U.A.

„JOCURILE SÎNT PRACTIC FĂCUTE"

WASHINGTON 9 (Agerpres). — Lupta ce se desfășoară între aspiranții la fotoliul prezidențial pentru cîștigarea delegaților care vor desemna în august, la Miami Beach și la Chicago, candidații partidelor republican și democrat la președinție, constituie la ora actuală principala caracteristică a campaniei electorale din S.U.A. Vicepreședintele Hubert Humphrey și fostul vicepreședinte Richard Nixon sînt, după cît se pare, asigurați de obținerea învestiturii democrate și, respectiv, republicane. Corespondentul agenției France Presse la Washington, Jean Lagrange, apreciază că ultimele eforturi depuse de McCarthy și Rockefeller par aproape inutile, „jocurile fiind deja practic făcute". În acest sens, el menționează că perspectivele alegerilor legislative, care se vor desfășura paralel cu cele prezidențiale, încep deja să preocupe sondajele și comentariile.

CEHOSLOVACIA

Operație de transplantare a inimii

BRATISLAVA 9 (Agerpres). — Agenția C.T.K. anunță că la spitalul Universității din Bratislava a fost efectuată marți prima operație din Cehoslovacia de transplantare a unei inimi. Pacienta, Horvatova, o femeie în vîrstă de aproape 50 de ani, era pregătită de cîteva săptămîni în vederea acestei operații. Inima grefată a aparținut unui bărbat în vîrstă de 40 de ani, care a căzut de la o fereastră și a decedat. Potrivit primelor informații, pacienta este într-o stare bună. Tensiunea arterială a pacientei este pe cale de stabilizare. După transplantare, noua inimă a început să bată singură, fără aplicarea unor impulsuri electrice.

Comunicat comun bulgaro-tunisian

SOFIA 9 (Agerpres). — „Respectarea independenței naționale și integrității teritoriale, a dreptului popoarelor de a-și alege singure politica lor internă și externă constituie principii care stau la baza unor relații internaționale normale" — se spune în comunicatul comun bulgaro-tunisian, dat publicității la Sofia, la încheierea vizitei oficiale a președintelui Republicii Tunisiene, Habib Bourguiba, în R. P. Bulgaria. În comunicat se arată, de asemenea, că părțile și-au manifestat îngrijorarea în legătură cu situația din Orientul Apropiat, subliniind necesitatea respectării rezoluției Consiliului de Securitate din 22 noiembrie 1967 pe baza principiului inadmisibilității ocupării unor teritorii străine și dreptului la independența și integritatea teritorială a statelor. Ele și-au expus, de asemenea, îngrijorarea în legătură cu situația din Vietnam și au relevat că problema vietnameză poate fi rezolvată pe cale pașnică, pe baza acordurilor de la Geneva din anul 1954, poporului vietnamez trebuind să i se ofere posibilitatea de a-și hotărî singur soarta, pe baza principiilor dreptului la autodeterminare.

În ceea ce privește relațiile bilaterale bulgaro-tunisiene, comunicatul relevă dezvoltarea lor favorabilă și faptul că acordurile economice semnate în ultimul timp constituie o bază trainică pentru extinderea pe mai departe a colaborării economice, comerciale și tehnico-științifice a celor două țări.

Gheorghi Traikov și Todor Jivkov au acceptat invitația președintelui Habib Bourguiba de a face o vizită oficială în Tunisia.

În ajunul întrunirii Adunării Naționale Franceze

PARIS 9. — Corespondentul Agerpres, Georges Dascal, transmite: O vie activitate politică se desfășoară la Paris în preajma primei întruniri a noii Adunări Naționale prevăzute pentru joi. Generalul de Gaulle s-a întîlnit marți cu premierul Georges Pompidou pentru a discuta problema viitorului guvern. Surse informate din Paris consideră că guvernul Pompidou își va prezenta miercuri demisia, după cum se obișnuiește la fiecare început de legislatură, urmînd ca președintele de Gaulle să desemneze, probabil în aceeași zi, persoana care va forma noul guvern.

Delegația oamenilor de știință români care a vizitat S.U.A. a părăsit Washingtonul

WASHINGTON 9 (Agerpres). — Vicepreședintele Consiliului de Miniștri al Republicii Socialiste România, președinte al Consiliului Național al Cercetării Științifice, Alexandru Bîrlădeanu, și dr. Donald Hornig, asistent special al președintelui S.U.A. pentru știință și tehnologie, s-au întîlnit la 8 iulie, după ce și-au încheiat convorbirile cu ziariști, reprezentanți ai radioului și televiziunii, corespondenți ai presei străine și au răspuns la întrebări în legătură cu vizita în S.U.A. a delegației oamenilor de știință români.

În aceeași zi, Alexandru Bîrlădeanu a avut o întrevedere cu secretarul de stat, Dean Rusk. Au fost trecute în revistă rezultatele vizitei, precum și alte probleme interesînd cele două părți.

Vice-premierul român a oferit apoi în saloanele ambasadei române un dejun la care au participat dr. Donald Hornig, Ernest Goldstein, consilier special al președintelui S.U.A., Eugene Rostow, subsecretar de stat pentru probleme politice, John Leddy, asistent al secretarului de stat pentru probleme europene, Wilfrid Johnson, vicepreședinte al Comisiei pentru energie atomică a S.U.A., Herman Pollack, director în departamentul de stat pentru probleme științifice și tehnice internaționale, Frederick Seitz, președintele Academiei Naționale de Științe din S.U.A., și Leland Howarth, directorul fundației naționale de științe.

Au luat parte, de asemenea, Corneliu Bogdan, ambasadorul României la Washington, și membri ai ambasadei.

În cursul serii, Alexandru Bîrlădeanu a părăsit Washingtonul.

Ședința Prezidiului C. C. al P. C. din Cehoslovacia

PRAGA 8 (Agerpres). — Agenția C.T.K. transmite: În ședința din 8 iulie, Prezidiul Comitetului Central al P.C. din Cehoslovacia a discutat conținutul unor scrisori primite de la unele partide frățești. Scrisorile C.C. al P.C.B., P.M.S.U., P.S.U.G., P.M.U.P. și P.C.U.S. dau impuls pentru discutarea în comun a unor probleme care se referă la interesele partidelor noastre.

Prezidiul C.C. al P.C.C. consideră necesar să discute în mod amănunțit unele probleme și să ia poziție față de ele. El pornește de la principiile îndelung recunoscute ale construirii socialismului că alianța și colaborarea dintre toate partidele noastre sînt o condiție necesară pentru dezvoltarea cu succes a fiecărei țări, la fel ca și respectarea condițiilor specifice și a suveranității fiecărui partid în problemele politicii sale interne.

Prezidiul C.C. al P.C.C. salută schimbul reciproc de experiență dintre partidele frățești care rezultă din aceste principii.

Întîlnirile reciproce, îndeosebi convorbirile bilaterale dintre partidele frățești, la timpul potrivit, sînt necesare și pentru partidul nostru care prin politica sa dorește să-și aducă contribuția la interesele întregii mișcări comuniste internaționale.

Prezidiul C.C. al P.C.C. va desfășura și pe viitor inițiativa pentru dezvoltarea acestor contacte reciproce.

agențiile de presă transmit:

Operațiile financiare ale Fondului Monetar Internațional au atins în primul semestru al anului 1968 cifra record de 3,2 miliarde dolari, ca urmare a extragerilor britanice, franceze și canadiene. Această cifră depășește toate totalurile anuale înregistrate pînă în prezent, se arată într-un memorandum publicat de F.M.I.

Forțe militare, venite din Angola portugheză, au atacat teritoriul congolez de trei ori în ultimele două săptămîni, se arată într-o scrisoare adresată președintelui Consiliului de Securitate de către ambasadorul Republicii Democratice Congo la O.N.U. În cursul unui asemenea atac 15 militari portughezi au pătruns în sectorul congolez Kulundi, de unde au răpit cinci refugiați angolezi și au incendiat mai multe case.

Kim Ir Sen, secretar general al C.C. al Partidului Muncii din Coreea, președintele Cabinetului de Miniștri al R.P.D. Coreene, l-a primit pe conducătorul delegației guvernamentale economice a R. D. Vietnam, Le Thanh Nghi, membru al Biroului Politic al C.C. al Partidului celor ce muncesc din Vietnam, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri al R. D. Vietnam. Marți dimineața delegația vietnameză a sosit la Pekin.

Asasinul senatorului Robert Kennedy, Sirhan Bechara Sirhan, a fost transferat în secret de la închisoarea din Los Angeles, unde se afla chiar din momentul arestării sale, la 5 iunie, într-o celulă din palatul justiției, a anunțat poliția din Los Angeles.

Spyros Plaskovitis, unul din cei mai cunoscuți scriitori greci, a fost arestat la Atena, s-a anunțat luni la Nicosia, din surse bine informate. Plaskovitis, al cărui roman „Barajul" va apare în curînd în Franța, a fost acuzat de a fi criticat în mod public noul proiect de constituție a Greciei.

Golda Meir, fost ministru al afacerilor externe al Israelului, și-a prezentat demisia din funcția de secretar general al Partidului Mapai (Partidul laburist unificat). Ea este în vîrstă de 70 de ani.

Conferința internațională de instrucțiune publică de la Geneva își continuă lucrările. Ședința din 9 iulie a fost prezidată de prof. univ. Miron Constantinescu, ministru adjunct al învățămîntului din Republica Socialistă România. Răspunzînd întrebărilor, prof. univ. Miron Constantinescu a făcut o amplă expunere asupra noii legi a învățămîntului din România.

Într-o declarație adoptată la întîlnirea reprezentanților politici comunali din țările riverane la Marea Baltică, precum și din Norvegia și Islanda, organizată în cadrul tradiționalei „Săptămîni a Mării Baltice" ce se desfășoară la Rostock — R. D. Germană — se subliniază că „un pas important pentru pace și securitate l-ar constitui recunoașterea realităților europene, și anume existența celor două state germane și a frontierelor actuale".

Purtătorul de cuvînt al Casei Albe, George Christian, a confirmat marți știrea, potrivit căreia președintele Johnson se va întîlni cu „președintele" saigonez, Nguyen Van Thieu, în Hawai. Data exactă a acestei întrevederi va fi fixată ulterior.

La rubrica intitulată „Periscop", săptămînalul american „Newsweek" scrie că Statele Unite așteaptă cu neliniște topirea gheții în regiunea golfului North Star din Groenlanda. Primejdia constă în faptul că această parte a gheții a fost infectată cu substanțe radioactive în urma catastrofei avionului american de tipul „B-52", avînd la bord patru bombe nucleare. Se consideră că în regiunea respectivă gheața ar putea păstra unele fragmente ale avionului prăbușit și ale bombelor „pierdute". Agenția canadiană Canadian Press arată că vînturile de vest vor împinge gheața infectată din golful North Star spre țărmurile Canadei, fapt care provoacă neliniște în rîndurile populației acestei țări.

După „dieta creditorilor" de la Basel

CORESPONDENȚA DIN LONDRA DE LA LIVIU RODESCU

În lumea financiară se spune că tratamentul aproape invariabil la care se recurge de mai mult timp pentru economia britanică ar fi „dieta împrumuturilor". Și cifrele date confirmă, de pildă, că din octombrie 1964 au fost contractate succesiv nu mai puțin de 13 împrumuturi, pe termen scurt și pe termen lung, dintre care numai cîteva au fost onorate. Întrucît efectul curativ al „dietei" continuă să întîrzie, a fost întreprinsă o nouă operație financiară, a paisprezecea, cu ajutorul a 12 bănci centrale occidentale. La apelul lansat de Londra, băncile din Austria, Belgia, Canada, Danemarca, R. F. a Germaniei, Olanda, Italia, Japonia, Norvegia, Suedia, Elveția și Statele Unite, întrunite duminică la Basel, au acceptat să mențină deschis un credit de două miliarde dolari. La conferință a fost prezentă și Franța, dar reprezentantul ei, deși a exprimat simpatie pentru eforturile depuse de ceilalți, și-a păstrat propria sa poziție „în rezervă". Ceea ce a produs unele decepții în cercurile care argumentează că un sprijin acordat lirei ar constitui în același timp un ajutor indirect pentru francul francez, aflat și el la strîmtoare.

Pentru a descrie scopul noului credit, experții londonezi se referă la „fluctuațiile posibile în soldurile de lire sterline", sau la „diversificarea rezervelor". De fapt, sub vălul obscur al terminologiei bancare, tabloul are contururi destul de clare. Numeroase țări ale lumii — și în primul rînd cele din zona lirei sterline — își păstrează o bună parte din rezervele lor valutare (în lire sterline) la Londra, uzanță perpetuată paralel cu titlul de „bancher mondial", deținut de Marea Britanie încă și astăzi. Cronica instabilitate a lirei sterline, accentuată treptat în perioada postbelică de succesive devalorizări, a stîrnit îndreptățitele îngrijorări ale depunătorilor. Incertitudinile s-au amplificat îndeosebi după ultima devalorizare a lirei, cînd cursul de schimb al acesteia a scăzut de la 2,80 dolari, la 2,40 dolari. (Să amintim aici că fondurile valutare depuse de țările Commonwealth-ului au oferit Marii Britanii nu numai avantajul folosirii lor în circuitul financiar, ci i-au permis să dețină un puternic instrument de influență și presiune asupra politicii economice a acestor țări. Așa se explică în mare parte de ce o operație de devalorizare a lirei este în general urmată, deși cu puține excepții, în țările care fac parte din zona lirei sterline).

Teama de o eventuală nouă devalorizare, cît și de fluctuațiile frecvente ale cursului de schimb al lirei a generat la mulți depunători tendința de a lua în considerare transformarea lirelor lor din băncile londoneze în aur sau dolari, pentru a se pune la adăpost de riscul unor pierderi care ar putea surveni ca o reacție în lanț. După experiența ultimei devalorizări, unii deținători de fonduri au cerut să li se acorde garanții față de cursul de schimb al lirei, lucru asupra căruia insistă acum și Malaya. În ultimul timp au fost semnalate intențiile unor țări din Orientul Mijlociu de a-și retrage fondurile de la Londra, iar ziarele s-au referit la unele estimări „semioficiale", potrivit cărora 500 pînă la 600 milioane lire din totalul depunerilor ar fi devenit „volatile".

Din datele publicate rezultă că totalul obligațiilor în lire sterline, pe care le are Marea Britanie față de clienții săi externi depunători se ridică la imensa sumă de aproape patru miliarde lire, dintre care 2 340 000 000 lire aparțin zonei lirei sterline, al căror consimțămînt va trebui să-l obțină, operație care însă va cere, după toate probabilitățile, cel puțin cîteva săptămîni. Iar schema finală a funcționării acestui credit ar urma să fie discutată abia în septembrie, la următoarea întrunire a băncilor centrale.

Întregul complex al acestor negocieri este interpretat, pe de altă parte, ca avînd un substrat mult mai adînc. Ținîndu-se seama de faptul că, prin noua formulă de acordare a creditului, băncile centrale occidentale preiau practic o parte a obligațiilor financiare britanice, se afirmă bile să acopere obligații financiare de zeci de ori mai mari.

Or, rostul noului credit, în versiunea lui dată publicității, ar fi tocmai de a acoperi cu garanții o parte (o treime) din totalul depunerilor din zona lirei sterline și de a convinge astfel pe posesorii acestor fonduri să nu și le retragă. De aceea au și apărut afirmațiile că de fapt ceea ce a obținut Marea Britanie la Basel nu ar fi un împrumut acordat, ci un „credit disponibil". Dar și acesta nu este aplicabil imediat, întrucît el este condiționat de o consultare prealabilă a Marii Britanii cu membrii zonei lirei sterline, al căror consimțămînt va trebui să-l obțină, operație care însă va cere, după toate probabilitățile, cel puțin cîteva săptămîni. Iar schema finală a funcționării acestui credit ar urma să fie discutată abia în septembrie, la următoarea întrunire a băncilor centrale.

Întregul complex al acestor negocieri este interpretat, pe de altă parte, ca avînd un substrat mult mai adînc. Ținîndu-se seama de faptul că, prin noua formulă de acordare a creditului, băncile centrale occidentale preiau practic o parte a obligațiilor financiare britanice, se afirmă că în felul acesta se apropie probabil faza finală atît a rolului de bancher mondial al Marii Britanii, cît și a rolului lirei sterline ca rezervă valutară internațională. Este oare acesta prețul capabil să mărească șansele candidaturii britanice la Piața comună? — se întreabă unii. Puțini optimiști răspund afirmativ, în timp ce majoritatea rămîne sceptică și preferă să adopte atitudinea — „a aștepta și a vedea".

Deocamdată, în așteptarea reglementării finale, creditul de la Basel nu a produs decît unele efecte psihologice, considerate însă necesare la Londra pentru a permite lirei sterline să-și „tragă răsuflarea". Într-adevăr, ca rezultat al anunțării, lira sterlină a marcat o ușoară redresare, deși continuă să fie cotată la un punct sub cursul oficial de schimb. De altfel, economiștii avertizează împotriva oricărui optimism prematur, deoarece, după părerea lor, soarta lirei sterline și, în primul rînd, reinstaurarea încrederii la bursele internaționale, depind nu de sprijinul băncilor centrale, ci de eforturile în domeniul redresării economiei britanice cu principalul accent pus pe lichidarea deficitului balanței de plăți. De aceea, cifrele pe luna iunie ale comerțului exterior, care urmează a fi date publicității joi, sînt așteptate cu multă nerăbdare și interes, mai ales datorită faptului că cercurile conducerii laburiste ar dori ca ele să confirme mult promisul proces al reducerii deficitului comercial. În caz contrar, se apreciază că s-ar putea reveni la cunoscuta soluție de a suplimenta măsurile de restrîngere a consumului intern, fără a se exclude completarea respectivă a „dietei împrumuturilor" externe.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București Piața „Scînteii". Tel. 17 60 10, 17 60 20. Abonamentele se fac la oficiile poștale și difuzorii din întreprinderi și instituții. Tiparul Combinatul Poligrafic Casa Scînteii